

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗΣ

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ
στη χώρα του πουθενά, παντού στον κόσμο

ένα πολιτικό/ιστορικό επικό δράμα
σε μορφή μυθιστορήματος

Δεκέμβρης 1944 στην Αθήνα

Η Δίκη του Τελευταίου Προμηθέα

Αυτοέκδοση: Δημήτριος Καραμανίδης

ISBN: 978-618-00-2059-5

copyright: IK-XK

**Φωτογραφίες/εικόνες: από ηλεκτρονικά αρχεία
ΚΚΕ/Ριζοσπάστης**

**Η Δίκη του Τελευταίου Προμηθέα
στη χώρα του πουθενά, παντού στον κόσμο**

Διευκρίνιση

**Πρόσωπα εν ζωή ή νεκρά, υπόθεση,
καταστάσεις, χώρα, χώροι, τόποι που
αναφέρονται σ' αυτό το
μυθιστόρημα είναι εντελώς
φανταστικά και τυχαία, άρα οποιαδήποτε
ομοιότητα αποτελεί σύμπτωση και δεν
ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.**

Δεκέμβρης 1944 στην Αθήνα

δημήτριος καραμανίδης
η δίκη του τελευταίου προμηθέα

αφιερώνεται

στους αγωνιστές και αγωνίστριες
της Εθνικής Αλληλεγγύης,
της ΕΠΟΝ
του ΕΑΜ
του ΕΛΑΣ και
του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδα

Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας

Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας

Διεθνής Αλληλεγγύη για πάντα

**Ο Πωλ Ελνάρ επικεφαλής αντιπροσωπείας Γάλλων
διανοουμένων στο Βίτσι και στο Γράμμο το
καλοκαίρι του 1949**

Αγώνων Συνέχεια

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ στη χώρα του πουθενά, παντού στον κόσμο

Στις νέες Φυλακές

Η Δίκη του αποφασίστηκε να γίνει στην πρωτεύουσα του νομού καταγωγής του.

Ο Γιάννης Κ τραυματίστηκε στο Γράμμο, στις 28 Αυγούστου 1949, κατά την οπισθοχώρηση του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, πιάστηκε αιχμάλωτος και μεταβιβάστηκε στο Γεντί Κουλέ. Εκεί έμεινε έγκλειστος μέχρι τις εννιά Ιανουαρίου 1950, την ημέρα που τον μετάφεραν εδώ, στις φυλακές αυτής της πόλης.

Επειδή τον είχαν χαρακτηρίσει ως πολύ επικίνδυνο κομμουνιστή τον βάλανε και εδώ σε απομόνωση, μέχρι να δικαστεί, σε ένα μπουντρούμι.

Τα μπουντρούμια αυτά ήταν κελιά υψίστης ασφαλείας, βρισκόταν στο υπόγειο της φυλακής και ήταν πολύ μικρά και αρκετά χαμηλοτάβανα.

Κάτω από την οροφή, από τη μεριά του εξωτερικού τοίχου, που ήταν ελάχιστα υψηλότερος από το έδαφος έξω, υπήρχε σε κάθε μπουντρούμι ένας στενόμακρος φεγγίτης για εξαερισμό και για να μπαίνει μέσα το φως της ημέρας, σφραγισμένος με δυνατό σιδερένιο πλέγμα.

Στεκόταν στη μέση του χώρου και κοίταζε γύρω

γύρω, σαν να ήθελε να κάνει ανίχνευση.

Παρατήρησε ότι όντως επρόκειτο για ένα πολύ μικρό χώρο, τόσο σε ύψος όσο και σε φάρδος και μήκος.

Σε μία πλευρά, απέναντι από το φεγγίτη, υπήρχε ένα αχυρένιο στρώμα στο πάτωμα και μια παλιά χοντρή κουβέρτα, ριγμένη επάνω στο στρώμα. Άλλο τίποτα δεν υπήρχε μέσα στο κελί, ούτε φως, ούτε κάθισμα, ούτε ντουλάπα, ούτε τουαλέτα, ούτε βρύση.

Αναστέναξε με ένα αίσθημα χαρμολύπης και είπε, σχεδόν ψιθυριστά, « μπροστά στο Γεντί Κουλέ αυτό εδώ είναι, σε τελική ανάλυση, ξενοδοχείο πολυτελείας ».

Πλησίασε στο φεγγίτη για να ρίξει μια ματιά έξω. Έτσι όπως στεκότανε όρθιος μπροστά στο φεγγίτη νόμιζες ότι θα ακουμπήσει στο ταβάνι, ενώ με το ένα μέτρο και εβδομήντα οκτώ εκατοστά που μετρούσε, δεν ήταν ιδιαίτερα ψηλός.

Οι απαλές ακτίνες του απογευματινού ήλιου έπεφταν τώρα επάνω στο πρόσωπό του και αυτό τον έκανε να αισθάνεται καλά

Δεν μπορούσες εύκολα να ξεχωρίσεις αν το σχήμα του προσώπου του ήταν οβάλ, το οποίο πλησίαζε προς το στρόγγυλο ή ένα είδος ισοσκελές τρίγωνο, με βάση το μέτωπο, εφαρμοσμένο σε ένα ιδιαίτερο

κυκλικό σχήμα.

Ήταν καλά μελαχρινός. Μόνο τα μάτια του ήταν καστανά.

Είχε λεπτά μαύρα φρύδια και μαύρο μουστάκι που έπιανε όλο το πάνω χείλος. Η μύτη του ήταν σχεδόν μεγάλη και τα μέτρια κανονικά αυτιά του ακουμπούσαν επάνω στα κατάμαυρα μαλλιά του. Στο μεταξύ βέβαια οι γκρίζες ανταύγειες άρχισαν να κάνουν αισθητή την παρουσία τους και, δεξιά και αριστερά, πάνω από το μέτωπό του φαίνεται ότι σιγά σιγά ξεκινούσε η φαλάκρα.

Τώρα, που τον φέρανε εδώ στο νομό του, ανυπομονούσε ακόμα πιο πολύ να δει τη γυναίκα του και τα παιδιά του, λες και μένανε στη γειτονιά, δεν μπορούσε να ηρεμήσει καθόλου.

Τον έπιασε μεγάλο άγχος και για το πώς εξελίχτηκαν τα πράγματα στο χωριό του και σε όλο το νομό.

Από τις αρχές του 1945, από τότε που έφυγε από το χωριό του δεν είχε επαφή με κανέναν, δεν είχε καμιά ενημέρωση, για τίποτα!

Η γυναίκα του τον είχε ειδοποιήσει ότι την επόμενη της άφιξής του, δηλαδή αύριο θα τον επισκεφτούν.

αλλά τώρα το αύριο του φαινόταν πολύ μακριά

Οι επισκέψεις είχαν μια συγκεκριμένη διαδικασία.

Έπρεπε να γίνει προηγουμένως και να εγκριθεί

αίτηση.

Οι επισκέπτες έπρεπε να περνούν από εξονυχιστικό
σωματικό έλεγχο.

Οι ίδιες οι επισκέψεις ήταν αυστηρά
επιτηρούμενες, υπήρχε διπλό διαχωριστικό
συρματοπλέγμα, σαν ένας χοντρός συρμάτινος
τοίχος, που δεν επέτρεπε ούτε καν να ακουμπάει ο
ένας τον άλλον, απαγορευόταν οποιαδήποτε
πολιτική συζήτηση και ενημέρωση.

Χρειαζόταν να διαβεί κανείς έναν επίπονο
Μαραθώνιο γραφειοκρατίας και ελέγχου για να
φτάσει στην πολυπόθητη επίσκεψη.

Στις επισκέψεις ξετυλιγόταν κάθε φορά
απερίγραπτες σκηνές χαράς και λύπης, γέλιων και
δακρύων, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που βλεπόταν
για πρώτη φορά, μετά από χρόνια.

Επίσκεψη Πρώτη

Η γυναίκα του, Παρασκευή Κ, με το μικρότερό τους παιδί, τον Χρήστο, και με τα δύο του αδέρφια, τον Παναγιώτη και τον Κώστα ακολούθησαν όλη την προβλεπόμενη διαδικασία και ήρθαν να τον επισκεφτούν.

Η γυναίκα του πήγε πρώτα μόνη της στο επισκεπτήριο.

Ο Γιάννης Κ γέμισε χαρά όταν από μακριά, την ώρα που δύο φύλακες τον οδηγούσαν στο επισκεπτήριο, είδε τη γυναίκα του να περιμένει ανήσυχη μπροστά στο διαχωριστικό συρματοπλέγμα.

Σκέφτηκε ότι η θλίψη και το άγχος την έχουν κυριέψει και έχουν επισκιάσει το γαλήνιο και πρόσχαρο ύφος της.

Φορούσε μια απλή ντόπια φορεσιά και στο κεφάλι της μια μαντήλα που είχε ένα απαλό χρώμα, μεταξύ κίτρινου και πορτοκαλί, με μερικά απλά όμορφα κεντήματα.

Τα μαλλιά της ήταν εντελώς ανοιχτά καστανά που φαινόταν σχεδόν ξανθά, ήταν μακριά και τα είχε κάνει τέσσερις πλεξούδες, που κρεμόταν κάτω από τη μαντήλα και φθάνανε μέχρι τη μέση της.

Το πρόσωπό της ήταν το απόλυτο οβάλ σχήμα, με μια μέτρια μύτη, με φρύδια λεπτά και μάτια

γαλανά.

Ήταν αρκετά γεμάτη και με τη ντόπια φορεσιά έδειχνε πιο εύσωμη και πιο κοντή από ότι ήταν στην πραγματικότητα.

Μόλις αντίκρισε τον άνδρα της, δεν πίστευε στα μάτια της ότι μετά από τόσον καιρό βρίσκεται κοντά της! Ένα πλατύ χαμόγελο απλώθηκε στο πρόσωπό της και μετατράπηκε σε δυνατό πηγαίο γέλιο χαράς.

Και έτσι όπως έπεφτε ο καθαρός χειμωνιάτικος ήλιος από το παράθυρο επάνω της, φαινόταν σαν να είναι τυλιγμένη με το φως και με τα ωραία χρώματα της φορεσιάς της και σαν να βρίσκεται σε κάποιο παραμυθένιο τόπο.

Αυτός περπατούσε και την κοίταζε και δεν χόρταινε να την κοιτάζει.

Ο αυθορμητισμός και η χαρά της διέλυσαν το μπούκωμα της στενοχώριας του και μετά από τόσα και τόσα αισθάνθηκε ένα παραλήρημα ευφροσύνης. Ξεχνώντας που βρίσκεται, ζώντας για μια στιγμή σαν μαγεμένος, από την παρουσία της, από το πηγαίο γέλιο της, που λες και σκορπούσε μαργαριτάρια γύρω της και από τα φωτεινά γαλάζια μάτια της, που λάμπανε σαν το φέγγος του καθαρού γαλανού ουρανού.

Έτρεξε κοντά του και προσπαθούσε να καταλάβει,

αναρωτιόταν, πως μπορεί να τον πλησιάσει, να τον αγκαλιάσει.

Σιγά σιγά το χαμόγελο έσβησε από το πρόσωπό της τα μάτια της γέμισαν δάκρυα.

Οι υπάλληλοι την ενημέρωσαν για τα σχετικά με τις επισκέψεις και της είπαν ότι όλοι πρέπει να τηρούν τους κανόνες.

Αυτή βέβαια δεν μπορούσε και δεν ήθελε να καταλάβει τους κανόνες που δεν της επιτρέπουν ούτε να αγκαλιάσει τον άνδρα της μετά από τόσα χρόνια.

Κοίταζε τον άνδρα της πίσω από το συρμάτινο πλέγμα και δεν μπορούσε να σταματήσει να κλαίει, άρχισε να κλαίει με αναφιλητά.

Νόμιζε ότι η γης γυρίζει κάτω από τα πόδια της, φοβήθηκε ότι θα σωριαστεί χάμω και γαντζώθηκε από τις κυψελίδες του συρματινού τοίχου, τίνιζε τα σύρματα γιατί αισθανόταν τον πόνο στην ψυχή της να την κομματιάζει και φαινόταν σαν να την είχαν κρεμάσει εκεί και σπαρταρούσε.

Ο Γιάννης Κ νόμιζε ότι άκουγε την καρδιά του να ραγίζει, επειδή ήταν καθηλωμένος και την έβλεπε να υποφέρει, χωρίς να μπορεί να κάνει τίποτα.

Αισθανόταν ότι θα αρχίσει και αυτός τα κλάματα και προσπαθούσε να κρατηθεί με κάθε τρόπο.

Τα μάτια του γέμισαν δάκρυα και κυλούσαν το ένα

μετά το άλλο, επάνω στο πρόσωπό του.

Κοιτάζοντάς την να κλαίει, γαντζωμένη επάνω στο σύρμα και να μην μπορεί να σταματήσει, το μόνο που ήθελε αυτή τη στιγμή ήταν να σκίσει το πλέγμα με τα χέρια του και να την πάρει στην αγκαλιά του για να την παρηγορήσει.

Σιγά σιγά τα κατάφερε, ένα ελαφρύ χαμόγελο μπόρεσε και ξέφυγε από τον πόνο και τη στενοχώρια που φωλιάζουν μέσα του και απλώθηκε επάνω στο θλιμμένο πρόσωπό του.

«Έλα, μην κλαις σε παρακαλώ», της είπε με έναν τόνο ήρεμο και τρυφερό στη φωνή του και για να σπάσει τον κλοιό της θλίψης από πάνω τους, συνέχισε να χαμογελάει και να της λέει, «άσε να χαρούμε τώρα που βλέπομαστε μετά από τόσα χρόνια»!

Με μεγάλη προσπάθεια τα κατάφερε η γυναίκα του κλαίγοντας να σταθεί πάλι στα πόδια της και να αρθρώσει κάποιες λέξεις, να αρχίσει να μιλάει: «Αχ, πως έγινε η ζωή μας έτσι. Γιατί, γιατί έγινε κομμάτια η ζωή μας.

Μου φαίνεται, ότι όχι πέντε χρόνια, αλλά ένας αιώνας πέρασε από τότε που έφυγες ».

«Έλα, σε παρακαλώ σταμάτησε να κλαις, ηρέμησε λίγο» είπε αυτός και συνέχισε λέγοντας: »Όλα θα παν καλά, θα δεις, θα αθωωθώ και θα γυρίσω

σπίτι».

Η γυναίκα του δεν μπορούσε να πάρει τα μάτια της από πάνω του, σαν να προσπαθούσε με τα μάτια της να τον αγκαλιάσει και έκανε ότι μπορούσε για να σταματήσει να κλαίει.

Όταν ηρέμησε του είπε: «ναι, εγώ ξέρω ότι είσαι πέρα για πέρα αθώος και για αυτό θα παν όλα καλά» και άρχισε να χαμογελάει και να ειρωνεύεται την κατάστασή τους, λέγοντας ότι όταν γυρίσει αθώος σπίτι, θα οργανώσουν μεγάλο γλέντι στην πλατεία του χωριού, με κλαρίνα και βιολιά και θα καλέσουν όλα εκείνα τα νέα παλληκάρια και τα νέα κορίτσια που ερχόταν κάποτε από παντού στο σπίτι τους και τραγουδούσαν όλοι μαζί εκείνα τα ωραία τραγούδια!!!

«Ναι, θυμάσαι πόσο ωραία ήταν εκείνα τα δύσκολα χρόνια!» είπε αυτός και η γυναίκα του κούνησε το κεφάλι της, λέγοντας μόνο «αν θυμάμαι, λέει!» και άρχισαν να γελούν και δυο τους χαρούμενοι, λες και βρισκόταν κάπου αλλού.

Σαν να κύλισε ο χρόνος αστραπιαία πίσω και βρέθηκαν στο σπίτι τους, μαζί με συναγωνιστές και συναγωνίστριες να συζητούν πως θα κάνουν καλύτερα τον αγώνα ενάντια στους Γερμανούς και να μιλούν με ενθουσιασμό για ένα καλύτερο μέλλον για την Ελλάδα μετά την απελευθέρωση.

Όταν μετά από λίγο ήρθαν τα αδέλφια του με το μικρό τους αγόρι, είχαν επανέλθει και οι δυο τους στη σκληρή πραγματικότητα.

Ο μικρός έτρεξε στη μάνα του και πιάστηκε από το φουστάνι της, η οποία του έδειξε το μπαμπά του και προσπαθούσε να του πει κάποιο εύκολο λόγο γιατί προς το παρόν δεν επιτρέπεται να παν πιο κοντά του.

Ο μικρός έδειχνε ότι δεν είναι ευχαριστημένος και ήταν πολύ ανήσυχος.

Ο μεγαλύτερος αδερφός του, ο Παναγιώτης τότε απευθύνθηκε προς τους φύλακες και είπε, για όνομα του θεού, να αφήσουν το μικρό να περάσει από την άλλη μεριά, να το πάρει ο μπαμπάς του για λίγο μόνο στην αγκαλιά, που έχει να το δει από τότε που ήταν μωρό.

Τελικά οι φύλακες άφησαν το μικρό να πάει στο μπαμπά του.

Ο μικρός Χρήστος στην αρχή ήταν διστακτικός, ντρεπόταν κάπως, όμως όσο ο μπαμπάς του, έπαιζε μαζί του, τον χάιδευε, τον φιλούσε, του έλεγε ωραία λογάκια και τον κρατούσε τρυφερά στην αγκαλιά του, άρχισε τελικά να ανοίγεται, να χαίρεται και να αγκαλιάζει και να φυλάει και αυτός το μπαμπά του.

Για μια στιγμή ο μπαμπάς του τον σήκωσε ψηλά

και απευθυνόμενος, γεμάτος χαρά, στη γυναίκα του και στα αδέρφια του, είπε: « κοιτάξτε αυτό το παιδί, τι ωραίο που είναι, έχει τα όμορφα γαλάζια μάτια της μάνας του, αλλά στο πρόσωπο μοιάζει εμένα. Δεν άφησε κανέναν παραπονεμένο, πήρε και από τους δυο μας. Για αυτό κάποτε θα γίνει ένα όμορφο παλικάρι».

Τα αδέρφια του και τα δυο μαζί είπαν, χαριτολογώντας, ότι αυτός ο άνθρωπος δεν χάνει με τίποτα το χιούμορ του και την ψυχραιμία του, ποτέ δεν το βάζει κάτω.

Κάθισαν πολύ ώρα μαζί του, συζήτησαν και τον ενημέρωσαν, στα πλαίσια του επιτρεπτού, για τα πάντα. Επειδή ήταν η πρώτη φορά και επειδή έρχονται από μακριά, οι φύλακες φάνηκαν πολύ ελαστικοί.

Φεύγοντας του άφησαν μερικά φαγώσιμα που του είχαν φέρει από το χωριό.

Μέχρι να γίνει η δίκη, μόνο φαγώσιμα επιτρεπόταν να δίνονται στους υπόδικους, τα οποία παραλάμβανε η διοίκηση των φυλακών και τα εξέταζε επιμελώς πριν τα παραδώσει στον κρατούμενο.

Πηγαίνοντας για το πανδοχείο οι δικοί του άνοιξαν κουβέντα.

Τα αδέρφια του λέγανε, ότι ο Γιάννης είναι τριάντα

εννέα χρονών, κοντεύει τα σαράντα, και μετά από τόσες ταλαιπωρίες στα βουνά και στη φυλακή, κρατιέται πολύ καλά.

Θυμήθηκαν ότι στα νιάτα του ήταν ένας πολύ καλός παλαιστής και σπάνια έχανε αγώνα στους γάμους και στα πανηγύρια.

Έτσι όπως ήταν κάμποσο ψηλός και γεροδεμένος και φορούσε εκείνο το κοντό μαύρο δερμάτινο παντελόνι, που ήταν φτιαγμένο για την πάλη, και αλειφόταν με μπόλικο λάδι σ' όλο του το σώμα, έλαμπε στον ήλιο σαν να ήταν κανένα άγαλμα.

Με εκείνο το φίλο του, που έγινε αργότερα και κουμπάρος του, συνέχεια πηγαίνανε τα βράδια σε μια αλάνα και με τις ώρες πάλευαν για να ασκούνται και να δοκιμάζουν καινούργια κόλπα.

Μερικές φορές, όταν δεν είχαν αντίπαλο, βγαίνουν οι δυο τους στην παλαίστρα, πάλευαν με την ώρα και τότε νικούσε ο ένας και τότε ο άλλος, λες και τα είχαν μιλημένα, ενώ πάλευαν σοβαρά και καλά. Μετά που παντρεύτηκε, σιγά σιγά σταμάτησε την πάλη, έγινε οικογενειάρχης και νοικοκύρης, είπαν γελώντας.

Εντελώς, λέει, δεν σταμάτησε, κατά καιρούς έβγαινε στην παλαίστρα αν δεν συμπληρώνονταν ζευγάρι.

Θυμήθηκαν και την πάλη του με την αρκούδα και

γέλασαν.

Ένας αρκουδιάρης, λέγανε, πέρασε με την αρκούδα του από το χωριό τους και γυρνούσε από σπίτι σε σπίτι και την έβαζε στις αυλές και χόρευε.

Στην αυλή του θείου της γυναίκας του ήταν μαζεμένη μεγάλη παρέα και κοίταζε την αρκούδα να χορεύει. Κάποιος από την παρέα είχε τη φαεινή ιδέα να παλέψει ο Γιάννης με την αρκούδα και άρχισαν όλοι μαζί να το ζητούν, λέγοντάς του να δείξει αν έχει ακόμα δυνάμεις.

Μάζεψαν μερικές δραχμές και έδωσαν στον αρκουδιάρη για να βάλει την αρκούδα να παλέψει. Τελικά ο Γιάννης πάλεψε με την αρκούδα και τη νίκησε, με κάποιο τρόπο την έριξε κάτω.

Η αρκούδα βέβαια αρχικά θεώρησε παιχνίδι την πάλη, όπως το χορό της. Όταν όμως την έριξε κάτω, η αρκούδα θύμωσε πολύ και άρχισε να μουγκρίζει και να θέλει να επιτεθεί στο Γιάννη.

Ευτυχώς που ο αρκουδιάρης την κρατούσε καλά με την αλυσίδα από τη μύτη και πρόλαβε και έφυγε ο Γιάννης.

Πάντως τις δυνάμεις του δεν τις έχασε, λέγανε, μια ζωή ήταν πολύ δραστήριος, πάντα κάτι έκανε.

Τι κρίμα, λέγανε, που μπερδεύτηκε ο αδερφός τους με τον Κομμουνισμό.

Λες και δεν υπήρχαν άλλα κόμματα να πάει.

Μήπως δε θα τον δεχόταν οι Βενιζελικοί, οι Κεντρώοι και οποιοδήποτε άλλο κόμμα! Θα είχε μια χαρά το κεφάλι του ήσυχο, αν ήταν μαζί μ' αυτούς.

Αυτούς τους δύο δεν τους πειράζει κανείς που δεν είναι πουθενά μπλεγμένοι, αν και κάποτε υποστήριζαν το Ε. Βενιζέλο.

Μέχρι τώρα θα ήταν ο πρώτος στο χωριό έτσι όπως είχε ξεκινήσει να δημιουργεί περιουσία.

Πόσο τον πίεσαν με το συχωρεμένο πατέρα τους! Αυτός τίποτα, εκεί με τους Κομμουνιστές.

Η νύφη τους, η Παρασκευή, τους είπε να σταματήσουν να τα λένε αυτά μπροστά στο μικρό παιδί και ότι δεν φταίνε σε τίποτα αυτοί που αγωνίζονται για την πατρίδα και το λαό και τους ρημάζουν τη ζωή.

Πίσω στο κελί

Γύρισε στο κελί του με βαριά βήματα σαν να κρεμόταν από τους ώμους του βαρίδια από μολύβι. Κάθισε επάνω στο στρώμα, ακούμπησε τις πλάτες του στον τοίχο και άπλωσε τα πόδια του.

Προσπαθούσε να καθίσει άνετα και να ξεκουραστεί λίγο.

Πως πάνε χέρι χέρι χαρά και στενοχώρια, σκέφτηκε για μια στιγμή!

Πόσο απερίγραπτα πολύ χάρηκε σήμερα για την επίσκεψη, δε λέγεται!

Αλλά και πόσο πολύ συνταράχτηκε όταν τον ενημέρωσαν προηγουμένως, ότι πέθανε ο πατέρας του, δε λέγεται. Τρέμανε τα πόδια του και κάθισε γρήγορα σε μια καρέκλα που βρισκόταν κοντά του, γιατί αλλιώς θα έπεφτε κάτω και θα τρόμαζαν και οι δικοί του.

Μια βαριά στενοχώρια τον πλάκωσε, λες και του έκαιγε τα σωθικά, επειδή δεν μπόρεσε να τον δει, τουλάχιστο, για τελευταία φορά πριν πεθάνει και επειδή δεν μπόρεσε να αποτίσει φόρο τιμής στο νεκρό πατέρα του.

Στενοχωριόταν και για τη μάνα του που έμεινε χωρίς τον πατέρα του και έχει τόσες και τόσες έγνοιες για τα παιδιά της που διώκονται για τους αγώνες τους και που λαχταράει κάθε μέρα να τα

δει!

Πόσο λυπόταν που δεν μπόρεσε να τον πείσει τον πατέρα του να δεχτεί, έστω να ανεχτεί την πολιτική του ένταξη στο Κομμουνιστικό Κίνημα!

Θυμήθηκε τις μεγάλες συζητήσεις που είχαν γύρω από το θέμα αυτό.

Κυρίως βέβαια μιλούσε εκείνος, με ένα ύφος συμβουλευτικό και προστακτικό.

Ο πατέρας του στενοχωρήθηκε και τρομοκρατήθηκε, ιδιαίτερα πολύ, όταν κατά τη διάρκεια του φασιστικού καθεστώτος του Μεταξά, ήρθαν δύο υπάλληλοι της ασφάλειας στο σπίτι τους και του είπαν ότι έχουν ένταλμα σύλληψης για το γιο του, το Γιάννη, για να τον στείλουν εξορία, διότι δεν κάθεται καλά, δουλεύει κρυφά για το ΚΚΕ και το κόμμα αυτό δρα ενάντια στην Πατρίδα και για αυτό είναι απαγορευμένο.

Εκείνος ήθελε να τους πείσει ότι μπορεί ο γιος του να έχει διάφορες περίεργες ιδέες, αλλά κοιτάζει τη δουλειά του και δεν κάνει τίποτα το κακό.

Τελικά τους έκανε δώρο ένα πουγκί λίρες και οι υπάλληλοι της ασφάλειας ακύρωσαν το ένταλμα σύλληψης, σημειώνοντας ότι δεν ευσταθούν οι κατηγορίες.

Ήταν ακριβώς την περίοδο που ετοιμαζόταν να φύγει από το πατρικό του, να μετακομίσει με την

οικογένειά του στο καινούργιο τους σπίτι.

Ο πατέρας του έγινε έξω φρενών, του έβαλε τις φωνές και δεν σταματούσε.

Του έλεγε ότι τον θεωρεί για έξυπνο, αλλά φαίνεται ότι κάνει λάθος.

Όταν άλλοι κάθονται σε καλύβια και χαμόσπιτα, εκείνος, λέει, του έστησε μεγάλο ολοκαίνουργιο νοικοκυριό, όπως έκανε και με τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια του και όπως θα κάνει και με τα δύο μικρότερα αδέρφια του.

Μέσα σε ένα κτήμα δέκα στρεμμάτων, κολλημένο στην καλύτερη πλευρά του χωριού, του έκτισε ολόκληρο συγκρότημα, λέει, με ένα μεγάλο σπίτι, με στάβλο, αχυρώνα, μαντρί, κοτέτσι, φούρνο, πηγάδι στην αυλή και 150 στρέμματα χωράφια. Του έδωσε ένα ζευγάρι βόδια, ένα δαμάλι, μία αγελάδα με μοσχάρι, καμιά πενηνταριά πρόβατα. Ακόμα ένα κάρο, άροτρα, σβάρνα, αλωνίστρια, γιουβαρλάκι και πολλά άλλα μικρά και μεγάλα πράγματα για μέσα στο σπιτικό του.

Μήπως ξέρει, λέει, πολλούς που έχουν τόσα εφόδια για να ξεκινήσουν τη ζωή τους.

Και αυτός, λέει, αντί να μετακομίσει στο νέο του σπιτικό θα πάει εξορία στο τέλος!

Του έλεγε, έτσι όπως κάνει, τον εαυτό του θα καταστρέψει και κανέναν δεν θα βοηθήσει.

Τόσα χρόνια τον βγάζουν στο χωριό πρόεδρο του συνεταιρισμού και κάνει καλή δουλειά για το χωριό και για τους φτωχούς αγρότες, τι άλλο θέλει να κάνει!

Ο ίδιος, ο πατέρας του, λέει μήπως δεν βοηθάει όλον τον κόσμο, χωρίς να ανακατεύεται καθόλου με τα πολιτικά! Σε ποιόν δεν έδωσε δουλειά στα κτήματα και στα κοπάδια του, ποιόν δεν βοήθησε που έχει ανάγκη στο χωριό τους, αλλά και στα γύρω χωριά. Από όλα τα χωριά της περιοχής έρχεται κόσμος για βοήθεια.

Του έλεγε ότι η περιουσία που του δίνει αυτός είναι μια καλή βάση για να πάει μπροστά. Έχει και θα έχει πολλές ευκαιρίες για να τη μεγαλώσει, κάθε μέρα τόσοι και τόσοι πωλούν χωράφια και ζώα.

Ο ίδιος πάντα θα τον στηρίζει σ' αυτό.

Ένας πλούσιος και καλός νοικοκύρης έχει πάντα μεγάλη ευχέρεια για να βοηθάει τους φτωχούς και αυτούς που έχουν ανάγκη.

Τα κόμματα, του έλεγε, έρχονται και πάνε, ακόμα και οι κατακτητές έρχονται και πάνε. Να σκεφτεί για μια στιγμή, λέει, ότι από τα μέρη τους πέρασαν Τούρκοι, Ρώσοι, Βούλγαροι, Γάλοι, Γερμανοί κ. α. Όμως οι νοικοκύρηδες, με βιος και καλή καρδιά, είναι πάντα εκεί, ζουν από γενιά σε γενιά και, βοηθούν το χωριό και τη φτωχολογία.

Κατά τη διάρκεια της κατοχής, θυμάται, ότι τον πίκρανε πάρα πολύ ο πατέρας του, όταν τον κατσάδιασε άσχημα διότι, λέει, έβαλε και τα δύο μικρότερα αδέρφια του, τον Χρήστο και τον Κύρο στο κόμμα του.

Έκανε το παν για να του εξηγήσει ότι αυτοί, όπως σχεδόν όλοι οι νέοι, όπως και η πλειοψηφία του ελληνικού λαού, μπήκαν από μόνοι τους στο ΕΑΜ και στις εαμικές οργανώσεις για να διώξουν τους φασίστες και να δημιουργήσουν μια δημοκρατική κοινωνία.

Στο ΚΚΕ, του είπε, δεν μπορείς να πάρεις κάποιον, έτσι απλά, επειδή είναι συγγενής σου ή φίλος σου ή επειδή απλώς κάποιος θέλει να γίνει μέλος.

Σκέφτηκε ότι τουλάχιστον σε αυτό το θέμα τον είχε καθησυχάσει κάπως.

Μπούκωσε εντελώς, νόμισε ότι θα κοπεί η ανάσα του και τα μάτια του γέμισαν δάκρυα, όταν ήρθε στο μυαλό του, που του είπαν οι δικοί του στην επίσκεψη, ότι τον μικρότερο αδερφό του, τον Κύρο, ο οποίος δεν ήθελε να φύγει με τίποτα από το χωριό, τον συλλάβανε και τον πήγαν εξορία στην Ικαρία και εκεί τον βασάνισαν πολύ άγρια, Όταν τον φέρανε πίσω από την εξορία, δεν μπορούσε στην αρχή καλά καλά ούτε να περπατήσει.

Φοβότανε όλοι τους ότι τον σακάτεψαν. Το σώμα του ήταν γεμάτο πληγές και μελανιές. Για πολύ καιρό τον τύλιγαν με προβιές για να απορροφηθούν οι μελανιές και να επουλωθούν οι πληγές. Στο μεταξύ έγινε καλά, αλλά έκανε πολύν καιρό να συνέλθει.

Αυτοί που έμειναν ή δεν μπόρεσαν να φύγουν, πέρασαν και περνούν πολύ άσχημα.

Όλους, όσoι ήταν με κάποιον τρόπο με το ΕΑΜ, τους κουβάλησε η αστυνομία στην εξορία όπου πολλοί δεν άντεξαν τα βασανιστήρια και έκαναν ότι τους ζητούσαν.

Πολλά νέα παιδιά, που τα θεωρούσαν Επονίτες, τα βασάνισε και τα ανάγκασε η αστυνομία να κάνουν υπεύθυνες δηλώσεις μεταμέλειας.

Για όλους, όσoι έφυγαν στο βουνό, δεν ξέρουν τίποτα, δεν υπάρχει κανένα νέο. Ελπίζουν να είναι ανάμεσα σε αυτούς που έφυγαν έξω από τη χώρα. Ούτε και για τον αδερφό του το Χρήστο, ούτε για της αδερφής τους Αναστασίας, τον άντρα της Στάθη, το γιο της Αντώνη και το γαμπρό της Στρατή, ούτε και για το μπατζανάκη και φίλο του Χρήστο, έμαθαν τίποτα.

Τις γυναίκες, των οποίων οι άντρες τους ή τα παιδιά τους έφυγαν, συνεχίζει ακόμα η αστυνομία να τις ταλαιπωρεί και να τις πιέζει για να αποκηρύξουν

τους άντρες τους ή τα παιδιά τους.

Το ίδιο κάνουν και με αυτήν την ίδια, βέβαια.

Πολλές φορές την κάλεσε η αστυνομία για τέτοιες ασήμαντες αφορμές!

Η αστυνομία, λέει, κάνει έρευνες και για το λόγο αυτό στέλνει ένα τζιπ με αστυνομικούς, που φοράνε τις στολές τους και απ' τη μέση τους κρέμονται τα πιστόλια τους και απ' τον ώμο τα αυτόματά τους.

Με μερικούς Μάηδες να ακολουθούν από πίσω.

Πατούν σπίτια, ψάχνουν κρυμμένα όπλα, χαρτιά και λεφτά.

Ιδιαίτερα το δικό τους σπίτι το έχουν ψάξει πολλές φορές.

Έχουν σκάψει μέσα στον αχυρώνα, μέσα στα αμπάρια, μέσα στο μαντρί. Έχουν ψάξει επάνω στα ταβάνια. Αν συνεχίσουν έτσι κάποια στιγμή θα ρίξουν το σπίτι και ας είναι και σχετικά καινούργιο!

Βρήκαν τα σχολικά βιβλία και τα τετράδια των παιδιών. Είδαν και τα βιβλία που είχε αυτός, για το στρατό και για τη μικρασιατική καταστροφή και παραξενεύτηκαν, λέγοντας, ένας χωριάτης να έχει τέτοια ενδιαφέροντα.

Τη Λεμονιά, την αδερφή της, τη γυναίκα του φίλου και μπατζανάκη του, η αστυνομία όχι μόνο την ταλαιπωρεί και την πιέζει και αυτήν για να αποκηρύξει τον άντρα της, αλλά της έκοψε και τα

μαλλιά για να τη διαπομπέψει, όπως κάνανε, λέει, κάποτε στο Βυζάντιο, επειδή ήταν υπεύθυνη της Εθνικής Αλληλεγγύης στο χωριό.

Πολλά από τα κορίτσια και τις νέες γυναίκες που καλούν στην αστυνομία, σίγουρα θα τις βιάζανε αν δεν τρέχανε μαζί τους στενοί συγγενείς στις περιβόητες ανακρίσεις για ασήμαντες αφορμές. Ότι είχε δημιουργήσει το ΕΑΜ στο χωριό, στο νομό, στην Ελλάδα ολόκληρη, καταργήθηκε, καταστράφηκε.

Συνεχίζουν να διώκουν τα μέλη και τους οπαδούς του ΚΚΕ και του ΕΑΜ και να γεμίζουν τις φυλακές και τα ξερονήσια με αγωνιστές και αγωνίστριες. Όλος ο κόσμος φοβάται, είναι τρομοκρατημένος, υποφέρει πολύ.

Του λέγανε, είναι σαν να ήρθε μια νέα κατοχή με τους Άγγλους και Αμερικάνους τώρα και αν δεν είναι πιο κακιά, είναι το ίδιο κακιά με την προηγούμενη.

Τα μάτια του γέμισαν πάλι δάκρυα και τον κυρίεψε οργή και αγανάκτηση.

Σηκώθηκε και άρχισε να πηγαινοέρχεται νευρικά.

Πήγε στη σιδερόπορτα και άρχισε να τη χτυπάει με τις γροθιές του, βγάζοντας δυνατές κραυγές πόνου και αγανάκτησης.

Σε λίγο έφτασαν τρεχάτοι δυο φύλακες και άρχισαν

να τον βρίζουν. Παραλίγο να τον χτυπήσουν.

Ο κόσμος κοιμάται, λέει, και αυτός ο μαλάκας φωνάζει και κάνει τόσο θόρυβο.

Τους είπε ότι δεν μπορεί να κοιμηθεί, ότι διψάει και θέλει να πάει στο μέρος.

Όταν τον ξανάφεραν πίσω στο κελί του είπαν να κάτσει ήσυχα. Τον προειδοποίησαν, ότι αυτή τη φορά, επειδή είναι η πρώτη φορά θα το αφήσουν να περάσει έτσι. Όμως άμα δεν παίρνει με το καλό, αν νομίζει ότι μπορεί να εκμεταλλευτεί την καλοσύνη τους και ξανακάνει σαματά, θα τον σπάσουν στο ξύλο.

Επίσκεψη Δεύτερη

Την άλλη μέρα, τις πρωινές ώρες, ήρθαν πάλι οι δικοί του για επίσκεψη.

Κουβέντιασαν πολύ ώρα μαζί του, για όλα τα ζητήματα που τον ενδιέφεραν και για όλα τα ερωτήματα που είχαν και αυτοί.

Έλειπε τόσον καιρό από το χωριό και την περιοχή του και αισθανόταν ότι έχει ένα μεγάλο κενό.

Ρωτούσε για τους πάντες και τα πάντα.

Ο ίδιος τους διηγήθηκε για τον τραυματισμό του στο Γράμμο, για την αιχμαλωσία του και για το Γεντί Κουλέ.

Πέρασε άσχημα, τους είπε, πολύ άσχημα αυτό το διάστημα στις φυλακές του Γεντί Κουλέ, αλλά τώρα είναι καλά και τα τραύματά του έχουν γιατρευτεί.

Κάποια στιγμή τα αδέρφια του πήραν το μικρό Χρήστο να τον πάνε καμιά βόλτα στην πόλη, και να τους αφήσουν να συζητήσουν και μόνοι τους λίγο.

Αργότερα θα ερχόταν ξανά για να τον αποχαιρετίσουν, διότι κατά το μεσημέρι θα παίρνανε όλοι τους το λεωφορείο για το χωριό. Σηκώθηκε να τους χαιρετίσει και να δώσει από μακριά ένα φιλί στο μικρό.

Η γυναίκα του τους ξεπροβόδισε και γύρισε πάλι κοντά του και κοιτάζοντάς τον από κάτω μέχρι

επάνω τον ρώτησε πως και του αφήνουν να φοράει αυτά τα ρούχα. Μήπως δεν έχουν αρκετά ρούχα φυλακής;

Της είπε ναι, είναι η στολή του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας. Τη φορούσε όταν τραυματίστηκε και πιάστηκε αιχμάλωτος.

Το παντελόνι που είχε τρυπήσει με τον τραυματισμό του, το καθάρισαν και το μπάλωσαν. Νομίζει ότι τη θεωρούν σύμβολο προδοσίας προς την πατρίδα και του τη δίνουν να τη φοράει σαν στίγμα προδοσίας, για να βλέπουν όλοι ότι είναι ένας προδότης.

Μόνο όταν, που και που, την πλένουν του δίνουν να φορέσει ρούχα της φυλακής.

Η γυναίκα του είπε, ότι σίγουρα ο κόσμος βλέπει το αντίθετο απ' αυτό που νομίζουν αυτοί και συνέχισε, λέγοντας ότι πρέπει να πει ότι του πάει πολύ καλά η στολή του και κρίμα που δεν φοράει και το πηλήκιο της στολής, το οποίο, της είπε ότι δεν επιτρέπεται να το φοράει και το πετάξανε.

Τότε την άλλη φορά, του είπε, θα του φέρει εκείνη την ωραία παλιά του τραγιάσκα να φοράει για να μην κρυώνει το κεφάλι του μέσα στο χειμώνα και γέλασαν και οι δυο τους για το κουβεντολόι τους. Με ένα αίσθημα χαράς και λύπης μαζί, της είπε μετά: « Να σου πω την αλήθεια, το ότι

αρραβωνιάσατε την κόρη μας, τη Μαρία, αυτό είναι το μεγαλύτερο δώρο που μπορούσα να έχω, χάρηκα, χάρηκα πάρα πολύ.

Χάρηκα επίσης γιατί πήρε το Σιδέρη. Τον πρωτότοκο γιο του φίλου μου Κωνσταντάκη Λ.

Ήταν καλό και έξυπνο παιδί και σίγουρα έγινε το ομορφότερο παλικάρι του χωριού.

Όταν έφυγα, η Μαρία, ήταν δεν ήταν δεκατέσσερα χρονών. Τι χαριτωμένο κοριτσάκι ήταν! Τα μακριά ξανθά μαλλιά του χωνότανε στους ώμους του σαν μετάξι. Εκείνα τα ωραία μάτια, που ποτέ δεν μπόρεσα να καταλάβω αν ήταν γαλανά, πράσινα ή λαδί, ίσως να είναι όλα μαζί, πάντως είναι πάρα πολύ ωραία. Το πρόσωπό του λαμπερό και όμορφο και το κορμί του ίσιο σαν λαμπάδα. Φαίνεται σαν να παραμιλάω από τη χαρά μου! Όμως έτσι είναι.

Ένα παιδί με σπάνια ομορφιά και χάρη. Στο μεταξύ έγινε σίγουρα μια νέα και ωραία γυναίκα »!

Χαμογέλασαν και οι δυο με τις αναμνήσεις του και αυτή του έλεγε ότι όλα τους είναι καλά παιδιά και μεγαλώνουν καλά.

Πέρασαν πολύ δύσκολους καιρούς, αλλά τώρα είναι καλύτερα γιατί μεγάλωσε ο γιος τους, ο Γιώργος και εδώ και καιρό ανέλαβε το νοικοκυριό. Έγινε παλικάρι του έλεγε και σιγά σιγά πρέπει να σκέφτονται να τον αρραβωνιάσουν και αυτόν.

Είναι ένα δυνατό και όμορφο παιδί, έχει μεγάλη θέληση και πείσμα. Είναι σέρτικος με το παραπάνω, αλλά και πολύ καλός, αν είσαι και συ καλός μαζί του.

Αυτός χαμογέλασε και είπε: « Μήπως μοιάζει τον παππού του το Γιώργο. Έζησε από μικρό παιδί κάμποσα χρόνια μαζί του, μέχρι να χωρίσουμε και να πάμε στο δικό μας σπίτι.

Θα πήρε μάλλον και από τις σκληράδες και από τα καλοσυνάτα του παππού του!

Θυμάσαι το μεγάλο γλέντι που κάναμε στα βαφτίσια του, στην αυλή μας, στο σπίτι του πατέρα μου, πριν χωρίσουμε, όπου ο συχωρεμένος μπαμπάς μου κάλεσε όλο το χωριό.

Εκεί, στο κέφι επάνω, ο θείος σου Βαρσαμάκης Β τον πήρε στα χέρια του και τον σήκωσε ψηλά και έλεγε φωνάζοντας δυνατά ‘κοιτάξτε εδώ, αυτός είναι ο νέος Καρανταής’ και όλοι χτυπούσαν παλαμάκια, χορεύανε και χαιρότανε μαζί μας »!

Αυτή του, είπε γελώντας, ότι ήδη τον φωνάζουν σχεδόν όλοι Καρανταή και φοβάται μερικές φορές να μην πάρουν τα μυαλά του αέρα, γιατί τα πράγματα για αυτούς έχουν αλλάξει πάρα πολύ και μπορεί για ψύλλου πήδημα να έχουν τραβήγματα με την αστυνομία.

Του είπε ακόμα ότι και η δεύτερη κόρη τους, η

Ευαγγελία, έγινε μια όμορφη μελαχρινή, δυνατή και δουλευταρού κοπέλα και ότι μετά το Γιώργο θα έρθει η σειρά τις για αρραβώνα.

Απογοήτευση ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό του και είπε, χαμογελώντας, για να την ξεπεράσει: « Τι κρίμα! Τα παιδιά το ένα μετά το άλλο μεγαλώνουν χωρίς εμένα! Πόσο λυπάμαι που δεν μπορούσα να είμαι εκεί, να τα βλέπω να μεγαλώνουν!

Θυμάσαι πόσο έπαιζα την Ευαγγελία! Έχεις δίκαιο, είναι πολύ όμορφο κορίτσι και έχει πολύ δυνατή θέληση. Πόσες φορές δεν έλεγα μέσα μου, ότι είναι μικρή ακόμη και ότι αν τα πράγματα έρθουν έτσι όπως τα σκεφτόμαστε, θα προλάβει, με εκείνη την προσήλωση και εκείνο το ατίθασο πνεύμα που έχει, να γίνει μια ισότιμη και πρωτοπόρα γυναίκα στη νέα κοινωνία, η οποία θα δίνει ευκαιρίες και στα κορίτσια ».

Η γυναίκα του είπε ότι και τα δύο μικρότερα παιδιά τους, ο Δημητράκης και ο πιο μικρός από όλους, ο Χρήστος, μεγαλώνουν καλά. Πάνε στο Δημοτικό Σχολείο και είναι καλοί μαθητές. Οι δάσκαλοι της λένε καλά λόγια για τα παιδιά.

Το Δημητράκη πρόλαβε και τον χάρηκε λίγο καιρό. Εκείνος θυμάται που τον έπαιζε ο μπαμπάς του. Ο Χρήστος, επειδή ήταν μωρό όταν έφυγε, τον έφερε για να ξαναϊδωθούν πάλι από κοντά.

Μακάρι λέει να μπορούσαν να έρθουν όλα τα παιδιά τους. Όλα επέμεναν πολύ να έρθουν, αλλά δε γίνεται, γιατί όπως του είπαν και χτες, με το σταγονόμετρο δίνονται άδειες μετακίνησης και φυσικά τα λεφτά δε φτάνουν, κάθε δραχμή πρέπει να τη γυρνάν δυο φορές, είπε η γυναίκα του χαμογελώντας.

Στο μυαλό της στριφογυρνούσε συνέχεια το Γεντί Κουλέ. Δεν την ηρέμησαν αυτά που τους είπε χτες. Γιατί καταλάβαινε ότι κάποιες στιγμές χανότανε στις σκέψεις του και τα μάτια του και το πρόσωπό του γεμίζανε μελαγχολία και πικρία.

Ένα λεπτό χαμόγελο που είχε συνήθως στο πρόσωπό του, και τον έκανε να φαίνεται πάντοτε ευδιάθετος και αισιόδοξος, πέρα από μερικές στιγμές, δεν το βλέπει τώρα πια. Θαρρείς και μια σκιά, από κάτι αόρατο που τον βασανίζει, πέφτει βαριά επάνω στο πρόσωπό του. Σκεφτόταν τι μπορεί να πέρασε και φοβόταν μην πάθει τίποτα. Και ήταν σίγουρη ότι δεν τον καταβάλανε έτσι οι ταλαιπωρίες και οι δυσκολίες στα μέτωπα του αγώνα.

Του έλεγε ότι έχουν ακούσει τόσο άσχημα πράγματα για αυτές τις φυλακές, που λένε ακόμα και η κόλαση είναι καλύτερη.

Τελικά της είπε ότι δεν μπορεί να βρει κανέναν

λόγια για να περιγράψει πόσο άσχημα είναι τα πράγματα στο Γεντί Κουλέ και ότι ήταν απερίγραπτα δύσκολα και για αυτόν εκεί μέσα, αλλά για αυτά θα της πει αργότερα, άλλη φορά. Πόσο ήθελε να του πει πόσο της έλειψε, πόσο δύσκολα ήταν και είναι τα πράγματα και για αυτήν. Να του πει ότι θέλει να την πάρει στην αγκαλιά του, και να ακουμπήσει το κεφάλι της στο στήθος του και να κλάψει γεμάτη χαρά και στενοχώρια και μαζί με τα δάκρυά της να αποθέσει όλες τις δυσκολίες και όλα τα βάσανα που πέρασε και περνάει επάνω στις δυνατές πλάτες του! Αχ, πόση χαρά και ευτυχία θα ένιωθε να γινόταν ένα θάύμα και να ερχόταν μαζί της στο σπίτι τους! Συζήτησαν πολύ ώρα, για το νοικοκυριό τους, για το πώς θα αντιμετωπίσουν τα έξοδα της δίκης, για τους μάρτυρες που θα κουβαλήσει η αστυνομία, για το τι μπορεί να τους περιμένει στο έκτακτο στρατοδικείο.

Ήταν αισιόδοξοι γιατί δεν είχε κάνει τίποτα το κακό, γιατί ήξεραν ότι είναι αθώος.

Ενώ ακούγανε συνέχεια, ότι για πολύ ασήμαντες στημένες κατηγορίες έχουν στείλει αγωνιστές για εκτέλεση στο απόσπασμα.

Του είπε ότι θα παρακαλέσει τον πατέρα της να τη φέρει μια δυο μέρες πριν τη δίκη για να βρίσκεται

κοντά του.

Δεν πιστεύει ότι θα μπορέσει να έρθει και κανείς άλλος μαζί της, γιατί τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα.

Στο μεταξύ τα αδέρφια του επέστρεψαν με το μικρό Χρήστο και τους διηγήθηκαν ότι τον πήγαν στο λιμάνι και του έδειξαν τη θάλασσα και χάρηκε πάρα πολύ, πράγμα που έδειχνε και ο μικρός, λέγοντας πόσο μεγάλη και ωραία είναι η θάλασσα και πόσο του άρεσε που την είδε.

Ήρθε η ώρα του αποχαιρετισμού και δεν μπορούσαν όλοι τους να ξεκολλήσουν από τις θέσεις τους.

Ο αποχαιρετισμός βάραινε πολύ τις διαθέσεις τους. Τους φαινόταν απίστευτο τώρα που τον ξαναείδαν, μετά από τόσον καιρό, να πάνε πίσω στο χωριό χωρίς να πάει και αυτός μαζί τους.

Ευτυχώς ήταν όλοι μαζί και ο μικρός μαζί τους και κατάφεραν να κρατηθούν σε λίγα δάκρυα, πέρα από τη γυναίκα του που και στο δρόμο για το λεωφορείο δεν λέγανε να σταματήσουν τα δάκρυά της.

Στο Γράμμο

Ο Γιάννης Κ δεν μπορούσε να σταματήσει τα δάκρυά του, τώρα που γύρισε πάλι στο κελί του. Τα αισθήματά του ήταν χωρισμένα στα δυο. Από τη μια μεριά χαιρότανε που είδε τη γυναίκα του, το μικρό του παιδί και τα αδέρφια του και από την άλλη στενοχωριόταν που είναι κλεισμένος εδώ και δεν μπορούσε να πάει μαζί τους.

Ξάπλωσε κάμποση ώρα στο κρεβάτι και το μυαλό του πηγαινοερχόταν σε όλα όσα συζήτησαν με τους δικούς του.

Αργότερα πήγε στο φεγγίτη, πιάστηκε από τις σιδερόβεργες και κοίταζε για πολύ ώρα προς τα έξω, σαν να έψαχνε να γευτεί λίγη ελευθερία.

Οι σκέψεις του έφευγαν αστραπιαία και πετούσαν σαν πουλιά επάνω από τις πλαγιές και τις κορυφές του Γράμμου.

«Τον Αύγουστο 1949 γινόταν η τελευταία και η πιο φοβερή μάχη αυτού του μεγάλου αγώνα που κάναμε τρία ολόκληρα χρόνια ενάντια στους Άγγλους, στους Αμερικάνους και στους Έλληνες συνεργάτες τους στην Ελλάδα.

Ο Γράμμος έγινε, αυτόν τον Αύγουστο, το απόλυτο επίκεντρο εστίασης, το απόλυτο σημείο σύγκρουσης, όπου επικεντρώθηκαν τα πάντα, και από της δυο πλευρές.

Ο στόχος των Αμερικάνων και των συνεργατών τους ήταν να μας καθηλώσουν και να μας αιχμαλωτίσουν όλους ή να μας κάψουν σαν τα ποντίκια μες στον αχυρώνα.

Για το Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας νομίζω, ανεξάρτητα από το τι λεγόταν δημόσια, ήταν πια ξεκάθαρο ότι αυτή τη στιγμή δεν υπήρχε καμιά προϋπόθεση για να συνεχιστεί ο ένοπλος αγώνας. Μια απόφαση, στα σοβαρά για συνέχιση του πολέμου, θα ήταν πραγματικά μια απόφαση οικειοθελούς μαζικής αυτοκτονίας. Μια τέτοια απόφαση θα ήταν στην ουσία το μέγα και ασυγχώρητο λάθος!

Ο μόνος στόχος που μπορούσε να υπάρχει αυτή τη στιγμή και που και αυτός ακόμη έμοιαζε ακατόρθωτος, κάτω από τις συγκεκριμένες συνθήκες, ήταν η συντεταγμένη οπισθοχώρηση, χωρίς απώλειες ή τουλάχιστον, με όσο το δυνατό λιγότερες απώλειες.

Οι Αμερικάνοι, οι οποίοι είχαν την πραγματική ηγεσία του κυβερνητικού στρατού, με τον Βαν Φλιτ επικεφαλής, συνεπικουρούμενο ακόμη από έναν Αμερικάνο και έναν Άγγλο στρατιωτικό, συγκέντρωσαν στην περιοχή απεριόριστους πόρους και δυνατότητες και είχαν στη διάθεσή τους δεκάδες χιλιάδες επιστρατευμένα παιδιά του

ελληνικού λαού και μεγάλες εφεδρείες, που το καθεστώς, το οποίο έστηναν στην Ελλάδα, τα πρόσφερε ως ανεξάντλητο αναλώσιμο έμψυχο υλικό και οι εκπρόσωποί του λέγανε στον Βαν Φλιτ: ‘Στρατηγέ μου, ιδού ο Στρατός Σας’.

Με όλες αυτές τις δυνάμεις και όλους αυτούς τους πόρους που συγκέντρωσαν στην περιοχή, εστίαζαν στο απόλυτο σημείο ‘Γράμμος’ και τις διοχέτευαν συμπυκνωμένες, σαν μέσα από ένα μεγάλο χωνί, επάνω στο σημείο αυτό.

Σε αυτή την τελική μάχη ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας δεν είχε πια καμιά δυνατότητα να συγκεντρώσει πόρους και ανθρώπινο δυναμικό.

Είχε όμως δύο πράγματα πολύ σημαντικά: το πρώτο ήταν ένα εξαιρετικό στελεχικό και ηγετικό δυναμικό, το οποίο κατάφερε να ανασυγκροτήσει το Κόμμα, μετά τα καταστροφικά πλήγματα που δέχτηκε από τη φασιστική δικτατορία του Μεταξά, να εμπνεύσει τον ελληνικό λαό και να τον οδηγήσει στη δημιουργία της εποποιίας της Εαμικής Εθνικής Αντίστασης και το δεύτερο και καλύτερο ήταν το δυναμικό των μαχητών και μαχητριών, που ήταν αποφασισμένοι να αγωνιστούν με αυταπάρνηση για τα συμφέροντα του ελληνικού λαού και για τα πανανθρώπινα ιδανικά του Σοσιαλισμού.

Στην τελική φάση ήμασταν περίπου γύρω στις δέκα

χιλιάδες, άντε δέκα χιλιάδες και κάτι, μαχητές και μαχήτριες οχυρωμένη με την ηγεσία μας στο Γράμμο.

Έτσι, από άποψη πόρων, εξοπλισμού και ανθρώπινου δυναμικού δεν μπορούσε να γίνει καμιά σύγκριση.

Μια χούφτα αγωνιστές ενάντια στην πιο ισχυρή υπερδύναμη του πλανήτη.

Μια νεαρή μαχήτρια είπε μια φορά ότι: « ο Γράμμος είναι οι νέες Θερμοπύλες της εποχής μας. Όπως τότε, οι τριακόσιοι Σπαρτιάτες του Λεωνίδα μαζί με καμιά δεκαριά χιλιάδες Έλληνες από άλλες Πόλεις της Ελλάδας, αντιτάχθηκαν, στις Θερμοπύλες, ενάντια στην πιο μεγάλη και ισχυρή αυτοκρατορία της εποχής τους, για την υπεράσπιση των ιδανικών της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας, έτσι και τώρα καμιά δεκαριά χιλιάδες μαχητές και μαχήτριες του ΔΣΕ αγωνίζονται, στο Γράμμο, ενάντια στην πιο μεγάλη και ισχυρή ιμπεριαλιστική δύναμη της εποχής μας, για την υπεράσπιση των ιδανικών της ελευθερίας, της εθνικής ανεξαρτησίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Εμείς, θα τα καταφέρουμε να οπισθοχωρήσουμε, γιατί δεν θα υπάρξει κανένας νέος Εφιάλτης «.

Όταν σώπασε, ακούστηκαν πολλά γέλια και χειροκροτήματα και πολλά περισσότερα όταν

κάποιος φώναξε ότι: « τώρα είμαστε καλλίτερα, γιατί τώρα πολεμούν και οι Σπαρτιάτισσες « Όλοι σκεφτόμασταν ή θα τα καταφέρουμε να φύγουμε ή θα μας καθαρίσουν όλους, ενδιάμεση οδός δεν υπήρχε.

Ήμασταν εκεί, όρθιοι, μπροστά σε ένα δίλημμα, ένα πολύ δύσκολο και φοβερό δίλημμα και ξέραμε ότι έχει μόνο δύο πλευρές! Διαφυγή ή θάνατος! Όλοι είχαμε περάσει αφάνταστες κακουχίες και ταλαιπωρίες, είχαμε ζήσει απεριόριστες ανέχειες και στερήσεις, ζήσαμε την πιο δραματική δοκιμασία, βλέποντας να τραυματίζονται ή να σκοτώνονται συναγωνιστές και συναγωνίστριες. Όλα τα χρόνια του εμφυλίου, μας βασάνιζε και το τραγικό γεγονός, ότι απέναντί μας είχαμε τα ταξικά μας αδέρφια, τα οποία επιστράτευαν και ανάγκαζαν, οι Άγγλοι, οι Αμερικάνοι και το αστικό καθεστώς, να πολεμούν στο μέτωπο του πολέμου εναντίον μας. Έτσι βρισκόμασταν, από δω λαός, από κει λαός και στη μέση διχασμός λαού, με νικητές ιμπεριαλιστές και αστούς. Όχι αυτός ο πόλεμος δεν ήταν ούτε εμφύλιος ούτε αδερφοκτόνος. Ήταν ένας καθαρός ταξικός πόλεμος και έτσι πρέπει να λέγεται, παρά την εμπεδωμένη συνήθεια για το αντίθετο.

Στο καπιταλιστικό σύστημα υπάρχει μόνο ένας κοινωνικός διχασμός, αυτός ανάμεσα στην αστική τάξη από τη μια μεριά και στην εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα από την άλλη.

Όλοι και όλες κουβαλούσαμε μέσα μας και ζούσαμε συνεχώς με το μεγάλο βάρος του χωρισμού από αγαπημένα πρόσωπα. Η στενοχώρια και η νοσταλγία, μας συνοδεύανε σε κάθε πνοή της ζωής μας.

Όλοι και όλες συμμετείχαμε, άλλος λιγότερο και άλλος περισσότερο, σε ένα σκληρό και δύσκολο αγώνα που ξεκίνησε το 1940,

πρώτα ενάντια στους Ιταλούς, τους Γερμανούς, τους Βούλγαρους και τους Έλληνες συνεργάτες τους,

μετά ενάντια στους Άγγλους και τους Έλληνες συνεργάτες τους και

μετά ενάντια στους Αμερικάνους και τους Έλληνες συνεργάτες τους.

Όλοι και όλες, περάσαμε μέσα από το καμίνι του πολέμου και του αγώνα, αποκτήσαμε πείρα, σκληραγωγηθήκαμε και εκπαιδευτήκαμε εκεί μέσα.

Όλοι και όλες, μαχητές και μαχήτριες, ήμασταν ένας και ένας, όρθιοι και αποφασισμένοι να σπάσουμε τον κλοιό της φωτιάς και να πετύχουμε το στόχο μας, τη συντεταγμένη οπισθοχώρηση.

Τα ιδανικά μας και η αγάπη του λαού μας ήταν οι μεγάλοι εμψυχωτές μας.

Κουράγιο μας έδινε η πολιτική και η ηθική στήριξη των σοσιαλιστικών χωρών και η αλληλεγγύη των προοδευτικών και δημοκρατικών διανοουμένων και καλλιτεχνών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό .

Κάθε μέρα είχαμε ατέλειωτους βομβαρδισμούς από μοντέρνα αμερικανικά πολεμικά αεροπλάνα.

Κύματα κύματα ερχότανε και ρίχνανε τη μία βόμβες Ναπάλμ που καίγανε τα πάντα όπου πέφτανε (φυτά, ζώα, ανθρώπους), την άλλη, αφού έτσι καθαρίζανε το τοπίο και αποκτούσαν καλή θέα, ρίχνανε στοχευμένα ρουκέτες για να καταστρέψουν τα πολυβολεία και τους κρυψώνες μας ή με οπλοπολυβόλα στόχευαν εμάς τους ίδιους που προσπαθούσαμε να ξεφύγουμε από τις φωτιές ή βγαίναμε από τα κρησφύγετα για να αποφύγουμε την ασφυξία. Μετά από τους βομβαρδισμούς στέλνανε τους φαντάρους, για να μας περιμαζεύουν ή να μας δίνουν τη χαριστική βολή.

Κάθε μέρα επαναλαμβανόταν αυτές οι επιθέσεις, από αέρος και ξηράς.

Μέσα σε μια μέρα γινόταν τόσες επιθέσεις και τόσες συγκρούσεις που, κανονικά δε χωρούσαν ούτε μέσα σε ένα μήνα.

Λες και ο χρόνος είχε συμπυκνωθεί τόσο πολύ που

πράγματι μια μέρα έμοιαζε να ήταν σαν να ένας ολόκληρος μήνας.

Φωτιά και σίδερο χυνόταν επάνω σε όλη την περιοχή του Γράμμου.

Ολόκληρες βουνοκορφές ταρακουνιόταν, βράχοι πελώριοι κατρακυλούσαν σαν να τους πετούσαν γίγαντες.

Σε κάποια φάση μου φαινότανε σαν να συγκρουόταν, σαν να κάνανε πόλεμο η Γη και ο Ουρανός.

Μέσα σ' αυτήν την κοσμοχαλασιά, πολλοί μαχητές και μαχήτριες βρίσκανε το κουράγιο να κάνουν αστεία και να ειρωνευτούν την κατάσταση στην οποία βρισκόμασταν. « Κρατάτε γερά, φωνάζανε, γιατί αυτό εδώ δεν είναι πόλεμος, είναι η νέα Τιτανομαχία. Μια Τιτανομαχία που θα συνεχίζεται μέχρι οι Τιτάνες λαοί να νικήσουν όλους τους γίγαντες και όλους τους θεούς και τελικά και αυτόν ακόμα τον ύψιστο, κύριο, υπεράνω όλων των Θεών και ανθρώπων Θεό, τον ένα αληθινό και μοναδικό Θεό των Καπιταλιστών και Ιμπεριαλιστών, τον Μαμμωνά «.

Σε πολλές πλαγιές, τεράστιοι όγκοι κοβόταν και γλιστρούσαν σαν μεγάλοι παγετώνες, καμωμένοι από χώμα και πέτρες.

Ρωγμές άνοιγαν παντού, δρόμοι κοβόταν στη μέση,

υψώματα ισοπεδώνονταν, οικισμοί
καταστρέφονταν.

Σαν να γινότανε κάθε μέρα μεγάλοι καταστροφικοί
σεισμοί.

Πολλές φορές μου φαινόταν σαν να άκουγα το ίδιο
το βουνό να μουγκρίζει, από τις πολλές πληγές που
του κάνανε, σαν να άκουγα τα δάση να αγκομαχούν
κάτω από το Ναπάλμ.

Άγρια και ήμερα ζώα ούρλιαζαν μέσα στις φωτιές.
Παρά τα μέτρα που παίρναμε και την προσοχή που
δείχναμε όλοι, πολλές φορές μαχητές και μαχήτριες
του Στρατού μας έπεφταν θύματα του Ναπάλμ.

Τις τελευταίες ημέρες του Αυγούστου δεν μπορεί
κανείς να βρει λόγια να τις περιγράψει! Έχανε η
μάννα το παιδί και το παιδί τη μάννα, τέτοιος ήταν ο
χαλασμός που γινότανε. Κάνανε τα πάντα για να
αποκόψουν κάθε δυνατότητα διαφυγής μας. Από
αέρα και στεριά, από παντού είχαμε συνεχόμενους
βομβαρδισμούς χωρίς τελειωμό. Λες και έπεφταν
ακατάπαυστα επάνω μας κεραυνοί και αστραπές,
λες και ξεχννόταν επάνω μας ένα αστείρευτο
ποτάμι από φωτιά και λάβα. Σαν να επιδιώκανε να
μας κάψουν και να μας καταποντίσουν στα βάθη
του Γράμμου, για να θάψουν εκεί, στα έγκατα του
βουνού, τις στάχτες μας για πάντα, νομίζοντας ότι
μαζί με τις στάχτες μας, θα θάβανε και το

φάντασμα που πλανιέται πάνω από τα κεφάλια τους.

Εμείς, στην τελευταία φάση πια, ούτε ύπνο, ούτε ψωμί είχαμε χορτάσει. Γίναμε υπνοβάτες και αρχίσαμε να συμπληρώνουμε το συσσίτιό μας με ρίζες και με βότανα. Είχαμε εξαντληθεί μεν, αλλά, χωρίς να μπορώ να εξηγήσω πως, πάντα τα καταφέρναμε και διαπερνούσαμε κάθε θανατηφόρο κλοιό.

Και στη φάση αυτή ακόμη, αν οι Αμερικάνοι, ως δια θαύματος, φεύγανε από τη χώρα και αφήνανε το μοναρχοφασιστικό καθεστώς μόνο του, θα τους παίρναμε σβάρνα και σε μερικές μέρες θα φτάναμε στην Αθήνα. Δυστυχώς οι Αμερικάνοι δεν μας έκαναν τη χάρη και στις 28 Αυγούστου είχαμε και για μένα προσωπικά μια από τις πιο κακές ημέρες. Ω, τι μέρα και αυτή, δεν περιγράφεται ο χαλασμός που γινότανε και πάλι με φωτιά και σίδερο

Μετά την Αετομηλίτσα είχαμε φτάσει κοντά στο Πληκάτι, ένα βήμα από τα σύνορα της Αλβανίας. Γινόταν, βασικά, αγώνας δρόμου, θα μας προλάβουν ή θα προλάβουμε «!

Ο Γιάννης Κ ήταν ενταγμένος στην οπισθοφυλακή του ΔΣΕ κατά την οπισθοχώρηση.

Η οπισθοφυλακή παίζει γενικά σπουδαίο ρόλο για ένα στρατό κατά τη διάρκεια των πολεμικών

συγκρούσεων. Κρατάει, αυτό που λένε με νύχια και με δόντια, τις θέσεις της, για να δώσει τη δυνατότητα στις κύριες δυνάμεις ενός στρατού να ολοκληρώσουν με επιτυχία μία συντεταγμένη οπισθοχώρηση.

Όταν ένας στρατός, όπως ο ΔΣΕ στο δεύτερο μισό του Αυγούστου 1949, βρίσκεται σε μια τόσο μειονεκτική θέση και η μόνη σωστή κίνηση και ελπίδα για τη σωτηρία του είναι μια συντεταγμένη οπισθοχώρηση, τότε ο ρόλος της οπισθοφυλακής είναι ζωτικής σημασίας.

Κάποια στιγμή, καταμεσήμερο, ένα κύμα βομβαρδιστικών σάρωσε πάλι τις θέσεις τους.

Ένας μαχητής τραυματίστηκε και ο Γιάννης Κ τον πήρε γρήγορα στις πλάτες του, αντί να καθυστερούν μεταφέροντάς τον με φορείο.

Όταν έφτασαν σε μια χαράδρα για να κρυφτούν και να διαφύγουν, αυτός κατέβασε τον τραυματία από τις πλάτες του για να τον αφήσει προσεκτικά να πέσει στην αγκαλιά των μαχητών μέσα στη χαράδρα. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή ακούστηκαν πυροβολισμοί και ο ίδιος σωριάστηκε κάτω. Η μονάδα του ανταπέδωσε και συνέχισε τα πυρά.

Κάποιοι προσπαθούσαν να βγουν από τη χαράδρα για να τον πάρουν μαζί τους. Άλλοι δένανε τις ζώνες τους για να του ρίξουν τη μία άκρη να

κρατηθεί και να τον τραβήξουν κοντά τους.

Όμως ο κυβερνητικός στρατός ερχόταν με πολλές δυνάμεις, για να χτυπήσει όλη την οπισθοφυλακή του ΔΣΕ στην περιοχή, την οποία κατέκαψαν και βομβάρδισαν προηγουμένως και, γ' αυτό δεν υπήρχαν δυνατότητες διάσωσής του.

Ο Γιάννης Κ δεν είχε χάσει τις αισθήσεις του μεν, δεν μπορούσε όμως να σηκωθεί, ούτε και να συρθεί προς τους δικούς του.

Αν η μονάδα του προσπαθούσε να βγει από τη χαράδρα για να τον πάρει από κει ή καθυστερούσε για να τον σώσει από τα χέρια τους, θα ήταν σίγουρος ο αφανισμός πάρα πολλών μαχητών.

Γ' αυτό τους παρακάλεσε, τους πίεσε και στο τέλος, ως υπεύθυνος της μονάδας, τους διέταξε να φύγουν αμέσως, να φροντίσουν τον τραυματία και να συμπτυχθούν με τις άλλες δυνάμεις της οπισθοφυλακής, όσο πιο γρήγορα γίνεται, για να συνεχίσουν τον αγώνα, γιατί τώρα πια και τα δευτερόλεπτα μετρούν και ένας ακόμη μαχητής παίζει μεγάλο ρόλο.

Ήταν ξαπλωμένος εκεί, με πολύ κόπο μπόρεσε και γύρισε, από τη μέση και πάνω, στα πλάγια και πήρε το όπλο του στα χέρια του.

Αφού βεβαιώθηκε όμως ότι η μονάδα του είχε πάρει απόσταση ασφαλείας, άφησε το όπλο κάτω.

Όταν πλησίασαν οι στρατιώτες του κυβερνητικού στρατού, σήκωσε τα χέρια του ψηλά, όσο μπορούσε, για να δείξει ότι παραδίδεται. Είχε τραυματιστεί στους μηρούς και αιμορραγούσε. Στο δεξί μηρό το τραύμα ήταν διαμπερές, χωρίς όμως να έχει σπάσει κόκαλο και χωρίς να έχει πληγώσει κεντρική αρτηρία ή κεντρική φλέβα. Στην εξωτερική πλευρά του αριστερού μηρού είχε ένα μεγάλο ανοιχτό τραύμα. Όλη η ομάδα μυών ήταν διαμελισμένη σχεδόν μέχρι το κόκαλο. Ένας υπαξιωματικός ρώτησε τον τραυματία πως λέγεται και από πού κατάγεται. Όταν ο τραυματίας του έδωσε όλα τα σχετικά στοιχεία του, ο υπαξιωματικός γέλασε και, απευθυνόμενος προς τους στρατιώτες, τους είπε, ότι ο συμμορίτης κατάγεται από τα μέρη του, από ένα χωριό της διπλανής επαρχίας και ότι στο χωριό του έχουν ακουστά για τον πατέρα του τραυματία και, συνέχισε λέγοντας, ότι ο τύπος προέρχεται από πλούσια οικογένεια, ο πατέρας του έχει μεγάλη περιουσία και είναι και ένα είδος γητευτής για ανθρώπους, δηλαδή κάνει θεραπείες με διάφορες αλοιφές και βότανα. Πηγαίνει από παντού, από όλα τα χωριά, κόσμος και κοσμάκης στο σπίτι τους, για να γιατρευτεί και ενώ ο πατέρας του ποτέ δε ζητάει τίποτα από κανένα, παρόλα αυτά ο καθένας αφήνει

ότι μπορεί και... κάποιος τον πρόλαβε και πρόσθεσε, ...φασούλι το φασούλι γεμίζει το σακούλι και όλοι γέλασαν.

Πάντως είπε ο υπαξιωματικός, ότι δεν θα περίμενε ποτέ να είναι αυτός ο άνθρωπος Κομμουνιστής!

Κάποιοι είπαν να του δώσουν τη χαριστική βολή, όπως τους κάνουν παντού, τις περισσότερες φορές.

Άλλοι, και ο υπαξιωματικός, αντέκρουσαν αυτή την πρόταση, γιατί αυτό, λέει, θα ισοδυναμούσε με δολοφονία, και οι στρατιώτες δεν μπορεί να είναι δολοφόνοι.

Τελικά δέσανε τους μηρούς για να σταματήσει η αιμορραγία του και ανατέθηκε σε δυο φαντάρους να τον μεταφέρουν στη διοίκησή τους.

Εκεί ο υπεύθυνος Αξιωματικός τους έβαλε κατσάδα επειδή του τον κουβαλήσανε, ενώ βλέπουν ότι είναι τόσο άσχημα τραυματισμένος, που για το δικό του καλό, έπρεπε να του είχαν δώσει τη χαριστική βολή.

Τους είπε ότι όχι μόνο δε σκαμπάζουν από τίποτα, αλλά είναι και τόσο αφελείς που, έπιασαν και κουβεντολόι γνωριμίας με τον εγκληματία συμμορίτη.

Τους κούνησε το δάχτυλο οργισμένος, λέγοντας, ότι αυτό δεν θα το αφήσει να περάσει απαρατήρητο και τους έκανε νόημα να φύγουν αμέσως πίσω στη

μονάδα τους.

Ο αιχμάλωτος τραυματίας είχε κρεμασμένο το κεφάλι του πια και βογκούσε συνεχώς και νόμιζες πως όπου νάνε θα χάσει τις αισθήσεις του.

Τον στείλανε στο νοσοκομείο εκστρατείας για παροχή πρώτων βοηθειών και για φροντίδα των τραυμάτων του.

Όταν συνήλθε του κάνανε, πολύ πιεστικά και επίμονα, ερωτήσεις για να του αποσπάσουν πληροφορίες σχετικά με την διάταξη των δυνάμεων της οπισθοφυλακής τους, τις επιμέρους διόδους διαφυγής κατά την οπισθοχώρηση του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, για ναρκοπέδια και για κρυμμένα εκρηκτικά υλικά.

Ο ίδιος όλη την ώρα έσφιγγε τα δόντια του από τους πόνους και τους έλεγε ότι είναι ένας απλός στρατιώτης του ΔΣΕ και δεν γνωρίζει τίποτα από όλα αυτά τα πράγματα που τον ρωτάνε.

Έτσι όπως στεκόταν στο φεγγίτη και έφερε στη μνήμη του όλα αυτά τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο Γράμμο, τον έπιασε το παράπονο και βούρκωσαν τα μάτια του και σκέφτηκε τι κρίμα που τραυματίστηκε και μάλιστα την τελευταία στιγμή!

Την άλλη μέρα ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας είχε ολοκληρώσει την οπισθοχώρησή του,

βρισκόταν πλέον στην Αλβανία!

Έφυγε από το φεγγίτη και άρχισε να περπατάει, να πηγαίνει γρήγορα από τον ένα τοίχο στον άλλο, για να ξεμουδιάσουν τα πόδια του λίγο και σκέφτηκε ότι, τώρα που τον φέρανε εδώ, ίσως τα πιο δύσκολα τα άφησε πίσω του.

Τα ‘πιο δύσκολα’ ήταν αυτά που πέρασε στο Γεντί Κουλέ, για τα οποία πολλές φορές έλεγε μακάρι να είχε σκοτωθεί, αντί να τραυματιστεί, να επιζήσει και να τα ζήσει.

Δεν ήθελε πια ούτε καν να τα σκεφτεί, ήθελε μόνο να τα σβήσει από το μυαλό του, όπως σβήνανε τα γράμματα και τους αριθμούς που γράφανε με κιμωλία στον πίνακα, όταν ήταν μαθητής στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού του

Δεν ήθελε ούτε να μιλήσει για αυτά ποτέ σε κανέναν και με κανέναν.

Όχι, δεν ήθελε να μοιραστεί αυτό το απερίγραπτα απάνθρωπο και κακό βάρος με κανέναν.

Όχι, ήθελε μόνο να το ξεφορτωθεί από πάνω του, να το αφήσει στην άκρη και σιγά σιγά να εξαφανιστεί, σαν μια βαριά σκιά που τη διώχνει ο ήλιος και, να το ξεχάσει εντελώς, για πάντα.

Όμως, όλα ήταν τόσο πρόσφατα που δε μπορούσε να ξεφύγει, όλα μπαίνανε σαν πυρακτωμένα καρφιά μες στο μυαλό του και τον κάνανε να αισθάνεται

τρομερούς πόνους και αναγούλα.

Για μια στιγμή άρχισε να τρέχει, λες και ήθελε να ξεφύγει από τις θλιβερές αναμνήσεις που ορμούσαν ξανά και ξανά να στοιχειώσουν το μυαλό του, έτρεχε λες και νόμιζε ότι μπορεί να φύγει μακριά από όλα αυτά που σκεφτόταν ότι άφησε πίσω του. Μετά από πολύ ώρα αισθάνθηκε κάμποση κούραση, αλλά και το σκοτάδι έπεφτε πλέον πολύ πυκνό μέσα στο κελί του, δεν έβλεπε σχεδόν τίποτα. Σταμάτησε, ξάπλωσε και σκεπάστηκε με την κουβέρτα.

Σκέφτηκε ότι τα τραύματα του ευτυχώς επούλωσαν πολύ καλά, πάντως δεν αισθάνθηκε ούτε πόνο ούτε καμιά ενόχληση, όχι μόνο σήμερα, αλλά εδώ και καιρό.

Παρά τη σχετική κούραση δεν μπορούσε να κοιμηθεί, δεν μπορούσε να ησυχάσει.

Σαν σφήνες μπαίνανε οι σκέψεις του στο μυαλό του, λες και θέλανε να σκίσουν το κεφάλι του.

Βαριά έπεφτε η άγρια σκιά του Γεντί Κουλέ επάνω του, σαν στοιχειό, που ξανά και ξανά προσπαθεί να τον πατάει λαβωμένο κάτω, να τον καθηλώσει για πάντα, μέσα σε μια βαθιά και ατέλειωτη μελαγχολία.

Στο Γεντί Κουλέ

Μετά την παροχή πρώτων βοηθειών και τη φροντίδα των τραυμάτων του στο νοσοκομείο εκστρατείας, σύντομα, τον πήγανε στο Γεντί Κουλέ, στην πέτρινη αποθήκη των βασανιστηρίων και του θανάτου στη Θεσσαλονίκη και τον κλείσανε στην πτέρυγα των στρατιωτικών φυλακών.

Από την πρώτη στιγμή τον πήγανε σε απομόνωση, σε ένα μικρό κελί.

Παράλληλα δόθηκε εντολή και συγκεκριμένες οδηγίες στη διεύθυνση των φυλακών να διαμορφώσει ένα ειδικό κελί αποκλειστικά για το συγκεκριμένο κρατούμενο. Όστε αν ο κρατούμενος αυτός αρνηθεί να συνεργαστεί μαζί τους, θα τον μεταφέρουν στο ειδικό αυτό κελί για να συνεχίσουν εκεί τις ανακρίσεις.

Είχε καθοριστεί μια συγκεκριμένη διαδικασία ανάκρισης, με σκοπό να οδηγήσει τον αιχμάλωτο οπωσδήποτε στη μεταμέλεια και συνεργασία μαζί τους και να τους δώσει πάση θυσία τις πληροφορίες που ήθελαν.

Ο Γιάννης Κ είχε ακούσει πολλά, στο μέτωπο, για αυτές και για άλλες φυλακές καθώς και για τα νησιά.

« Όμως είναι άλλο πράγμα να ακούς και άλλο να

είσαι κλεισμένος εκεί μέσα, να ζεις ο ίδιος μέσα σε μια φρικτή, πέτρινη αποθήκη βασανιστηρίων και εκτελέσεων.

Αυτή την περίοδο, το Γεντί Κουλέ, ήταν γεμάτο, κυρίως με Κομμουνιστές και αγωνιστές γενικότερα. Όλες οι ηλικίες εκπροσωπούνταν σ' αυτό το κολαστήριο, άντρες και γυναίκες, όμως η συντριπτική πλειοψηφία ήταν νέοι, πολύ νέοι άνθρωποι, προπάντων Επονίτες.

Χαρακτηριστικό ήταν επίσης ότι σχεδόν από όλα τα κοινωνικά στρώματα και τις κοινωνικές ομάδες έβλεπες να υπάρχουν άνθρωποι εκεί μέσα, φοιτητές, εργάτες, αγρότες, συνδικαλιστές, επαγγελματίες, επιστήμονες, διανοούμενοι, καλλιτέχνες κ. α.

Ήταν πολλαπλάσιοι πιθανόν δεκαπλάσιοι απ' ότι χωρούσαν, στριμωγμένοι μες στους θαλάμους και στα διάφορα κελιά, κάτω από άθλιες συνθήκες υγιεινής και σίτισης.

Το Γεντί Κουλέ ήταν αυτή την περίοδο σαν ένα εργοστάσιο με αυτόματες αλυσίδες, με κυλιόμενους τάπητες κυκλικής λειτουργίας οι οποίοι μεταφέρανε ανθρώπους αντί για υλικά, από το ένα σημείο στο άλλο, για επεξεργασία.

Μαζεύανε κόσμο που ήταν εναντίον τους, τον φέρνανε εδώ, τον βασανίζανε φρικτά, τον

πηγαίνανε στα δικαστήρια και τον δικάζανε, τον φέρνανε πάλι εδώ, χωρίζανε τους θανατοποινίτες και τους εκτελούσανε και τους άλλους που καταδικάστηκαν σε φυλάκιση τους κλείνανε μέσα και συνέχιζαν τα βασανιστήρια.

Οι σπαραγμοί, τα κλάματα, τα βογγητά και τα ουρλιαχτά από τα βασανιστήρια, τους βιασμούς και τις εκτελέσεις, που ήταν κάθε μέρα στο πρόγραμμα, κομματιάζανε τις ψυχές όλων των φυλακισμένων. Συνέχεια φτάνανε πληροφορίες ότι τέτοια τοπία κατακρεούργησης έχει γεμίσει όλοι η Ελλάδα, ιδιαίτερα στα ξερονήσια τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα.

Το Γεντί Κουλέ δεν ήταν τυχαίο και, δεν ήταν μόνο αυτό, ίσως να ήταν ένα από τα πιο βάρβαρα.

Τέτοιους ‘Παρθενώνες’ κτίζουν στην Ελλάδα αυτοί που έχουν την εξουσία σήμερα, οι συνεργάτες των Γερμανών, των Άγγλων και των Αμερικάνων, για να παλινорθώσουν και να στεριώσουν το παλιό τους καθεστώς στη χώρα.

Για το σκοπό αυτό δεν διστάζουν να διαπράξουν οποιοδήποτε έγκλημα και σφαγιάζουν ότι καλύτερο έχει ο ελληνικός λαός, σφαγιάζουν τα παιδιά του, σφαγιάζουν τη νεολαία του «.

Ανάκριση Πρώτη

Δυο τρεις ημέρες μετά τον εγκλεισμό του, δύο φύλακες φέρανε στο κελί του μια καρέκλα και ένα τραπεζάκι και του είπαν ότι σήμερα αρχίζει η ανάκρισή του.

Επειδή ακόμα δεν μπορούσε ούτε να στέκεται για πολύ ώρα όρθιος, αλλά ούτε και να κάθεται για πολύ ώρα, οι φύλακες του είπαν να ξαπλώσει.

Τη στιγμή που μπήκε ο αξιωματικός στο κελί του, ο Γιάννης Κ έκανε κάποια κίνηση ευγένειας, δείχνοντας ότι θα ήθελε να σηκωθεί.

Ο Αξιωματικός χαμογέλασε συγκαταβατικά, σαν να του έλεγε ότι δεν χρειάζεται, χαιρέτησε ευγενικά και είπε στους φύλακες να τους αφήσουν μόνους.

Ο ανακριτής Αξιωματικός είχε κάποια ηλικία.

Πρέπει να είχε κλείσει για τα καλά τα πενήντα.

Φορούσε την επίσημη στολή του και στη ζώνη της κρεμόταν το περίστροφό του.

Ήταν ανοιχτόχρωμος γενικά και αυτό τονιζόταν ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι τα μαλλιά του, τα φρύδια του και το μουστάκι, ήταν ανοιχτά γκρίζα προς το λευκό.

Τα μάτια του ήταν γαλανά, χωρίς να φαίνονται έντονα μπλε, και δένανε αρμονικά με όλη την εικόνα του προσώπου του.

Η επιδερμίδα του προσώπου του ήταν σχεδόν

εντελώς τεντωμένη και οι ρυτίδες, που εδώ και καιρό άρχισαν να αναπτύσσονται, δεν διακρινόταν καν, επειδή, αν και δεν έδειχνε χοντρός, ήταν αρκετά γεμάτος παντού.

Η μύτη του ήταν μικρή και στη βάση της λίγο πλατιά και φαινόταν εντελώς εναρμονισμένη με το πρόσωπό του, το οποίο είχε ένα τέλειο στρόγγυλο σχήμα, ενώ τα μέτρια αυτιά του ήταν ευθυγραμμισμένα με τα μαλλιά της κεφαλής του και ακουμπούσαν απαλά επάνω τους.

Η στολή του ήταν απολύτως εφαρμοσμένη επάνω του και με το πηλίκο στην κεφαλή, τον έκανε να δείχνει πιο ψηλός και πιο λεπτός απ' ότι ήταν.

Μια ήρεμη και φιλική έκφραση, λες και ήταν μόνιμα ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του.

Τοποθέτησε την τσάντα του επάνω στο τραπέζι και πλησίασε στο κρεβάτι του κρατούμενου και άρχισε να μιλάει μαζί του.

Μιλούσε ήρεμα και ευγενικά που ξάφνιασε ευχάριστα τον κρατούμενο.

Τον ρώτησε για τα τραύματά του και, αν τον φροντίζουν καλά τις πληγές του.

Του είπε ότι και ο ίδιος έχει τραυματιστεί στο παρελθόν και καταλαβαίνει την κατάστασή του.

Του είπε ότι θα άκουσε πως ο εμφύλιος τελείωσε.

Οι αντάρτες από το Γράμμο αποσύρθηκαν στην

Αλβανία. Του έδειξε και μια ανακοίνωση του ΚΚΕ που αναφερόταν επίσημα στη λήξη του εμφυλίου. «Τώρα πια έχουμε μια νέα κατάσταση στη χώρα. Ανεξάρτητα από το ποιος νίκησε και ποιος έχασε, ανεξάρτητα από το ποιος είχε δίκιο και ποιος άδικο, τώρα πρέπει να ειρηνεύσουμε τη χώρα, τώρα πρέπει να δώσουμε τα χέρια και όλοι μαζί να ανοικοδομήσουμε την πατρίδα μας, που καταστράφηκε από τους κατακτητές και από έναν μεγάλο εμφύλιο πόλεμο».

Και του συνέστησε, πάλι με ύφος ήρεμο και ευγενικό, ότι και ο ίδιος πρέπει να είναι συνεργάσιμος και να συμβάλει στην πολυπόθητη ειρήνευση.

Κάποια στιγμή ο αξιωματικός πήγε κάθισε στο τραπέζι, έβγαλε ένα φάκελο από την τσάντα του και, κοιτάζοντας διάφορα σημειώματα, του έλεγε ότι προέρχεται, ο Γιάννης Κ, από μια σχετικά πλούσια αγροτική οικογένεια, ήταν καλός αγρότης και νοικοκύρης, ήταν πρόεδρος του συνεταιρισμού του χωριού του και, όταν υπηρέτησε στο στρατό είχε φτάσει το βαθμό του επιλοχία και προτάθηκε και για δόκιμος αξιωματικός και αναρωτιόταν πως είναι δυνατό να έχει αυτή την άσχημη πολιτική στάση στη ζωή του.

Τον ρώτησε για ποιο λόγο πήρε μέρος σε εκείνο το

περιβόητο 'Κίνημα των Αξιωματικών' το Μάρτη του 1935, πίσω από το οποίο βρισκόταν στην ουσία ο Πλαστήρας και ο Βενιζέλος.

Ο Βενιζέλος, με το 'Ιδιώνυμο' ενάντια στους Κομμουνιστές.

Αισθάνθηκε μήπως, επειδή ήταν επιλογίας στο στρατό, ότι ανήκε και αυτός στην τάξη των αξιωματικών, είχε επαφή με κάποιον από αυτούς τους κινηματίες μήπως και γ' αυτό θέλησε να πάρει μέρος!

Το ΚΚΕ δεν είχε πάρει θέση υπέρ αυτού του κινήματος, αυτός όμως ξεκίνησε από την άκρη του κόσμου και πήγε στην Καβάλα να καταταγεί και να πολεμήσει ενάντια στη νόμιμη κυβέρνηση, ενάντια στην Πατρίδα.

Ο Γιάννης Κ προσπαθούσε να του εξηγήσει ότι δεν είναι έτσι, αλλά ότι πολλοί νέοι στην περιοχή του, όπως και παντού στην Ελλάδα, τότε, σκεφτότανε ότι υπήρχε μεγάλος κίνδυνος για δικτατορία και για επιστροφή της μοναρχία και αισθανότανε ότι έπρεπε κάτι να κάνουν για την προστασία της Δημοκρατίας.

Βέβαια, λέει, κατάλαβε μετά ότι ήταν λάθος, γιατί με αυτόν τον τρόπο δεν μπορεί να προστατευτεί η Δημοκρατία.

Ο αξιωματικός δεν θέλησε να προχωρήσει άλλο τις

ερωτήσεις και τη συζήτηση γύρω από το θέμα, και του είπε ότι μάλλον η αφέλειά του τον οδήγησε σε εκείνη τη στάση του, και συνέχισε λέγοντας, ας τα αφήσουν τώρα αυτά, είναι πλέον ιστορία. Πιάστηκε όμως από την τοποθέτησή του ότι αυτό που έκανε ήταν λάθος.

Του είπε ότι σκέφτεται πολύ καλά, ότι είναι πολύ σωστό να δεχόμαστε τα λάθη μας, έτσι βοηθάμε τον εαυτό μας να πράττει καλύτερα στο μέλλον, αλλά συμβάλουμε και στη λύση των προβλημάτων που έχουν προκύψει από τα λάθη μας.

Αξιοποιώντας αυτή την προβληματική άσκησε μεγάλη πίεση στον κρατούμενο, τονίζοντας και φέρνοντας μύρια τόσα επιχειρήματα ότι και τώρα πρέπει να δει τα λάθη του, να συνεργαστεί μαζί τους και να βοηθήσει στην πολυπόθητη ειρήνευση. Μάταια επαναλάμβανε ο Γιάννης Κ ότι δεν έχει σχέση το ένα με το άλλο, ότι αυτοί πολεμήσανε τους κατακτητές και παράδωσαν τα όπλα, μόνο και μόνο για να μην γίνει εμφύλιος.

Ο Αξιωματικός επανέλαβε ξανά ότι ανεξάρτητα από το πώς και που οδηγηθήκαμε δεν έχει πλέον σημασία. Τώρα βρισκόμαστε σε ένα τέλος και πρέπει να κάνουμε μια καινούργια και δημιουργική αρχή. Εδώ είναι απαραίτητη και η δική του συμβολή.

Πρέπει να συνεργαστεί μαζί τους όπως του το ζητούν για να μπορέσουν να βρουν και για αυτόν μια λύση να γυρίσει πίσω στην οικογένειά του.

Είναι ένας οικογενειάρχης με πέντε παιδιά. Πράγμα πολύ σημαντικό για τη χώρα με τη φθίνουσα πορεία του πληθυσμού της, ιδιαίτερα σ' αυτή τη φάση με τον πόλεμο και τον εμφύλιο.

Αυτό είναι ένα πολύ θετικό στοιχείο και η Πατρίδα θα το πάρει σοβαρά υπόψη της υπέρ του.

Διότι, ιδιαίτερα, μια τόσο μεγάλη οικογένεια χρειάζεται τον οικογενειάρχη της για να μεγαλώσει τα παιδιά και να τα κάνει καλούς πολίτες.

Είναι σίγουρος ότι η γυναίκα του και τα παιδιά του περιμένουν με λαχτάρα να γυρίσει πίσω.

Βέβαια, το γεγονός ότι το Μάρτη το 1935 πήρε μέρος σε εκείνο το κίνημα, κάποιες βίαιες ενέργειές του κατά τη διάρκεια της κατοχής, η συμμετοχή του στον εμφύλιο με το Κομμουνιστικό Κόμμα και η δράση του μέχρι πριν από λίγο καιρό σαν Σαμποτέρ πίσω από τις γραμμές του Εθνικού Στρατού, δυσκολεύουν πολύ την επιστροφή του στο σπίτι του. Μόνο ένα θαύμα μπορεί να τον σώσει πια και, ένα τέτοιο θαύμα σήμερα μπορεί να κάνει μόνο ο στρατός.

Του είπε: « για να κάνει όμως ο στρατός ένα τέτοιο θαύμα για σένα, εσύ πρέπει να συνειδητοποιήσεις

ότι η θέση σου είναι πολύ δύσκολη, θανάσιμα δύσκολη και να συνεργαστείς μαζί μας. Θέλουμε να μας ενημερώσεις για το δίκτυο, τα στέκια, τις επαφές, το μηχανισμό και την καθοδήγηση σου και να υπογράψεις μια υπεύθυνη δήλωση μεταμέλειας και συνεργασίας, ότι αποκηρύσσεις το ΚΚΕ και την ιδεολογία του Κομμουνισμού και ότι θα είσαι στο μέλλον ένας νομοταγής πολίτης ».

Ο Γιάννης Κ αισθάνθηκε τα λόγια του Αξιωματικού σαν να είναι μαχαίρια από πάγο και να μπαίνουν στο σώμα του. Νόμιζε ότι παγώνει το αίμα του. Του εξήγησε ότι αυτός ήταν ένας απλός στρατιώτης του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, δεν προσδιόριζε ο ίδιος το πότε, το πώς και το που θα αγωνιστεί, αυτό ήταν θέμα της ηγεσίας, το αποφάσιζε, όπως παντού, αποκλειστικά η ηγεσία. Αυτός επαναλάμβανε ότι είναι ένας απλώς στρατιώτης του ΔΣΕ και πολέμησε στο Βίτσι και στο Γράμμο.

Κατά τη διάρκεια της κατοχής αγωνίστηκε αποκλειστικά ενάντια στους Γερμανούς και, ότι τόσο ο ίδιος όσο και πολλοί φίλοι και συναγωνιστές του αναγκάστηκαν να βγουν ξανά στα βουνά, διότι μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας οι Άγγλοι πήγαν σε όλη τη χώρα και με την ανοχή τους και τη στήριξη

τους, η Αστυνομία και η Εθνοφυλακή σε συνεργασία με πρώην Ταγματασφαλίτες και πρώην συνεργάτες των Γερμανών, μαζί και με ακροδεξιές ένοπλες παραστρατιωτικές ομάδες, μαζεύανε τους αγωνιστές του ΕΑΜ και του ΚΚΕ τους βασανίζανε, τους στέλνανε εξορία και πολλούς τους δολοφονούσανε.

Ήταν τόσο μεγάλη και ακατανόητη αυτή η βία που δεν τους άφηνε να διαλέξουν τίποτα άλλο απ' το να φύγουν στα βουνά και να αμυνθούν.

Την άμυνά τους αυτή οι αντίπαλοί τους τη χρησιμοποίησαν ως αφορμή για να ξεκινήσουν τον εμφύλιο πόλεμο. Είναι σαν να τους λέγανε, ότι τώρα που παραδώσανε τα όπλα, αν μείνουν ή θα τους καθαρίσουν ή θα τους εξορίσουν, ενώ αν φύγουν και αμυνθούν θα κάνουν εμφύλιο πόλεμο για να τους σκοτώσουν.

Οι δυο λέξεις, λέει, Λευκή Τρομοκρατία, κλείνουν μέσα τους τα πιο στυγερά εγκλήματα που έγιναν ενάντια στους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης.

Πάντα με ήρεμο ύφος, ο αξιωματικός, έκανε μια κίνηση για να σταματήσει και του είπε ότι δεν αμφιβάλει ότι έγιναν κάποιες ακρότητες, όμως αυτά που έλεγε ήταν μεγάλες υπερβολές και τον συμβούλευε να μην υιοθετεί τέτοια μυθεύματα.

Η διασπορά τέτοιων ψευδών και συκοφαντικών

ισχυρισμών μπορεί να επιφέρει ακόμα και τη θανατική ποινή του και συνέχισε λέγοντας ότι τον συμβουλεύει ποτέ ξανά να μην προσβάλει την τιμή και το φρόνιμα της Αστυνομίας μας και της Εθνοφυλακής μας.

Αυτή τη φορά θα το αφήσει να περάσει έτσι, λέει, αν όμως επαναλάβει κάτι τέτοιο, είναι υποχρεωμένος, να τον οδηγήσει αμέσως στο Έκτακτο Στρατοδικείο.

Αντί να ψάχνει, λέει, αλλού το φταίξιμο για τη στάση του και για τις πράξεις του, πρέπει να καταλάβει ότι ευθύνεται αποκλειστικά ο ίδιος για τα τεκταινόμενα του.

Επίμονα του έλεγε, ότι θα πρέπει να είναι πολύ συνεργάσιμος και να βοηθήσει ουσιαστικά στην ειρήνευση της Πατρίδας, ενάντια στην οποία σήκωσε το όπλο, για να τον συγχωρήσει και αυτή. Πρέπει να σταματήσουν πια όλες οι αντίθετες προς τη χώρα ενέργειες, πρέπει να κοπούν όλες οι πιθανές ουρές ανωμαλίας που υπάρχουν για να δοθεί η δυνατότητα στην Πατρίδα να βρει χρόνο και ηρεμία για να επουλωθούν οι πληγές της. Του τόνιζε επισταμένα ότι του εγγυότανε ότι αν συνεργαστεί μαζί του, δώσει τις πληροφορίες που του ζητάει και υπογράψει μια υπεύθυνη δήλωση ο στρατός θα βρει τρόπο να τον βοηθήσει να γυρίσει

σύντομα κοντά στην οικογένειά του.

Τον ρωτούσε επανειλημμένα πότε, πως και γιατί έγινε Κομμουνιστής. Ενώ ήθελε να τον ψαρέψει, ήλπιζε δηλαδή να βρει κανένα στοιχείο, το οποίο θα μπορούσε να το αξιοποιήσει και αυτό στην προσπάθειά του να τον κάνει να συνεργαστεί, του έλεγε ότι μόνο από περιέργεια ήθελε να μάθει και επέμεινε πάρα πολύ.

Ο Γιάννης Κ προσπάθησε να ελέγξει την ένταση και το άγχος που αισθανότανε, σκούπισε τον ιδρώτα με το μανίκι του από το πρόσωπό του και, χαμηλόφωνα μεν, αλλά καθαρά και αποφασιστικά είπε: « Θα σας πω ειλικρινά πως εγώ το βλέπω και το αισθάνομαι αυτό το ζήτημα. Δεν έχει καμιά σημασία πότε, πως και γιατί έγινα Κομμουνιστής, αλλά σημασία έχει ότι είμαι και παραμένω Κομμουνιστής. Ότι, ότι κι αν είμαι, πατέρας, σύζυγος, Έλληνας, είμαι και Κομμουνιστής μαζί. Όλα μαζί, τίποτα δεν μπορεί να απομονωθεί, να χωριστεί. Έτσι είναι για μένα και αλλιώς δεν γίνεται ».

Ο αξιωματικός ακούγοντάς τον δεν πίστευε στα αυτιά του, σκέφτηκε ότι ο άνθρωπος μάλλον είναι πολύ φανατικός και δύσκολα πρόκειται να αλλάξει στάση και είπε: « Μα δεν είναι δυνατόν να είσαι τόσο δογματικός. Ξέρουμε βέβαια ότι το ΚΚΕ

διαπαιδαγωγεί τα μέλη του και τα κάνει φανατικούς κομμουνιστές, έτοιμοι να υποστούν τα πάνδεινα για την ιδεολογία τους, όπως οι παλαιοί χριστιανοί κάποτε για το Δόγμα τους. Πρέπει όμως να καταλάβεις ότι αυτό δεν είναι διαπαιδαγώγηση, αλλά πλύση εγκεφάλου. Μια πλύση εγκεφάλου που σε οδήγησε στο να αφήσεις το σπίτι σου και να σηκώσεις το όπλο ενάντια στην Πατρίδα, ενώ θα έπρεπε μόνο για το καλό της να νοιάζεσαι «.

Ο Γιάννης Κ σκέφτηκε πολύ αν θα πάρει θέση σε αυτά που άκουγε και τελικά αποφάσισε να απαντήσει, λέγοντας: « Εγώ, να σας πω, μόνο για το καλό της Πατρίδας νοιάζομαι, για αυτήν αγωνίστηκα και αγωνίζομαι. Είμαι Έλληνας, Πατριώτης και Κομμουνιστής μαζί «.

Ο ανακριτής κρατήθηκε για να μην τον κατσαδιάσει για τον αυθάδη αντίλογό του, άλλαξε κουβέντα και άρχισε ξανά να τον πιέζει.

Τόνιζε επίμονα ότι τώρα πάει τελειώσαν όλα.

Αυτού του δίνεται η δυνατότητα να επανορθώσει και να αρπάξει την ευκαιρία να γυρίσει πίσω στη γυναίκα του, στα παιδιά του και ζήτησε να έχει μια σαφή τελική απάντηση.

Σε κάθε πρότασή του έβαζε το ίδιο φοβερό δίλημμα με την οικογένειά του.

Η ψυχολογική πίεση που ένοιωθε ο κρατούμενος

όλη την ώρα ήταν αφόρητη, πονούσε το κεφάλι του, πονούσαν τα τραύματά του, πονούσε όλο του το σώμα, αισθανόταν ότι ζούσε έναν πραγματικό εφιάλτη και νόμιζε ότι δεν θα αντέξει άλλο, θα πέσει σε ντελίριο.

Βασανιστικά και με φωνή στεγνή και βραχνή ο Γιάννης Κ επανέλαβε σαν τελική απάντηση, λίγο πολύ τα ίδια πράγματα που είπε και πριν, ότι είναι ένας απλός στρατιώτης του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας και δεν έχει τίποτα άλλο να πει.

Ο αξιωματικός σκέφτηκε ότι ο κρατούμενος δεν πρόκειται να μεταπεισθεί με κανένα επιχείρημα για να συνεργαστεί μαζί τους.

Ούτε είναι βέβαιος ότι μία βίαιη μέθοδος θα φέρει αποτελέσματα.

Κοίταξε επίμονα τον κρατούμενο και είπε, όπως πάντα ήρεμα και ευγενικά, ότι λυπάται για αυτόν και ότι θα το μετανιώσει πικρά που δεν συνεργάζεται, αλλά τότε θα είναι πολύ αργά.

Σηκώθηκε από τη θέση του, πήρε το φάκελο και του είπε ότι σ' αυτό το φάκελο προστίθενται συνεχώς νέα στοιχεία και, ότι, αυτός ο φάκελος θα τον ακολουθεί παντού.

Έβαλε το φάκελο μέσα στην τσάντα του, χαιρέτησε ευγενικά και έφυγε.

Όταν συνήλθε από την ανάκριση ο Γιάννης Κ

σκέφτηκε ότι ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας τελικά πέτυχε το στόχο του, ότι κατάφερε να ολοκληρώσει την οπισθοχώρησή του από το Γράμμο και να περάσει στην Αλβανία, και ένα απαλό χαμόγελο χαράς και ικανοποίησης απλώθηκε στο πρόσωπό του και έσμιξε με τη στενοχώρια του. Μετά από λίγο ήρθαν δύο άνδρες, δύο υπάλληλοι για να προετοιμάσουν την αλλαγή των επιδέσμων. Ο ένας από τους δυο πλησίασε στο πρόσωπο του τραυματία, ακουμπώντας το χέρι του στο πιστόλι του, και του έδωσε να καταλάβει ότι δεν πρέπει να κάνει καμιά προσπάθεια να τους επιτεθεί. Ο άλλος ξεκίνησε με την απομάκρυνση των επιδέσμων. Έκοψε σιγά σιγά κάθετα τους επιδέσμους, σχεδόν χωρίς να ακουμπήσει τις πληγές και ο τραυματίας σκέφτηκε ότι ο άνθρωπος δουλεύει πολύ προσεκτικά και επαγγελματικά. Πριν τελειώσει όμως καλά καλά τις σκέψεις του, ο υπάλληλος τράβηξε απότομα και πολύ γρήγορα τους επιδέσμους από τις πληγές. Ο τραυματίας που δεν περίμενε καθόλου μια τέτοια κίνηση, το πρόσωπό του μελάνιασε από την ένταση του πόνου, νόμισε ότι του κόβουν τα πόδια και δεν μπορούσε να κρατήσει τις φωνές του. Μαζί με τις γάζες ξηλώθηκε όλη η κόρα αίματος που είχε στο μεταξύ σχηματιστεί και άρχισαν να

τρέχουν αίματα επάνω στα χαρτιά που είχαν
στρώσει κάτω από τις πληγές.

Μετά από πολύ ώρα μπήκαν στο κελί ένας γιατρός
και μία νοσοκόμα.

Στο μεταξύ είχε σταματήσει η αιμορραγία των
πληγών και οι δύο άντρες ήδη είχαν φύγει,
παίρνοντας μαζί τους και τα χαρτιά με τις γάζες και
τα αίματα για να τα πετάξουν.

Ο γιατρός και η νοσοκόμα τον χαιρέτησαν, τον
ρώτησαν πως αισθάνεται με τις πληγές του, πως
λέγεται κ. α.

Ο γιατρός εξέτασε τις πληγές και αποφάνθηκε ότι
ερεθίστηκαν πάρα πολύ κατά την απομάκρυνση
των επιδέσμων.

Έδωσε οδηγίες στη νοσοκόμα σχετικά με τη
φροντίδα των πληγών και απευθυνόμενος στον
τραυματία του είπε, χαμογελώντας φιλικά, να
αξιοποιήσει τη χρυσή ευκαιρία που του δίνει ο
στρατός.

Ο Εθνικός μας Στρατός είναι υπεράνω πάσης
υποψίας και όποιος είναι συνεργάσιμος έχει το
Μεγαλείο να τον συγχωρήσει και να τον βοηθήσει!
Χαιρέτησε και έφυγε.

Η νοσοκόμα ξεκίνησε αμέσως με τη δουλειά της.

Όλη την ώρα που ασχολούνταν με τη φροντίδα των
πληγών, δεν σταμάτησε καθόλου να μιλάει στον

τραυματία.

Κάποια στιγμή τον ρώτησε αν θέλει να πει κάτι για την κατάστασή του, να μιλήσει για αυτά που του λέει.

Αυτός της εξήγησε ότι είναι κουρασμένος και δεν έχει διάθεση για κουβέντα και σκέφτηκε ότι του άρεσε πολύ να την ακούει να μιλάει.

Η φωνή της ήταν λεπτή και ακουγόταν ευχάριστα. Μιλούσε πολύ καθαρά και δυνατά, με ένα ύφος που εξέπεμπε αμφιβολία παρά βεβαιότητα, μάλλον και τα δυο μαζί, για αυτά που έλεγε και νόμιζε ότι θα πιάσουν τόπο και θα βοηθήσουν.

Η νοσοκόμα του απάντησε ότι δεν πειράζει που δεν έχει όρεξη για κουβέντα, όμως η ίδια δεν μπορεί να κλείσει το στόμα της, έχει ανάγκη να μιλάει συνέχεια όταν βρίσκεται εδώ και δουλεύει.

Για μια στιγμή ο Γιάννης Κ ξαφνιασθηκε. Διότι είχε την εντύπωση ότι άλλη ήταν η νοσοκόμα που ήταν δίπλα στο γιατρό όταν μπήκαν μέσα στο κελί του και τον χαιρέτησαν. Ήταν μια κλασική αδερφή, όπως είναι αυτές του Ερυθρού Σταυρού, με τις καθιερωμένες στολές και με το καπελάκι στην κόμη.

Φοβήθηκε ότι μπορεί να έχει παραισθήσεις!

Η νοσοκόμα αυτή δεν φορούσε στολή, ούτε καπελάκι και δεν έμοιαζε καθόλου με την

προηγούμενη. Αυτή ήταν μια γυναίκα με μέτριο ανάστημα, σχεδόν λεπτή, φορούσε μαύρα παπούτσια, μια μακρυμάνικη άσπρη μπλούζα και μια μακρύ μπλε φούστα, η οποία έφτανε σχεδόν μέχρι τους αστραγάλους.

Έμοιαζε σαν ζωντανή γαλανόλευκη που περπατάει. Τα ρούχα της φαινόταν ότι είναι πολύ φορεμένα, με το χρόνο έχασαν τη λάμψη των χρωμάτων τους, ήταν ξεθωριασμένα.

Στην κεφαλή της είχε ένα ανοιχτό γκρι μαντήλι δεμένο, το οποίο μόλις άφηνε ανοιχτό το πρόσωπό της.

Τα μαύρα μαλλιά της ήταν πολύ μακριά και όταν περπατούσε κυματίζανε στις πλάτες της επάνω.

Ενώ γενικά ήταν μελαχρινή, το πρόσωπό της όμως, που δεν μπορούσες να πεις αν ήταν στρόγγυλο ή οβάλ, λες και ήταν και τα δύο μαζί και είχε ένα πολύ ωραίο σχήμα, ήταν άσπρο σαν το γάλα και αναδείκνυε ακόμα πιο καθαρά τα μαύρα και φωτεινά μάτια και τα λεπτά μαύρα φρύδια της.

Φαίνεται ότι η ζωή της ήταν γεμάτη βάσανα και ταλαιπωρίες μεν, αλλά αυτό το γεγονός λες και δεν επισκίαζε καθόλου την αέναη κλασική ομορφιά και τη λυγερή και γεροδεμένη κορμοστασιά της.

Νόμιζες ότι η φθορά του χρόνου και οι στερήσεις και οι ταλαιπωρίες της ζωής της περνούν από

επάνω της χωρίς να μπορούν να την αγγίξουν.
Δεν μπορούσες με τίποτα να υπολογίσεις πόσο
χρονών ήταν, το πολύ που θα μπορούσες να πεις
είναι ίσως ότι βρίσκεται μέσα στη δεκαετία των
τριάντα, ανεξάρτητα από το πόσο χρονών είναι
στην πραγματικότητα.

Φαινόταν να είναι πάντα νέα γυναίκα.

Αν επέμενες και παρατηρούσες προσεκτικά
μπορούσες να διακρίνεις μια θάλασσα αγωνίας στο
βάθος των ματιών της και κύματα θλίψης, το ένα
μετά το άλλο, να σαρώνουν το χαρούμενο πρόσωπό
της.

Μάλλον δεν το έβαζε κάτω με τίποτα, κατάφερνε
και ήταν πάντα ενεργητική και, παρά το φρικτό
περιβάλλον στο οποίο δούλευε, μπορούσε να έχει
συνέχεια ένα ευγενικό χαμόγελο στα χείλη της.

Του είπε ότι φέρνουν κόσμο, πολύ κόσμο και
ιδιαίτερα πολλά νέα κορίτσια και νέα παλληκάρια
από τα διάφορα μέτωπα και από τα διάφορα μέρη
της περιοχής.

Λέγεται ότι αυτό γίνεται σε όλη τη χώρα, δηλαδή
οδηγούν τη νεολαία της χώρας στα κολαστήρια.
Στενοχωριέται πάρα πολύ, επειδή όλα τα νέα παιδιά
αυτά είναι στο άνθος της ζωής τους και περνούν
τόσα πολλά και φρικτά βασανιστήρια.

Σαν να μην φτάνουν τα άγρια βασανιστήρια,

πολλές φορές γίνονται και βιασμοί.

Μα πόσο δεν τα παρακαλάει αυτά τα παιδιά, όταν τα φροντίζει, να κάνουν αυτή την καταραμένη δήλωση και να σωθούν.

Δεν θέλει ούτε να το σκέφτεται το τι περνούν τα καημένα. Φοβάται πολύ για την τύχη αυτών των παιδιών.

Λέγεται ότι θέλουν να ξεκληρίσουν μια ολόκληρη γενιά, επειδή μολύνθηκε από το μικρόβιο του Κομμουνισμού, κάνουν γενοκτονία στην ίδια τους τη χώρα για να μπορέσουν άνετα να την κυβερνήσουν για το ίδιο της το καλό.

Μερικές φορές νομίζει ότι θα εκραγεί η καρδιά της από τον πολύ τον πόνο και την πολύ τη στενοχώρια. Του έλεγε ότι λυπάται και για αυτόν, για όλα αυτά που περνάει και που θα περάσει ακόμα.

Αφού ο στρατός σου λέει υπόγραψε και συνεργάσου και θα βρει τρόπο να σε βοηθήσει να γυρίσεις στην οικογένειά σου, τι άλλο μπορείς να κάνεις, έστω και αν κάποια πράγματα που σου ζητούν φαίνονται υπερβολικά και αν ακόμα με κάποια δεν συμφωνείς.

Και αυτή νομίζει ότι οι Κομμουνιστές για το καλό του ανθρώπου ενδιαφέρονται.

Αλλά, λέγεται, αν σαπίζουν μέσα στις φυλακές ποιον θα ωφελήσουν!

Κάτω από αυτές τις συνθήκες δεν θα χαλάσει και ο κόσμος για μια υπογραφή!

Αν γλυτώσουν τη ζωή τους, αν βγουν από εδώ ίσως μπορέσουν έξω να κάνουν πάλι κάτι για τον κοσμάκη.

Γιατί και έξω από τις φυλακές και τις εξορίες ο κόσμος υποφέρει. Υπάρχει μεγάλη φτώχεια και ανέχεια για τα λαϊκά στρώματα.

Χειρότερα και από αυτά τα κακά, λένε, είναι, η βία και ο φόβος που κυριαρχούν παντού.

Όταν τελείωσε, του ευχήθηκε καλή ανάρρωση, τον χαιρέτησε και έφυγε.

Ανάκριση Δεύτερη

Για την επόμενη ανάκριση δύο φύλακες φέρανε πάλι μία καρέκλα και ένα τραπεζάκι στο κελί του και του είπαν να ξαπλώσει στο κρεβάτι του για τους ίδιους λόγους όπως και την προηγούμενη φορά. Ένας άλλος Αξιωματικός ανακριτής ήρθε για να συνεχίσει.

Ο Γιάννης Κ και πάλι έκανε κάποιες κινήσεις για να δείξει ότι θα ήθελε να σηκωθεί και θέλησε να χαιρετίσει, αλλά ο Αξιωματικός τον απήφησε εντελώς, γύρισε προς τους φύλακες και τους είπε να φύγουν.

Ο Αξιωματικός ήταν ένας άντρας λεπτός και σχεδόν ψηλός. Το πρόσωπό του ήταν οβάλ και τα μαλλιά, τα φρύδια, το μουστάκι κάτω από μια μέτρια μύτη, και τα μάτια του, ήταν βασικά όλα προς το μελαχρινό.

Το δέρμα του είχε πάρει αυτό το ιδιαίτερο μαύρο χρώμα που χαρίζει ο ήλιος του καλοκαιριού.

Φορούσε τη στολή του με όλα τα διακριτικά του βαθμού του επάνω της, και από τη ζώνη κρεμόταν και αυτού το περίστροφό του.

Ήταν νέος, γύρω στα τριανταπέντε.

Η στολή και το πηλήκιο στην κεφαλή τονίζανε την αθλητική του εμφάνιση.

Έδειχνε σίγουρος για τον εαυτό του και φαινόταν

πολύ επιβλητικός.

Έβγαλε από την εσωτερική τσέπη του σακακιού του ένα σημειωματάριο και ένα στυλό και τα τοποθέτησε επάνω στο τραπέζι.

Ακούμπησε τα χέρια του στην καρέκλα που βρισκόταν μπροστά του και κοίταζε για πολύ ώρα τον κρατούμενο, γεμάτος με την περηφάνια του νικητή, με βλέμμα επίμονο και περιφρονητικό.

Πήρε το σημειωματάριο στα χέρια του και το ξεφύλλισε προσεκτικά.

Κουνώντας το κεφάλι του, το άφησε μετά από λίγο πάλι επάνω στο τραπέζι και σκέφτηκε ότι, όντως, ο τύπος δεν έχει πει απολύτως τίποτα από τη στιγμή της αιχμαλωσίας του μέχρι τώρα, πέρα από το να ψελλίζει μόνο: Εγώ είμαι...

Όμως αυτός ήταν αποφασισμένος, με κάθε τρόπο, να του αποσπάσει την υπογραφή και τις πληροφορίες που έπρεπε. Εξ άλλου είχε πολλές επιτυχίες μέχρι τώρα.

Ξεκίνησε την ανάκριση από εκεί που την άφησε ο συνάδελφός του, αλλά όχι με ψυχολογική πίεση.

Αυτός ήθελε να κλονίσει τον κρατούμενο στο πολιτικό και θεωρητικό επίπεδο.

Για αυτό άνοιξε μαζί του μια κουβέντα γύρω από ωραίες θεωρίες και ιδεολογίες, διαπιστώνοντας παράλληλα ότι στην εφαρμοσμένη πολιτική τα

πράγματα είναι αλλιώς, ποτέ δεν είναι τόσο ωραία και καλά.

Και αυτός ο κανόνας ισχύει για όλες τις ιδεολογίες και θεωρίες.

Ο Μαρξισμός, λέει, είναι μια υπέροχη θεωρία, αρέσει ακόμα και στους πιο σφοδρούς αντιπάλους του, όμως δεν είναι εφαρμόσιμος στην πράξη, οδηγεί τελικά στη δικτατορία μιας μειοψηφίας.

Μάταια προσπαθούσε ο κατηγορούμενος να απαντήσει στον αξιωματικό.

Όχι επειδή δεν τον άφηνε να μιλήσει ελεύθερα ή επειδή του έκοβε το λόγο, αλλά επειδή δεν υπεισερχόταν καθόλου στα επιχειρήματά του.

Μιλούσε στον κατηγορούμενο με ύφος διδακτικό, εκ καθέδρας, και του αποκάλυπτε τις αλήθειες που όφειλε να αποδεχτεί.

Η συζήτηση διαρκούσε πολύ ώρα χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Ο αξιωματικός άρχισε να εκνευρίζεται με την αδιαλλαξία του κατηγορούμενου και χωρίς να εκδηλώσει τα συναισθήματά του οδήγησε τη συζήτηση προς το τέλος.

Άρχισε τώρα μια καθαρή και αυστηρή ανακριτική διαδικασία.

Του τόνισε ότι ο φάκελός του περιέχει πολλά στοιχεία, του παρουσίασε τα πιο επιβαρυντικά και

του είπε: “τόρα όμως, θέλουμε να τραβήξουμε μια γραμμή, να σβήσουμε τις εστίες που υπάρχουν εδώ και κει, να μαζέψουμε τα συντρίμια που αφήσατε πίσω σας και, η χώρα δεν αντέχει άλλα συντρίμια”.

Σε αυτό ο κρατούμενος έχει τη δυνατότητα τουλάχιστον την τελευταία στιγμή να βοηθήσει και να ξεπλύνει έτσι και τις αμαρτίες του.

Να δώσει τις πληροφορίες που του ζητάει και να υπογράψει μια υπεύθυνη δήλωση.

Και πάλι ο χρόνος του αξιωματικού κυλούσε χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Ο κρατούμενος επαναλάμβανε, με τα ίδια ή με άλλα λόγια, τα ίδια πράγματα.

Ο εκνευρισμός του αξιωματικού έφτασε στο αποκορύφωμα του.

Η αγανάκτησή του και το μίσος του ξεχυνόταν επάνω στον κρατούμενο σαν χείμαρρος από βαριές βρισιές και προσβλητικά επίθετα.

Από χριστοπαναγίες, θεούς, σόγια, γυναίκες και παιδιά, μέχρι εγκληματίες, συμμορίτες, προδότες και μίσθαρνα όργανα των Σλάβων.

Του είπε ακόμα ότι όλοι οι συμμορίτες, είτε τραυματίες είτε όχι, χρειάζονται μια χαριστική βολή, μια εκτέλεση εν ψυχρώ.

Και ο κρατούμενος αντί να βρίσκεται εδώ τώρα

έπρεπε να είχε λάβει τη χαριστική βολή, όπως οι εκατοντάδες τραυματισμένοι συμμορίτες τον περασμένο Φλεβάρη στη Φλώρινα, αλλά τα κουτορνίθια που τον πιάσανε αιχμάλωτο τον λυπήθηκαν και τώρα ταλαιπωρείται ο ίδιος με αυτόν εδώ τον αχάριστο συμμορίτη.

Το πρόσωπό του κοκκίνισε από τη μεγάλη οργή που αισθανόταν.

Κατάφερε να ελέγξει το θυμό του και τη μεγάλη σύγχυση που του προκάλεσε ο κρατούμενος με τη στάση του και με φωνή τρεμάμενη σχεδόν, αλλά με ύφος αποφασιστικό και οριστικό μίλησε στον κρατούμενο.

Του έλεγε ότι αυτή τη στιγμή δεν τον ενδιαφέρει αν είναι ένας αγράμματος χωριάτης που νομίζει ότι είναι κάποιος, αν είναι κομμουνιστής, αν έκανε εγκλήματα πριν ή κατά τη διάρκεια της κατοχής, αν τρία χρόνια τώρα πολεμούσε ενάντια στην Πατρίδα του.

Συνέχισε λέγοντας ότι τώρα όλα τελείωσαν.

Οι εγκληματίες συμμορίτες που ρήμαζαν την Πατρίδα, το σκάσανε όπως τα ποντίκια που φεύγουν από το πλοίο όταν αυτό βουλιάζει.

Κατευθύνονται προς τις πραγματικές τους πατρίδες, τις σλαβικές χώρες και συμπλήρωσε με έμφαση: «η λαμπρή και ικανή μας στρατιωτική ηγεσία, με

επικεφαλή τον Αρχιστράτηγο Α. Παπάγο και τους γενναίους Στρατηγούς συνεργάτες του Θ.

Τσακαλώτο, Δ. Γιατζί, Στ. Κιτριλάκη και Κ.

Βεντήρη, που δοξάστηκε στα μέτωπα του πολέμου, κατάφερε γρήγορα να ανασυγκροτήσει και να κάνει αξιόμαχο και πάλι τον Εθνικό Στρατό και να τον οδηγήσει στη συντριπτική νίκη ενάντια στους συμμορίτες κομμουνιστές.

Ο συμμοριτοπόλεμος τελείωσε, σας νικήσαμε κατά κράτος ».

Ο αξιωματικός σταμάτησε για λίγο να μιλάει.

Κοίταζε τον κρατούμενο επίμονα, με ένα βλέμμα γεμάτο οργή και περιφρόνηση και μετά από λίγο, με ύφος πολύ αυστηρό και με φωνή δυνατή και λέξεις που πέφτανε σιγά σιγά, μία μετά την άλλη, σαν στιλέτα που πετούσε για να καθηλώσει τον αντίπαλο του και κατέληξε: « σου λέγω για τελευταία φορά, θέλω την υπογραφή σου και τις πληροφορίες».

Ο Γιάννης Κ του είπε πάλι τα ίδια, δηλαδή ότι δεν υπογράφει τίποτα και ότι είναι ένας απλός στρατιώτης του ΔΣΕ, αλλά ότι και αν ήταν, όπως και αν είχαν τα πράγματα, ποτέ δεν θα γινόταν προδότης.

Ο αξιωματικός έγινε έξαλλος, άκουγε την καρδιά του να χτυπάει, σαν να άκουγε άλογα να καλπάζουν

επάνω στο καλντερίμι.

Αισθανόταν τα μάτια του να βγάζουν σπίθες.

Κατάφερε πάλι να ηρεμήσει.

Αγανάκτηση και μίσος σωρεύτηκαν μέσα του, στο ύστατο σημείο και είπε με άγρια φωνή ότι είναι παράλογο ένας συμμορίτης, ένας προδότης να τους πουλάει και ηθική.

Έβγαλε το περίστροφο από τη θήκη, έβαλε μια σφαίρα στον κύλινδρο και τον γύρισε πολλές φορές.

Με βαριές κινήσεις ο αξιωματικός πλησίασε το κρεβάτι και ακούμπησε την κάννη του περιστρόφου στο μέτωπο του κρατούμενου και άρχισε να του λέει ότι θα παίζουν το παιχνίδι των αγαπημένων του Σλάβων και αν δεν του αρέσει μπορεί να το διακόψει αμέσως ο ίδιος, δίνοντας του την υπογραφή του και τις πληροφορίες που του ζητάει. Πληροφορίες ή θάνατος η επιλογή είναι δική του. Ο κρατούμενος ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι του χωρίς να κινείται καθόλου. Μια μεγάλη ανατριχίλα διαπέρασε όλο του το σώμα.

Και μετά αισθανόταν σαν να καίγεται. Ίδρωνε, ίδρωνε ασταμάτητα, έγινε μούσκεμα.

Ο αξιωματικός ρώτησε ναι ή όχι, και όταν μετά από λίγο άκουσε τον κρατούμενο να τραυλίζει όχι, πάτησε τη σκανδάλη.

Ο κρατούμενος ταρακουνήθηκε απ' άκρη σ' άκρη, λες και δεν ήταν βαριά τραυματισμένος.

Τρομοκρατήθηκε πολύ, ο ιδρώτας έτρεχε σαν ποτάμι, έτρεμε ολόκληρος και κρύωνε.

Ακούω, έκανε ο αξιωματικός κατά διαστήματα και κάθε φορά πατούσε τη σκανδάλη, αφού η απάντηση που έπαιρνε ήταν πάντα όχι.

Συνέχισε να πατάει τη σκανδάλη μέχρι που εκτυρσοκρότησε το περίστροφο.

Ο κρατούμενος έπαθε σοκ, έτρεμε τόσο δυνατά λες και αναπηδούσε επάνω σε τραμπολίνο, δεν ήξερε που βρίσκεται.

Ο αξιωματικός είπε φεύγοντας, ότι είναι κρίμα που δεν του έχει δοθεί εξουσιοδότηση για αληθινή εκτέλεση, γιατί μόνο αυτό αξίζει στους συμμορίτες.

Πολύ αργότερα, αφού είχε συνέρθει από την ανάκριση, ήρθαν οι δύο άντρες στο κελί για να τον προετοιμάσουν για την αλλαγή των επιδέσμων.

Ο Γιάννης Κ μόλις τους είδε σκέφτηκε γρήγορα, τι μπορεί να κάνει για να αντέξει καλύτερα τους πόνους. Δάγκωσε τα χείλη του και πίεξε τα νύχια του στις παλάμες του.

Ο ένας πλησίασε πάλι με το περίστροφό του και τον απειλούσε, λέγοντάς του να κάτσει καλά.

Ο άλλος πήγε άπλωσε κάτω από τα πόδια του χαρτιά και περιεργαζόταν τους μηρούς, σαν να του

έκανε μασάζ επάνω στις πληγές. Συνέχεια πίεζε τις πληγές μέχρι που άρχισαν να ματώνουν.

Ο τραυματίας άρχισε να βογκάει από τους πόνους. Τότε ο υπάλληλος έκοψε τους επιδέσμους και έναν μετά τον άλλον τους τράβηξε απότομα. Από τις πληγές έτρεχαν αίματα σαν να είχε μόλις τραυματιστεί. Δεν μπορούσε να κουνήσει τα πόδια του καθόλου.

Οι πόνοι ήταν αφόρητοι, ο τραυματίας ούρλιαζε, το κόλπο με τα χείλη και τις παλάμες δεν βοήθησε.

Οι δύο άντρες τύλιξαν τις πληγές με χοντρά πανιά,μάζεψαν τις ακαθαρσίες κάτω από τα γόνατά του και του, άπλωσαν τα πόδια του, λέγοντάς του, αφού δεν παίρνει από καλό έχει ακόμα πολλά να υποστεί και έφυγαν.

Όταν ήρθε ο γιατρός με τη νοσοκόμα ο τραυματίας είχε ηρεμήσει, αλλά αγκομαχούσε ακόμα.

Πλησίασαν, τον χαιρέτησαν και ξεκίνησαν τη δουλειά τους.

Η νοσοκόμα έβγαλε προσεκτικά τα τυλιγμένα πανιά από τις πληγές και τις καθάρισε.

Ο Γιατρός εξέτασε καλά τις πληγές και σκέφτηκε ότι κάνουν σημειωτόν, σχετικά με την πρόοδο της θεραπείας των πληγών, έδωσε οδηγίες φροντίδας στη νοσοκόμα, ύστερα κοίταξε κατά πρόσωπό τον τραυματία και άρχισε να του μιλάει, με ύφος

συμβουλευτικό, λέγοντας ότι δεν κάνει καθόλου καλά που δεν υπογράφει, που αρνείται να δείξει μεταμέλεια, να πει στην ουσία ότι μετάνιωσε. Ενώ θα πρέπει να ξέρει ότι όχι μόνο στη θρησκεία, αλλά σε όλους τους τομείς της ζωής, η μετάνοια παίζει σημαντικό ρόλο.

Δεν χρειάζεται να είσαι θρησκευόμενος για να το καταλάβεις αυτό.

Χωρίς μετάνοια και συγχώρεση οι άνθρωποι όλη την ώρα θα τρωγόταν αναμεταξύ τους.

Μετά την υπόδειξη του, χαιρέτησε και έφυγε.

Η νοσοκόμα πήρε από την τσάντα της ότι εργαλεία, υλικά και φάρμακα χρειαζότανε και ξεκίνησε με τη φροντίδα και την περίθαλψη των πληγών και αμέσως άρχισε την κουβέντα.

Ο Γιάννης Κ είχε πάλι τα ίδια προβλήματα. Ήταν σίγουρος ότι η νοσοκόμα που μπήκε με το Γιατρό μέσα στο κελί του ήταν άλλη.

Φοβόταν ότι κάτι δεν πάει καλά με τον εαυτό του.

Η νοσοκόμα του έλεγε να πάρει σοβαρά υπόψη του αυτά που του είπε ο γιατρός, όσο και αν του είναι πολύ δύσκολο κάτι τέτοιο.

Κατανοεί ότι έχει πάρα πολλούς λόγους να αρνείται κάτι τέτοιο, αλλά υπάρχουν επίσης πολλοί λόγοι για τους οποίους πρέπει να είναι συνεργάσιμος. Και ο κυριότερος είναι να κοιτάξει να πάει σπίτι του να

μεγαλώσει τα παιδιά του.

Είναι πολύ δύσκολο, σχεδόν ακατόρθωτο, ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες, μια γυναίκα μόνη να μεγαλώνει τόσα παιδιά

Ξέρει αυτή τι του λέει, η ίδια έχει επτά παιδιά και τα μεγαλώνει σχεδόν μόνη της.

Ο άντρας της, ο Ηρόδοτος, ποτέ δεν μπόρεσε να βρει δουλειά. Όλη την ώρα μελετάει, παρατηρεί και αναλύει τις εξελίξεις.

Τι άλλο να κάνει της λέει, αφού δεν έχει δουλειά! Ούτε και τα παιδιά μπορεί να προσέχει, τόσο πολύ τον απορροφά η μελέτη του.

Θα ήταν καλά αν ήταν μόνο η φτώχεια και οι πολλές ώρες δουλειάς μέσα σ' αυτήν εδώ την κόλαση.

Όμως τα άλλα που πέρασε είναι τρισχειρότερα. Πέντε φορές τη βιάσανε με βάρβαρο τρόπο και από τους φρικτούς βιασμούς αυτούς απόκτησε πέντε παιδιά πριν προλάβει να κάνει παιδιά με τον άντρα της.

Μπορεί, λέει, αυτό να φαίνεται απίστευτο, αλλά πολλές φορές η πραγματικότητα ξεπερνάει τη φαντασία.

Πρώτα τη βίασε ένας τύπος που λέγεται

Αγγελίνος, μετά από καιρό ένας που λέγεται

Γαλλίων, μετά ένας που λέγεται

Ρόσιος, μετά ένας που λέγεται
Γερμανίκειος και μετά ένας που λέγεται
Αμέριος.

Τα ονόματά τους μοιάζουν με αρχαία, αλλά αυτοί
δεν έχουν σχέση με αρχαιότητες, που τέτοιο
πολιτισμό. Σκέτοι άρπαγες και εγκληματίες είναι,
γυροφέρνουν στον κόσμο και βιάζουν και
εκμεταλλεύονται γυναίκες.

Είναι πέντε καθάρματα που τα μισεί θανάσιμα.

Πέντε παιδιά από πέντε καθάρματα.

Να φανταστεί, ότι συνεχώς προσπαθούν αυτά τα
καθάρματα να την αλυσοδέσουν για να τη βιάζουν
και να την εκμεταλλεύονται ξανά και ξανά.

Αυτούς τους διεφθαρμένους και διεστραμμένους
βιαστές και εκμεταλλευτές μερικές φορές θα ήθελε
να τους ξεκοιλιάσει με τα ίδια της τα χέρια και να
τους καταστρέψει παντελώς η ίδια προσωπικά, και
τρομάζει διότι με αυτά που της κάνανε την
ανάγκασαν να κάνει τέτοιες τρομερές σκέψεις.

Με τον άντρα της κάνανε δύο παιδιά.

Ο μεγάλος λέγεται Άστος και ο μικρός Εργασίων.

Επτά παιδιά, ολόκληρο μπουλούκι.

Παιδιά είναι, πολλές φορές μαλώνουν μεταξύ τους,
όμως το κακό είναι ότι τα έξη συνέχεια τα βάζουν
με τον πιο μικρό, με τον Εργασίων.

Τον πλακώνουν και τον δέρνουν, γιατί νομίζουν ότι

αυτόν αγαπούν οι γονείς πιο πολύ.

Θαρρείς και δεν θέλουν να τον αφήσουν να μεγαλώσει, και φοβάται μην τον σακατέψουν καμιά φορά.

Η ίδια του λέει να συνεργαστεί μόνο και μόνο επειδή, όπως όλους που βασανίζονται, τον λυπάται και λυπάται και την οικογένειά του.

Μιλάει ανοιχτά, δεν φοβάται, διότι τι άλλο χειρότερο μπορεί να πάθει απ' αυτά που έχει ήδη περάσει!

Το σώμα της και η ψυχή της, λέει, είναι γεμάτα βαθιές πληγές.

Εκτός αυτού, μάλλον κανείς δεν δίνει σημασία στο τι λέει αυτή.

Δεν βλέπει λέει καμιά ανθρώπινη λύση για αυτόν τον βασανισμένο κόσμο σε όλη τη χώρα.

Οι νικητές επαίρονται για τη νίκη τους, ο ένας συγχαίρει τον άλλον.

Δεν μπορούν να το πιστέψουν, λένε, ότι νίκησαν, τέτοιο ήταν το σοκ που είχαν πάθει όλοι τους, πολιτικοί και στρατηγοί, ότι πάει πια τα χάσανε όλα, γιατί κανείς στη χώρα δεν ήθελε να γυρίσουν πίσω, κανείς δεν τους χρειαζότανε.

Έλα ντε, λέει, που οι φίλοι μας οι Άγγλοι και οι Αμερικανοί ξέρουν καλύτερα τι θέλει ο κόσμος εδώ και έκαναν το παν για να τους στήσουν πάλι στα

πόδια τους και να τους αναγκάσουν, έστω μετά από ένα μακροχρόνιο πόλεμο να νικήσουν!

Μεγάλη, λένε, ήταν η συμβολή των στρατηγών σ' αυτή τη νίκη, διότι είχαν καλή στρατιωτική εκπαίδευση και είχαν αποκτήσει και μεγάλη πείρα στα πεδία των πολέμων.

Ο Α. Παπάγος είχε και μεγάλη πείρα και στις εξελίξεις στο εσωτερικό της χώρας, πράγμα χρήσιμο για την περίσταση.

Στο πραξικόπημα, τον Οκτώβριο του 1935, συνέβαλε αποφασιστικά στην πτώση της κυβέρνησης του Π. Τσαλδάρη από το Λαϊκό Κόμμα,

στην εγκαθίδρυση της χούντας του Γ. Κονδύλη, στην παλινόρθωση της μοναρχίας του Γεωργίου Β' και κατ' επέκταση

στην επιβολή της φασιστικής δικτατορίας του Μεταξά το 1936, την οποία υπηρέτησε ως Αρχηγός του ΓΕΣ.

Ατέλειωτος είναι ο κατάλογος των ανδραγαθημάτων του!

Και ο Θ. Τσακαλώτος, λέγεται, ότι πέρα από την άρτια εκπαίδευσή του και την πείρα του στα πεδία των πολέμων, πρόλαβε και αυτός και απόκτησε περγαμηνές στο εσωτερικό της χώρας.

Αφού το ΕΑΜ απελευθέρωσε τη χώρα από τους

Γερμανούς, ήρθε και αυτός με τους Άγγλους πίσω στην Πατρίδα του.

Και ως αρχηγός της περιβόητης Ορεινής Ταξιαρχίας πήρε μέρος δίπλα στον Σκόμπυ στα Δεκεμβριανά, στο μακελειό του λαού, στην Αθήνα. Αναδείχτηκε κανονικός Μακελάρης δίπλα στον Αρχιμακελάρη Σκόμπυ!

Όλοι τους απόκτησαν τις περγαμηνές τους σε διάφορα μέτωπα και σε διάφορες περιστάσεις και ήταν, λέει, άξιοι για να πετύχουν τη νίκη εναντίον των συμμοριτών.

Ανυπομονούσαν να στεφθούν επιτέλους κάποια στιγμή και νικητές.

Είχαν βαρεθεί πια να περιμένουν, γ' αυτό πίεζαν και εκλιπαρούσαν τον Βαν Φλιτ να φέρει όλο και πιο γρήγορα και άλλα, και όλο και πιο πολλά πολεμικά αεροπλάνα, να ρίχνουν Ρουκέτες και βόμβες Ναπάλμ επάνω στις θέσεις του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας για να τους δώσει έτσι την πολυπόθητη ευκαιρία να προχωρήσουν αγέρωχοι και ανενόχλητοι για να δρέψουν τα πτώματα των νεκρών μαχητών και μαχητριών του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας ως τρόπαια νίκης. Όταν η νοσοκόμα τελείωσε, μάζεψε τα πράγματά της, του ευχήθηκε και πάλι καλή ανάρρωση, χαιρέτησε και έφυγε.

Ανάκριση Τρίτη

Μετά και το τέλος της δεύτερης ανάκρισής του από τους στρατιωτικούς, οι φύλακες του είπαν ότι τώρα θα τον μεταφέρουν σε ένα ειδικό κελί που είχε διαμορφωθεί ειδικά για αυτόν.

Ένας διάδρομος, σαν μία επιβλητική, γεμάτη υγρασία, σήραγγα οδηγούσε σ' αυτό το κελί απόλυτης απομόνωσης, λες και οδηγούσε στο βασίλειο του Άδη.

Το κελί αυτό ήταν ένας μικρός, βρώμικος, υγρός χώρος, με τοιχοποιία, που φαινόταν να είναι κτισμένη με ασβεστόλιθο.

Το πάτωμα φαινόταν, επίσης, να είναι με ασβεστόλιθο στρωμένο, ο οποίος στο μεταξύ είχε λειανθεί και λόγω της βρωμιάς φαινόταν σαν να επρόκειτο για μαυρισμένες πέτρινες πλάκες, διαφόρων μεγεθών.

Σε έναν τοίχο ήταν κατασκευασμένο με πέτρα ένα είδος κρεβατιού και στις τέσσερις γωνίες του ήταν στερεωμένες αλυσίδες.

Επάνω στο κρεβάτι βρισκόταν μια κουβέρτα απλωμένη.

Σε έναν τοίχο υπήρχε ένας πάγκος κολλημένος, που δεν φαινόταν καλά αν είναι κτιστός με πέτρα ή πρόκειται για ένα μεγάλο τετράγωνο ογκόλιθο, ο οποίος χρησίμευε και για τραπέζι εργασίας.

Το χρώμα του με το χρόνο σιγά σιγά έγινε σκούρο γκρι.

Από ένα μικρό, ασφαλισμένο με χοντρές σιδερόβέργες, άνοιγμα στη βαριά σιδερόπορτα, ερχόταν λίγο φως από το διάδρομο μέσα και έκανε το χώρο να δείχνει σαν ένα γκριζόμαυρο Μουσωλείο, λαξευμένο μέσα στο βράχο.

Οι φύλακες τοποθετήσανε τις πατερίτσες του στον τοίχο, τον ανέβασαν επάνω στο κρεβάτι, δέσανε τα τέσσερα άκρα του με τις αλυσίδες και φεύγοντας του είπαν, με ένα ειρωνικό χαμόγελο, ότι από δω και πέρα αυτό θα είναι το σπίτι του, από δω ή ζωντανός ή νεκρός θα βγει, αυτός αποφασίζει. Σ' αυτό το κελί, τον περισσότερο καιρό, θα τον έχουν αλυσοδομένο γιατί είναι ένας επικίνδυνος συμμορίτης, λέει, και φοβούνται μήπως το σκάσει. Εδώ θα αναλάβουν νέοι ειδικοί υπάλληλοι, τόσο την ανάκρισή του, όσο και την προετοιμασία του για την αλλαγή των επιδέσμων του.

Ο Γιάννης Κ δεν μπορούσε να εξηγήσει αυτή την κατάσταση και άρχισε να ανησυχεί πάρα πολύ, χωρίς να μπορεί να προσδιορίσει τι τον περιμένει, τι άλλο μπορεί να θέλουν να κάνουν μαζί του. Αλλά σκέφτηκε τα χειρότερα.

Μετά από μερικές ημέρες μπήκαν μέσα δύο άντρες, που δεν φαινόταν ότι ανήκουν στο σύνθητες

προσωπικό των φυλακών.

Ένας ήταν μέσης ηλικίας, ο οποίος ήταν και ο προϊστάμενος και ο άλλος νεότερός του.

Και οι δύο είχαν αδρά χαρακτηριστικά, ήταν μεγαλόσωμοι, αεράτοι και δυνατοί.

Οι κινήσεις τους και το ύφος τους έδειχναν ότι αισθάνονται κυρίαρχοι της κατάστασης.

Κοίταζαν τον αλυσοδεμένο με ένα υποτιμητικό χαμόγελο και ο μεγαλύτερος κουνούσε το κεφάλι του.

Πήγε κοντά στο κρεβάτι και του είπε ότι ο συνάδελφός του θα κάνει την προεργασία για την αλλαγή των επιδέσμων και ότι αυτός δεν είναι σαν τους προηγούμενους διότι αυτός έχει μεγάλη εξειδίκευση σ' αυτή τη δουλειά.

Του κατεβάσανε το παντελόνι κάτω από τα γόνατα και κάνανε ανάκληση τα πόδια του.

Μετά ο ειδικός πήρε από την τσάντα, που είχαν αφήσει επάνω στον πάγκο, ένα ψαλίδι, μερικά φύλλα εφημερίδων και ένα άσπρο πανί.

Άπλωσε το πανί κάτω από τα τραύματα στους μηρούς, τοποθέτησε τα χαρτιά από πάνω και είπε, ελαφρώς γελώντας: « Τώρα θα κόψουμε τις γάζες, μπορεί να πονέσει λίγο, αλλά εσύ δεν έχεις ανάγκη, είσαι σκληρό καρύδι, έτσι δεν είναι ».

Έχωσε τη μία λεπίδα του ψαλιδιού κάτω από τον

επίδεσμο, πιέζοντας το ψαλίδι δυνατά και κάθετα επάνω στην πληγή, και έκοψε, σιγά σιγά τον έναν μετά τον άλλον, τους επιδέσμους.

Ο Γιάννης Κ, αν και περίμενε ότι κάτι πολύ άσχημο θα γίνει, ξαφνιάστηκε πάλι, νόμιζε ότι του χαρακώνει τους μηρούς κατά μήκος επάνω στα τραύματα, ούρλιαζε από τους αιχμηρούς πόνους. Όχι δεν περίμενε ότι κάτι τόσο άγριο θα μπορούσε να γίνει έτσι από τη μια στιγμή στη άλλη.

Ο προϊστάμενος άρχισε να φωνάζει: « Βρε, κομμούνα σε προειδοποίησε κιόλας το παιδί, μην ουρλιάζεις έτσι σαν να είσαι καμιά γυναικούλα, ντροπή σου, είσαι και ‘αγωνιστής’ των βουνών » και γέλασε δυνατά και ειρωνικά.

Από τις πληγές άρχισε σιγά σιγά να τρέχει αίμα. Ο υπάλληλος πλησίασε προς το πρόσωπο του τραυματία και του είπε: « Θα σου εξηγήσω απλά και καθαρά, από εδώ και πέρα εμείς είμαστε οι ανακριτές σου. Θέλουμε να μας δώσεις τις πληροφορίες που σου ζητάει η Πατρίδα και να υπογράψεις τη δήλωσή σου.

Η υπηρεσία μας εκπροσωπεί το Κράτος, όλο το Κράτος, ολόκληρη την Πολιτεία.

Οι οδηγίες έρχονται από τα ύψιστα σημεία.

Τα νήματα ξεκινούν από την κορυφή και φτάνουν σε όλους εμάς που δίνουμε κάθε μέρα παντού τον

σκληρό αγώνα για την Πατρίδα.

Όλοι γνωρίζουν και επικροτούν τη δουλειά που κάνουμε, ο Βασιλέας, ο Πρωθυπουργός, οι Υπουργοί, η ηγεσία της Αστυνομίας, η ηγεσία του Στρατού, η ηγεσία της Αγίας μας Εκκλησίας και πρώτα απ' όλα οι σύμμαχοί μας οι Αμερικάνοι. Τα ίδια ακριβώς ισχύουν σε όλες τις περιπτώσεις, όπως στη Μακρόνησο και σε όλα τα άλλα νησιά και σε όλες τις φυλακές της χώρας ».

Και με ύφος γεμάτο υπερηφάνεια πρόσθεσε, ότι αυτός και ο συνάδελφός του είναι στελέχη της υπηρεσίας αυτής, εκπροσωπούν την υπηρεσία αυτή που εκπροσωπεί το Κράτος, άρα κατά συνέπεια στο συγκεκριμένο χώρο είναι εκπρόσωποι του ίδιου του Κράτους. Με διαφορετικούς ρόλους φυσικά ο καθένας τους. Ενώ ο ίδιος ο προϊστάμενος, λέει, εκπροσωπεί το Κράτος ως σύστημα εξουσίας γενικά, ο νεότερος συνάδελφός του εκπροσωπεί το Κράτος ως σύστημα Βίας.

Έτσι όπως ήταν αλυσοδεμένος εκεί επάνω στο βράχο, ο Γιάννης Κ σκέφτηκε, τι τρελές και παράλογες συμπτώσεις συμβαίνουν μερικές φορές στη ζωή.

Θυμήθηκε το φίλο του τον Προμηθέα και παρά την κατάσταση που βρισκόταν τον έπιασαν τα γέλια.

Τον καιρό που ήταν στο Μπούλκες γνώρισε ένα

σύντροφο με τον οποίο έγιναν και καρδιακοί φίλοι. Όταν συστήθηκαν ο Γιάννης Κ του είπε εγώ είμαι ο Αχιλλέας και ο άλλος του είπε εγώ είμαι ο Προμηθέας και το έβαλαν στα γέλια.

Ο Γιάννης Κ ειρωνευόμενος τον εαυτό του, συνέχισε να λέει γελώντας, ότι τον Αχιλλέα τον γνώρισε, αλλά τον Προμηθέα δεν τον γνωρίζει. Και ξεκαρδίστηκαν πάλι και οι δυο στα γέλια. Από τότε έμειναν αχώριστοι φίλοι και σύντροφοι. Από τότε μαζί πορεύτηκαν.

Μόνο κατά την οπισθοχώρηση στο Γράμμο τους χώρισαν. Ο καθένας τους ορίστηκε υπεύθυνος μονάδας οπισθοφυλακής.

Μια φορά, εκεί που κουβεντιάζανε αστειευόμενοι, ο φίλος του είπε στο Γιάννη Κ ότι αυτός έπρεπε να έχει το ψευδώνυμο Προμηθέας γιατί είναι πολύ πειστικός στους ανθρώπους και γιατί έχει πολύ μεγάλες αντοχές.

Ο Γιάννης Κ του αντέτεινε χαμογελώντας, λέγοντας, ότι μάλλον ζηλεύει για τη δόξα του Αχιλλέα και θέλει να του φορτώσει τα βάσανα του Προμηθέα και δεν μπορούσαν και πάλι να σταματήσουν τα γέλια τους και οι δυο τους.

Όμως, να που τώρα βρίσκεται και αυτός επάνω στο βράχο, του Γεντί Κουλέ, αλυσοδεμένος. Ενώ του αλυσοδεμένου Προμηθέα, επάνω στο βράχο του

Τάρταρου εκεί στη χώρα των Σκυθών, ένας αετός, που έστελνε ο Δίας, ξέσκιζε κάθε μέρα το στήθος του και του έτρωγε το συκώτι, το οποίο κάθε βράδυ ξανά μεγάλωνε, αυτόν εδώ, οι ανθρωπόμορφες ύαινες που στέλνει η αστική τάξη, του σκίζουν κάθε λίγο τους μηρούς και μόλις παν να κλείσουν, πάλι ξανά τους σκίζουν.

Ευτυχώς, είπε μέσα του, που δεν είναι προληπτικός. Αλλιώς θα σκεφτόταν ότι με τα αστεία που κάνανε με το φίλο του, μπορεί να εκφράσανε αλαζονεία και ύβρεις και τη Θεά Νέμεσις να προκάλεσαν και αυτή για αυτό τώρα τους τιμωρεί.

Και συνεχίζοντας τις σκέψεις του στον κόσμο των μύθων, ευχήθηκε στον εαυτό του να βρεθεί σύντομα κάποιος Ηρακλής και αυτόν να τον ελευθερώσει.

Βλέποντας τον Γιάννη Κ να γελάει, ο υπάλληλος προϊστάμενος αισθάνθηκε άβολα και θεώρησε τη συμπεριφορά του ως έκφραση αγένειας και είπε: «Έχεις το θράσος να γελάς με αυτά που σου λέγω, γιατί δεν καταλαβαίνεις σε ποια χέρια βρίσκεσαι. Μάλλον ή ηλίθιος είσαι ή εντελώς αγράμματος είσαι, δηλαδή ξύλο απελέκητο.

Για αυτό αφηφάς εντελώς αυτό που σε περιμένει και για αυτό μπορεί να γίνεσαι και επικίνδυνος για τους άλλους.

Σου επισημαίνω όμως να βάλεις καλά στο κουρκούτι σου το άδαιο, ότι έχουμε εντολή να σε ανακρίνουμε, με όποιον τρόπο εμείς νομίζουμε ότι είναι αποτελεσματικός και, αν κάνεις κάποια επικίνδυνη ενέργεια εναντίον μας, έχουμε και άδεια οπλοχρησίας για παν ενδεχόμενο.

Να ξέρεις ότι αυτό που σε έκανε να τσιρίζεις είναι σαν μια προειδοποιητική βολή.

Καταλαβαίνεις λοιπόν τι πρόκειται να ακολουθήσει αν δεν μιλήσεις », και σταμάτησε να μιλάει περιμένοντας την αντίδραση του κρατούμενου.

Ο οποίος είπε ότι, ότι είχε να πει το είπε στην ανάκριση που του έκαναν οι ανακριτές του στρατού. Δηλαδή ότι ήταν ένας απλός στρατιώτης του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας και ότι πολέμησε κυρίως στα μέτωπα Βίτσι και Γράμμο.

Με ύφος αυστηρό και φωνή δυνατή ο υπάλληλος του είπε: « Κοίτα να δεις βρε συμμορίτη του κερατά, εδώ δεν είναι ο στρατός για να σε φέρεται με τα γάντια.

Δεν σου εξήγησα πως έχουν τα πράγματα.

Μήπως πραγματικά δεν κατανοείς που βρίσκεσαι; Το ελάχιστο που περιμένω είναι να υπογράψεις μια 'υπεύθυνη δηλωσούλα' και να μου δώσεις όλα τα στοιχεία της δράσης σου ως Σαμποτέρ του εγκληματικού ΚΚΕ. Ήτοι, δομή μηχανισμού,

ονόματα ηγεσίας, στελεχών και συνεργατών και, επίσης όλο το δίκτυο με διαδρομές, στέκια και επαφές, τα πάντα, κατάλαβες, τα πάντα.

Έτσι θα αποκτήσεις και εσύ για αντάλλαγμα μια ευκαιρία, όπως σου έχουμε πει, να πας όσο πιο σύντομα γίνεται στο σπίτι σου.

Ακούω λοιπόν «.

Ο κρατούμενος του απάντησε ότι δεν ξέρει τι άλλο να του πει, ότι δεν έχει τίποτα άλλο να προσθέσει σ' αυτά που έχει καταθέσει μέχρι τώρα.

Ο υπάλληλος δυσανασχέτησε πάρα πολύ και είπε:

« Καλά λοιπόν, τι να πω, δεν έχω λόγια. Εσύ θυσιάζεις και την οικογένειά σου για τις εμμονές σου », και έκανε ένα νεύμα στον άλλο υπάλληλο.

Εκείνος πήγε στο πίσω μέρος του κρεβατιού, έπιασε ένα επίδεσμο από μια άκρη και απότομα τον τράβηξε από την πληγή.

Ο κρατούμενος ούρλιαζε από τους πόνους και πριν προλάβει να συνέρθει, ο υπάλληλος έπιασε τον άλλο επίδεσμο και τράβηξε και αυτόν ταχύτατα από την πληγή.

Αίμα έτρεχε τώρα από τις πληγές. Πολλά κομμάτια αποξηραμένα αίματα ήταν κολλημένα στους επιδέσμους, οι οποίοι πότισαν με αίμα.

Ο κρατούμενος συνέχισε να ουρλιάζει από τους πόνους, νόμιζε ότι θα σκάσει το κεφάλι του.

Όταν άρχισε μετά από ώρα να συνέρχεται, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας, με οργισμένο ύφος και απειλητικό τόνο στη φωνή, του είπε: « Εσύ φαίνεται ότι είσαι ένας βλάκας και στραβοκέφαλος συμμορίτης.

Δεν καταδέχεσαι να συνεργαστείς με κανέναν. Δεν σέβεσαι ούτε στρατιωτικές, ούτε κρατικές αρχές.

Σε προειδοποιώ λοιπόν, ότι από δω και πέρα θα έχεις να υποστείς αποκλειστικά μόνο τη βία, τη μέγιστη δυνατή και σκληρή βία.

Ο νεαρός συνάδελφός μου, όπως θα κατάλαβες σήμερα, είναι ειδικός στην άσκηση της βίας και πιστεύω ότι οπωσδήποτε θα σε κάνει να συνεργαστείς.

Από δω και πέρα λοιπόν μόνο αν θες να μιλήσεις θα με φωνάζει.

Ειδάλλως θα συνεχίσει να έρχεται μέχρι να σε πείσει ».

Χαιρέτησε το συνάδελφό του και έφυγε.

Ο νέος άντρας που έμεινε πίσω, κοίταζε τον κρατούμενο σχεδόν με γουρλωμένα μάτια και κάποια στιγμή του είπε περιφρονητικά: « Καλά ρε μαλάκα, τόσο κουτός είσαι, δεν πήρες είδηση τι γίνεται εδώ πέρα; Όλα αυτά τα περνάς για μια κολοῦπογραφή και για λίγα στοιχεία που σου

ζητούν; Αυτά σε μάραναν τώρα, τη στιγμή που όλα χάθηκαν για τα οποία έτρεχες σαν χάχας στα βουνά; Άντε, δεν σε νοιάζει τι θα γίνει με σένα, μήπως δεν σε ενδιαφέρει τελικά τι θα γίνει και με την οικογένειά σου: ».

Ο νεαρός υπάλληλος της υπηρεσίας, καθάρισε το ψαλίδι του, το έβαλε μέσα στην τσάντα του, μάζεψε προσεκτικά τα χαρτιά με τις γάζες και τα αίματα για να τα πετάξει, πήρε την τσάντα του και έφυγε.

Ο κρατούμενος, δεμένος με τις αλυσίδες επάνω στο πέτρινο κρεβάτι, βογκούσε ακόμα από τους πόνους και κοίταζε μες στο σκοτάδι, με ένα βλέμμα γεμάτο ερωτηματικά και θλίψη, σαν να προσπαθούσε να βρει κάποια εξήγηση για την τύχη του και για την τύχη της χώρας του.

Γ' αυτό ταραχτήκε όταν μπήκαν μέσα στο νέο του κελί ο Γιατρός και η νοσοκόμα.

Η νοσοκόμα τοποθέτησε μια λάμπα και μια τσάντα που κρατούσε επάνω στον πάγκο και πλησίασε και αυτή τον ασθενή και στάθηκε δίπλα στο γιατρό.

Ο Γιατρός δεν έδειξε καθόλου ικανοποιημένος με την κατάσταση των πληγών.

Απευθυνόμενος στον τραυματία γεμάτος απογοήτευση του είπε ότι έτσι δεν πάει άλλο.

Η δουλειά τους μέχρι τώρα έμοιαζε με το έργο του

Σίσυφου.

Όμως από δω και πέρα νομίζει ότι δεν θα επανέρχονται στο σημείο της αφετηρίας, φαίνεται ότι από φορά σε φορά θα είναι χειρότερα τα πράγματα.

Αυτός βέβαια είναι γιατρός και κάνει τη δουλειά. Η δουλειά του σαν γιατρός είναι να θεραπεύει ανθρώπους και να σώζει ζωές, ανεξάρτητα από το ποιος είναι ο ασθενής μπροστά του και ανεξάρτητα από την κατάσταση γενικά.

Του επισήμανε όμως την προσοχή του στο γεγονός ότι αν συνεχιστεί για πολύ αυτή η διαδικασία, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος για τα πόδια του. Για αυτό πρέπει να καταλάβει ότι πρέπει να συνεργαστεί με τις αρχές.

Έδωσε οδηγίες στη νοσοκόμα και έφυγε.

Όπως πάντα, μαζί με τη φροντίδα των πληγών η νοσοκόμα άρχισε πάλι την κουβέντα.

Ο Γιάννης Κ είχε πάλι τα ίδια προβλήματα σχετικά με την ταυτότητα της νοσοκόμας. Επειδή δεν αισθανόταν καμιά άλλη συνέπεια στον εαυτό του, σχετικά με το φαινόμενο αυτό, αποφάσισε να μην το δώσει σημασία ξανά.

Στενοχωριέται πολύ γιατί βλέπει τι περνούν όλη τους εδώ μέσα, όλη την ώρα της έρχεται να μοιρολογάει και να κλαίει.

Λέγεται ότι αφού με τη συμφωνία της Βάρκιζας παρέδωσαν τα όπλα για να μη δώσουν αφορμή για εμφύλιο και διότι πίστευαν ότι και αποκλειστικά με τον πολιτικό αγώνα θα μπορούσαν να υπερασπιστούν τα συμφέροντα του λαού και της χώρας, έπρεπε να πάρουν μέρος στις εκλογές και να προσπαθούσαν να επηρεάσουν τα πράγματα μέσα από τη Βουλή.

Όλοι αυτοί οι πολιτικοί βέβαια, λένε, τους οποίους φέρανε πίσω οι Άγγλοι, ακόμα και μετά τον αφοπλισμό του ΕΛΑΣ, φοβότανε και την καθαρά πολιτική αναμέτρηση με το ΕΑΜ και το ΚΚΕ και θέλανε να εξωθήσουν τα πράγματα στην στρατιωτική σύγκρουση, βασιζόμενη στις πλάτες των Άγγλων.

Οι Άγγλοι, έχοντας από καιρό εκτιμήσει ότι έτσι έχουν τα πράγματα, αξιοποίησαν την ευκαιρία που κέρδισαν με τη Συμφωνία της Βάρκιζας και απλώθηκαν σ' όλη τη χώρα, στην ουσία την κατάλαβαν και κάτω από την προστασία τους προωθήθηκε η Λευκή Τρομοκρατία, δηλαδή μια άγρια αιματηρή τρομοκρατία.

Όμως ο ίδιος ο Αγιότατος και Σεβασμιότατος Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, ο οποίος ήταν Αντιβασιλέας και είχε μεγάλη δύναμη, καθότι είχε μαζί του όχι μόνο την Αγία Εκκλησία, αλλά και τη

μεγάλη εκτίμηση και στήριξη των Άγγλων, θα είχε ορθώσει το ανάστημά του ενάντια σε αυτήν τη λεγόμενη λευκή τρομοκρατία, λένε, αν είχαν δείξει λίγη μεταμέλεια οι κομμουνιστές, οι Εαμίτες και όλοι οι αριστεροί γενικά. Και, όχι μόνο αυτό, αλλά θα εγγυότανε και την ελεύθερη και ειρηνική συμμετοχή και του ΕΑΜ και του ΚΚΕ στις αδιάβλητες εκλογές που έγιναν το Μάρτη του 1946, κάτω απ' το άγρυπνο βλέμμα του.

Μπορεί να ίδρυσε τα πρώτα ένδεκα Έκτακτα Στρατοδικεία η Αυτού Μεγαλειότης ο Αντιβασιλεύς Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός στη βάση του Γ' Ψηφίσματος της λαοπρόβλητης Βουλής των εκλογών που έγιναν στις 31. 3. 1946 και να ξεκίνησαν μέσα στο καλοκαίρι οι πολιτικές εκτελέσεις αγωνιστών και αγωνιστριών, όμως αυτά δεν είχαν καμιά σχέση με την προετοιμασία του δημοψηφίσματος που έγινε την 1. 9. 1946.

Πρόκειται για απλή σύμπτωση, διότι αυτά ιδρύθηκαν για να διώκουν μόνο τους κομμουνιστές, τους Εαμίτες και όλους τους αριστερούς γιατί του είπαν λέει ότι αυτοί όλοι ασκούσαν βίαιες ενέργειες έναντι των αρχών και ότι ήταν και είναι προδότες. Μήπως αμφισβητεί κανείς ότι το δημοψήφισμα που έγινε επί κυβερνήσεως Κ. Τσαλδάρη, του Λαϊκού Κόμματος, κάτω απ' το άγρυπνο, καλοκάγαθο και

δίκαιο βλέμμα του έξοχου Αντιβασιλέα μας, δεν ήταν άψογο και αδιάβλητο, λένε.

Αφού, λέει, ότι όσους άφησαν να πάνε να ψηφίσουν τάχθηκαν, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, υπέρ της επαναφοράς της μοναρχίας.

Έτσι, λέγεται λοιπόν ότι, τίμια και καθαρά, με τις εκλογές και με το δημοψήφισμα που έγιναν το 1946 ο ίδιος ο κυρίαρχος λαός αποφάσισε για την παλινόρθωση του παλαιού καθεστώτος.

Ο Αγιότατος και Σεβασμιότατος Αρχιεπίσκοπος και Αντιβασιλέας Δαμασκηνός εξάλλου, λένε, ότι απέδειξε, ότι είναι ανοιχτός στο να ακούσει και να συνεργαστεί και με αριστερές δυνάμεις, όπως έκανε με το μέλος της ηγεσίας του ΕΑΜ και ηγέτη της Ένωσης Λαϊκής Δημοκρατίας Η. Τσιριμώκο κατά τη διάρκεια των συνομιλιών για τη συμφωνία της Βάρκιζας.

Τώρα όμως όλα τελείωσαν, και, αυτός αντί να κάθεται, του είπε, και να σαπίζει μέσα στο Γεντί Κουλέ, να κοιτάξει με το μικρότερο δυνατό κόστος να μπορέσει να γυρίσει πίσω στα παιδάκια του και στη γυναίκα του.

Όταν τελείωσε μάζεψε τα πράγματά της, του ευχήθηκε καλή ανάρρωση, τον χαιρέτησε και έφυγε.

Ανάκριση Τέταρτη

Ο νεαρός υπάλληλος ανακριτής της υπηρεσίας μπήκε στο κελί της απομόνωσης όπου ήταν αλυσοδομεμένος ο κρατούμενος, για να ξεκινήσει την επόμενη ανάκριση. Τοποθέτησε την τσάντα του και μια λάμπα, που κρατούσε, επάνω στον πέτρινο πάγκο, πήγε κοντά του και άρχισε αμέσως με την ανάκριση, η οποία τώρα πλέον ήταν κυριολεκτικά πια περιορισμένη στο ερώτημα αν θα μιλήσει ή όχι. Ο Γιάννης Κ επαναλάμβανε πάλι τα ίδια και τα ίδια.

Όσο και αν επέμενε, όσο και αν πίεζε ο υπάλληλος δεν είχε κανένα αποτέλεσμα στο χέρι.

Τον έπιασαν τα νεύρα με την αδιαλλαξία του κρατούμενου και άρχισε να τον βρίζει.

Όποια βρισιά του ερχόταν στο μυαλό του, του την πετούσε κατάμουτρα και όσο πιο προσβλητική ήταν τόσο το καλύτερο.

Πήρε τα σύνεργά του από την τσάντα του και με πολύ πιο άγριο τρόπο έβγαλε τους επιδέσμους από τις πληγές.

Αυτή τη φορά έβγαλε ένα περίεργο εργαλείο από την τσάντα του, με το οποίο άρχισε να περιεργάζεται τις πληγές.

Τις έξιχνε σιγά σιγά λες και έξιχνε ξύλα με καμιά λίμα.

Ο κρατούμενος ούρλιαζε χωρίς σταματημό.

Οι γάζες και τα χαρτιά γέμισαν αίματα και τρίμματα από κρέας.

Ο υπάλληλος κάποια στιγμή σταμάτησε και βγήκε έξω να καπνίσει κανένα τσιγάρο για να ηρεμήσει.

Ο Γιάννης Κ ούρλιαζε από τους φρικτούς πόνους και αισθανότανε σαν του έκοψε και τα δύο πόδια.

Ύστερα από κάμποση ώρα ο υπάλληλος γύρισε πάλι πίσω.

Ο κρατούμενος στο μεταξύ είχε καταλαγιάσει, αγκομαχούσε μόνο, δεν ούρλιαζε πλέον, ούτε έκλαιγε.

Ο υπάλληλος τύλιξε τους μηρούς με πάνες για να σταματήσει να τρέχει το αίμα, πήγε κοντά στον τραυματία και άρχισε να τον φωνάζει και να του λέει ότι αυτός ο ίδιος με τη στάση του προκαλεί την άσκηση βίας επάνω του, σαν να είναι κανένας μαζοχιστής και του αρέσει ο πόνος.

Τον προειδοποίησε με επιθετικό ύφος ότι, του αρέσει δεν του αρέσει ο πόνος, η ανάκριση θα συνεχιστεί πιο δραστικά, μέχρι να μιλήσει.

Πήρε τα εργαλεία του, τα καθάρισε και τα έβαλε μέσα στην τσάντα. Μετά μάζεψε τα χαρτιά με τις γάζες και τα αίματα για να τα πετάξει, πήρε την τσάντα του και έφυγε.

Όταν κάποια ώρα μπήκαν στο κελί του ο γιατρός

και η νοσοκόμα, ο Γιάννης Κ είχε ηρεμήσει πια.

Έτσουζαν όμως οι πληγές του αφόρητα.

Ο γιατρός εξέτασε τις πληγές και βρήκε ότι είναι σε πολύ άσχημη κατάσταση.

Έδωσε πάλι οδηγίες στη νοσοκόμα και στράφηκε προς τον τραυματία, λέγοντάς του ότι μάλλον δεν κατανοεί ότι μπήκε πλέον στο πιο σκοτεινό και στο πιο οδυνηρό σημείο της κόλασης και γι αυτό δεν παίρνει στα σοβαρά τον κίνδυνο που διατρέχει.

Δεν καταλαβαίνει ότι πρέπει να συνεργαστεί για να σωθεί!

Χαιρέτησε και έφυγε.

Με το που έφυγε ο γιατρός, η νοσοκόμα άρχισε την κουβέντα και την φροντίδα των πληγών.

Κάποια στιγμή του είπε,λένε, ότι ήταν μεγάλο λάθος που το ΚΚΕ και το ΕΑΜ διέκοψαν τη συνεργασία τους με την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γεωργίου Παπανδρέου.

Μέσα σε μια τέτοια κυβέρνηση θα μπορούσαν και αυτοί να βοηθήσουν στην ανοικοδόμηση της χώρας και να επηρεάσουν τα πράγματα.

Μπορεί ο Παπανδρέου, λέει, να μην είναι

Κομμουνιστής, αλλά έχει και αυτός σοσιαλιστικές ιδέες, είναι αρχηγός του Δημοκρατικού

Σοσιαλιστικού Κόμματος, είναι σαν να λέμε

ξαδέρφια με τους Κομμουνιστές.

Πάντως είναι μεγάλη προσωπικότητα με διεθνές κύρος.

Είχε πολύ καλές σχέσεις με τους φίλους μας Άγγλους.

Ο ίδιος ο Ουίνστον Τσόρτσιλ, που με το που σήκωσε το χέρι του και έκανε το σήμα της νίκης, έγινε ο μεγάλος νικητής του II. Παγκοσμίου Πολέμου, λέγεται, ότι είχε στενή επαφή και συνεργασία μαζί του.

Από μόνο του αυτό το στοιχείο αποδεικνύει την εκτίμηση που έχαιρε ο Γ. Παπανδρέου.

Να φανταστείς, λέει, ότι οι απόψεις αυτών των δύο μεγάλων ανδρών συμπέσανε σχετικά με την επίλυση του πολιτειακού ζητήματος της Χώρας μας και συμφώνησαν, ότι για να προωθηθεί η λύση τους, η Αγγλία πρέπει να στείλει μεγάλες και ικανές στρατιωτικές δυνάμεις στην Ελλάδα για να είναι σε θέση να παραμερίσουν κάθε εμπόδιο και, αν παραστεί αναγκαίο, ακόμη και να αφοπλίσουν, να διαλύσουν ή και να συντρίψουν τον ΕΛΑΣ και έτσι να απομονωθεί το ΚΚΕ, σαν μια μικρή δύναμη που είναι, στην πραγματικότητα, μέσα την κοινωνία.

Επάνω σε υποβρύχιο τον έφερε η Μεγάλη Βρετανία στην Ελλάδα τον Γ. Παπανδρέου, σαν Στρατηλάτη Απελευθερωτή.

Όταν όμως είδαν τα πλήθη του λαού στα ειρηνικά

συλλαλητήρια της Αθήνας δεν πίστευαν στα μάτια τους, σάστισαν, κατέρρευσαν όλες οι φρούδες ελπίδες τους ότι ο λαός δεν στηρίζει το ΚΚΕ και για αυτό αποπλίζοντας και διαλύοντας τον ΕΛΑΣ θα απομονώσουν και το ΚΚΕ.

Αντίθετα, επιβεβαιώθηκαν όλοι οι φόβοι τους, που απωθούσαν επίμονα, ότι δεν τους χρειαζόταν κανείς, δεν τους ήθελε πίσω ο λαός.

Και το χειρότερο από όλα συνειδητοποίησαν ότι ακόμα και αν αποπλίζοταν και διαλυόταν ο ΕΛΑΣ και όλοι μαζί συνασπιζόταν ενάντια στο ΚΚΕ και το ΕΑΜ δεν θα μπορούσαν, μάλλον ποτέ πια, με πολιτικά μέσα να νικήσουν.

Πείσθηκαν ότι δεν είναι σε θέση, με ειρηνικά μέσα να παλινорθώσουν το παλιό τους καθεστώς.

Τα πράγματα έπρεπε να εξωθηθούν αμέσως σε στρατιωτική σύγκρουση, και το αιματηρό χτύπημα των ειρηνικών συλλαλητηρίων είχε αυτό το νόημα. Αποτέλεσε στην ουσία την πρώτη πράξη του εμφυλίου.

Ο Δεκέμβρης του 44 αποτέλεσε γ' αυτούς 'δώρο θεού'.

Ο Γ. Παπανδρέου απέδειξε για άλλη μια φορά την αξία του, συμμετείχε και αυτός, μαζί με το Σκόμπυ, ως Πρωθυπουργός, στη σφαγή των ειρηνικών συλλαλητηρίων και στο μακελειό του λαού στα

Δεκεμβριανά.

Γ' αυτό οι μεγάλες δυνάμεις γενικά εκτιμούν όλους τους Έλληνες πολιτικούς και συνεργάζονται αρμονικά μαζί τους για τα ζητήματα της μικρής μας χώρας.

Εκτός βέβαια με τους Κομμουνιστές πολικούς. Αλλιώς σίγουρα δεν θα μάζευαν στο Κάιρο και στη Νότια Αφρική όλους τους πολιτικούς μας μαζί με το Βασιλιά τους για να τους προστατεύουν σε όλη τη διάρκεια του πολέμου.

Μπορεί οι πολιτικοί μας να φεύγουν από τη χώρα όταν υπάρχει κίνδυνος, όμως επειδή είναι σπουδαίοι, πάντα θα υπάρχει κάποια μεγάλη δύναμη να τους φέρνει πίσω, είτε επάνω σε ένα υποβρύχιο, είτε επάνω σε μια φρεγάτα, είτε επάνω σε ένα αεροπλάνο, για να βοηθήσουν ξανά την Πατρίδα να λύσει τα προβλήματά της.

Φεύγοντας του ευχήθηκε και πάλι καλή ανάρρωση, χαιρέτησε ευγενικά και έφυγε.

Ανάκριση Πέμπτη

Αυτή τη φορά δόθηκε περισσότερος χρόνος από την προηγούμενη ανάκριση. Οι πληγές του τραυματία γενικά άρχισαν να επουλώνουν.

Ο υπάλληλος ξεκίνησε δυναμικά τη δουλειά του. Μπήκε κατευθείαν στο ψαχνό.

«Θέλω να τελειώνουμε σήμερα, δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο αυτό το γαϊτανάκι.

Δεν μπορώ να ασχολούμαι συνέχεια με σένα, έχουμε πολύ δουλειά και λίγο προσωπικό.

Η δουλειά αυξάνει δυσανάλογα γρήγορα σε σχέση με την αύξηση του ειδικευμένου και έμπειρου προσωπικού.

Τα χρονικά όρια είναι πολύ στενά για το μέγεθος των περιπτώσεων που πρέπει να διευθετήσουμε.

Θέλω να υπογράψεις και να δώσεις τις πληροφορίες,» του είπε επιτακτικά και περίμενε την απάντησή του.

Ο κρατούμενος μάζεψε όσο κουράγιο μπορούσε και χαμηλόφωνα, αλλά καθαρά και οριστικά, του απάντησε: «ότι είχα να πω το είπα. Δεν έχω τίποτα άλλο να πω».

Ο υπάλληλος οργίστηκε μαζί του, το πρόσωπό του κοκκίνισε από το θυμό, πήγαινε πέρα δώθε μέσα στο μικρό κελί, αισθανόταν σαν να προσπαθεί να του ψήνει το ψάρι στα χείλι ο κρατούμενος.

Άρχισε αδιάκριτα να τον φωνάζει και να τον βρίζει με το χυδαιότερο δυνατό τρόπο, ως που κάποια στιγμή αισθάνθηκε ότι ξαλάφρωσε κάπως, μετά το μπαράζ της λεκτικής βίας.

Ηρέμησε αρκετά και άρχισε πάλι να του μιλάει με το καλό. Μετά από πολύ ώρα διαπίστωσε ότι παραμένει στο ίδιο σημείο, δεν έχει κανένα αποτέλεσμα

Ο τύπος του φαινόταν στραβοκέφαλος και αμετάπειστος.

Πήρε τα σύνεργά του από την τσάντα του και ξεκίνησε με την αφαίρεση των επιδέσμων.

Έκοβε τις γάζες με το ψαλίδι, όπως τις προηγούμενες φορές, αλλά τώρα πιο δυνατά και πιο άγρια και σε περισσότερες μεριές.

Έτσι τώρα είχε περισσότερα κομμάτια να αφαιρέσει τα οποία ένα μετά το άλλο τραβούσε σιγά σιγά.

Όταν τελείωσε με τις γάζες πείρε πάλι το περίεργο εργαλείο στο χέρι του και άρχισε να ξύνει τις πληγές.

Ο κρατούμενος ούρλιαζε και σπάραζε από τους πόνους και τα δάκρυα έτρεχαν σαν ποτάμια από τα μάτια του.

Ο Γιάννης Κ είχε κάνει πολλές σκέψεις για το πώς να αντιμετωπίσει τα βασανιστήρια, αλλά κανένα

τέχνασμα δεν φάνηκε ικανό να αποσπάσει την προσοχή του από τους πόνους που πλημυρίζανε σαν κύματα λάβας όλο του το σώμα, όλο του το είναι.

Ένωθε ότι καίγεται και χάνεται σαν ένα κερί που λιώνει. Το αίμα έτρεχε ακατάπαυστα από τις πληγές επάνω στη στρώση των εφημερίδων κάτω από τους μηρούς. Οι εφημερίδες γέμισαν με ματωμένες γάζες, με αποξηραμένα αίματα και τρίμματα από κρέας.

Ο υπάλληλος στεκόταν εκεί και έβριζε πάλι τον κρατούμενο που δεν συνεργάζεται και τον κάνει να ασχολείται τόσον καιρό μαζί του.

Πήρε μερικά πανιά από την τσάντα του και τύλιξε τις πληγές καλά για να σταματήσει η αιμορραγία και, έριξε επιπρόσθετα χαρτιά επάνω στα αίματα για να τα απορροφήσουν.

Σιγά σιγά καταλάγιασαν κάπως οι πόνοι και ο τραυματίας μπορούσε να τους υποφέρει.

Ο υπάλληλος πήγε κοντά του και άρχισε να του μιλάει: « Κοίτα να δεις βρε βλάκα, εγώ κάνω τη δουλειά που μου έχει αναθέσει η Πολιτεία.

Εσύ προσωπικά δεν με ενδιαφέρεις καθόλου, είσαι ένα κομμάτι υλικό της δουλειάς μου.

Αυτό που έχει σημασία είναι, όπως κάθε δουλειά έτσι και η δική μου, να έχει αποτέλεσμα, διότι

χωρίς αποτέλεσμα δεν πάμε καλά.

Έχεις πειστώσει και επιμένεις να μην συνεργάζεσαι, σε τελική ανάλυση είναι σαν να μποϊκοτάρεις τη δουλειά μου.

Τι είναι τελικά αυτή η στάση που κρατάς, μήπως νομίζεις ότι απεργείς, ότι κάνεις λευκή απεργία; Ή μήπως επιδιώκεις να δημιουργήσεις εμπόδια στην εκτίμηση του βιογραφικού μου και στην επαγγελματική μου ανέλιξη;

Είσαι μια δύσκολη περίπτωση, όντως.

Όμως, εγώ δεν τα παρατάω στη μέση, κάποια στιγμή θα παρακαλās ο ίδιος να συνεργαστείς, να τα ξεράσεις όλα, θα δεις.

Δεν θέλω να σε απειλήσω με διεστραμμένους, με σαδιστές, με βιαστές.

Βρίσκουμε και τέτοιους συνεργάτες αν παραστεί αναγκαίο. Θα μπορούσα να φέρω και τέτοιους συνεργάτες και να σε σκίσουν στο πήδημα, να σε βάζουν να τον παίρνεις από το στόμα, να σου κάνουν του κόσμου τα άγρια σεξουαλικά κόλπα.

Να δεις τότε πως θα παρακαλās και θα ικετεύεις να συνεργαστείς.

Αλλά δεν θα χρειαστώ αυτού του είδους τους συνεργάτες για σένα, γιατί τα πόδια σου, μου προσφέρουν απεριόριστες δυνατότητες για να πετύχω τελικά το στόχο μου.

Φυσικά κάποια στιγμή μπορεί να το ξανασκεφτώ. Τίποτα δεν αποκλείεται τελεσίδικα, αν αλλιώς δεν έχουμε επιτυχία.

Λοιπόν για να μην πολυλογώ, από την επόμενη φορά, αν συνεχίσεις να μην συνεργάζεσαι, οι επιπτώσεις της παρέμβασης στα τραύματά σου θα είναι μη αναστρέψιμες. Αυτό σημαίνει ότι όσο δεν θα έχουμε αποτέλεσμα, θα πλησιάζουμε όλο και πιο πολύ τον ακρωτηριασμό σου.

Τελείωσαν τα πολλά λόγια. Θα υπάρχει μόνο ένα ερώτημα: ναι ή όχι.

Θα σε αφήσουμε περισσότερες μέρες για να συνέρθεις, για να είναι έτσι και πιο οδυνηρή η προεργασία των πληγών σου. Τώρα ξέρεις πολύ καλά τι σε περιμένει, σκέψου το και καλά ».

Μετά μάζεψε προσεκτικά τα πράγματά του, όπως τις προηγούμενες φορές, και έφυγε.

Ο Γιάννης Κ αισθανόταν μόνο μεγάλη αηδία και μεγάλη κούραση, πολύ μεγάλη κούραση και ήθελε μόνο να κοιμηθεί.

Όταν ήρθαν ο Γιατρός και η νοσοκόμα ο τραυματίας μισοκοιμότανε. Με το ζόρι κούνησε τα ματοτσίνορά του για να ανταποδώσει τους χαιρετισμούς.

Η νοσοκόμα αφαίρεσε τα πανιά και καθάρισε καλά τις πληγές.

Μεγάλη δυσαρέσκεια εξέφρασε ο Γιατρός,
εξετάζοντας τις πληγές.

Απευθυνόμενος και πάλι προς τον τραυματία του
είπε ότι πρέπει να κατανοήσει, ότι μπήκε σε ένα
δρόμο με μεγάλη κλίση, με μεγάλη κατηφόρα που
με ακρίβεια οδηγεί ολοταχώς στην απόλυτη
καταστροφή του.

Γ' αυτό να αξιοποιήσει την ευκαιρία που του δίνει
η Πολιτεία για να σωθεί.

Φυσικά, κανείς δεν μπορεί να σώσει κανέναν από
τον εαυτό του, είπε τελειώνοντας, έδωσε οδηγίες
στη νοσοκόμα, χαιρέτησε και έφυγε.

Η νοσοκόμα ξεκίνησε όπως πάντα την φροντίδα
των πληγών με κουβέντα, εκφράζοντας την αγωνία
της για την τύχη του.

Δεν είχε τι άλλο να πει λέει, τον καταλαβαίνει ότι
βρίσκεται μπροστά σε μια δύσκολη απόφαση.

Η κατάστασή του είναι τέτοια που ότι και να
αποφασίσει, η απόφασή του θα έχει δυο πλευρές,
από τη μια θα γράφει λάθος/σωστό και από την
άλλη λάθος/σωστό, δηλαδή μπροστά γκρεμός και
πίσω ρέμα!

Λέγεται, του είπε με την πρόθεση να αλλάξει θέμα,
ότι η πλειοψηφία των Μαυραγοριτών, των
Δοσίλογων, των Συνεργατών των Γερμανών, των
Ταγματасφαιλιτών, δηλαδή όλο το σινάφι της

‘Ελληνικής Πολιτείας’, του Τρίτου Ράιχ στην Ελλάδα, εντρύφησαν σε όλα τα αστικά κόμματα, αλλά στην πλειοψηφία τους συσπειρώθηκαν στο Λαϊκό Κόμμα του Κ. Τσαλδάρη.

Οπότε, αν το ΚΚΕ και το ΕΑΜ είχαν συνεργαστεί με το Φιλελεύθερο (Κεντρώο) Κόμμα του Θ.

Σοφούλη θα είχαν αποκλείσει το Λ.Κ από την εξουσία και μαζί όλον αυτόν τον εσμό, που ώθησε τα πράγματα στον εμφύλιο, μια και κανείς άλλος, λέει, δεν ήθελε τον αδελφοκτόνο αυτόν πόλεμο.

Φυσικά, λένε ότι το ΚΚΕ έχει πολύ άσχημες εμπειρίες με τους Φιλελεύθερους. Δεν ξεχνιέται εύκολα το Ιδιώνυμο του Ε. Βενιζέλου, ούτε και η ακύρωση του συμφώνου Σοφούλη-Σκλάβαινα, όμως οι ανάγκες της χώρας είναι πάνω από τα παθήματά μας.

Είναι γεγονός, λένε, ότι το ΚΚΕ και το ΕΑΜ βάζουν τα προβλήματα του λαού πάνω από τα κομματικά τους συμφέροντα και γι αυτό προσπάθησαν πολύ, παρόλα αυτά, να συνεργαστούν μαζί του, για την αποφυγή του εμφυλίου και παρά το γεγονός ότι ο Θ. Σοφούλης, λέει, απευθυνόταν όλη την ώρα στους Άγγλους και τους έλεγε ότι θα δεχόταν και μια βασιλική δικτατορία ως εγγύηση κατά των Σλάβων και του ΚΚΕ.

Φαίνεται ότι για να συνεργαστεί μαζί τους ο Θ. Σοφούλης, ήθελε και άλλες υποχωρήσεις και συμβιβασμούς, ίσως μέχρι τον απόλυτο εξευτελισμό τους, ώστε να ακυρωθεί εντελώς η επιρροή τους μέσα στο λαό.

Μάλλον, λέγεται, ότι το σοκ που πάθανε, δηλαδή να μην τους θέλει ο κοσμάκης να γυρίσουν στη χώρα, τους κυνηγούσε ακόμα σαν Εφιάλτης παρά την πανοπλία τους.

Αφού το ΚΚΕ και το ΕΑΜ δεν ανταποκρίθηκαν σ' αυτές τις απαιτήσεις, τι άλλο να έκανε ο Θ.

Σοφούλης, από το να συνεργαστεί με τον Κ.

Τσαλδάρη, άρα και μαζί με όλο αυτό τον εσμό και αναγκάστηκε να γίνει δεξιότερος των δεξιών και βασιλικότερος του Βασιλέως!

Μεγάλη ήταν λέει η προσφορά του στο Βασιλέα και στους Συμμάχους στον εμφύλιο.

Στην ουσία δίπλα στους στρατηγούς της νίκης είναι αυτός ο Πρωθυπουργός της νίκης, ενάντια στους Κομμουνιστές.

Όταν η νοσοκόμα τελείωσε τη δουλειά της, κοίταξε, για πολύ ώρα, με ένα θλιμμένο και στοργικό ύφος τον τραυματία, του ευχήθηκε κουράγιο, καλή ανάρρωση, πήρε τα πράγματά της, χαιρέτησε με ένα απαλό μελαγχολικό χαμόγελο και έφυγε.

Η Έκτη Ανάκριση που δεν έγινε ποτέ

Από τότε που αιχμαλωτίστηκε, ο Γιάννης Κ, και τον μεταφέρανε στο Γεντί Κουλέ, ακόμα δεν έχει επαφή με τον έξω κόσμο.

Δεν ξέρει ούτε εάν έχουν ειδοποιηθεί οι δικοί του ότι βρίσκεται εδώ μέσα και ούτε του επιτρέπουν να επικοινωνήσει με κανέναν.

Του λείπουν, του λείπουν πάρα πολύ, η γυναίκα του, τα παιδιά του, οι γονείς του, τα αδέρφια του, οι συναγωνιστές του, οι φίλοι και οι σύντροφοί του, οι συγχωριανοί του, ο κόσμος όλος και όλος ο ντουινιάς.

Δεν βγήκαν ποτέ από το μυαλό του.

Συνέχεια τους σκέφτεται, θέλει να τους δει, να τους αγκαλιάσει όλους, να τους φιλήσει.

Τους φαντάζεται συνέχεια κοντά του και προσπαθεί να μιλάει μαζί τους. Χαίρετε γ' αυτό, αλλά και φοβάται μην χάσει τα μυαλά του.

Τις πρώτες ημέρες του εγκλεισμού του είχε κάποια επικοινωνία με άλλους φυλακισμένους, κατά τη διάρκεια του ελάχιστου αυλισμού του.

Αντάλλαζε λίγες κουβέντες, έβλεπε τον ουρανό, τον ήλιο, την πόλη να απλώνεται μπροστά του, τη θάλασσα να λάμπει σαν ένα απέραντο γαλάζιο κρύσταλλο.

Όλα αυτά τον γεμίζανε χαρά και κάθε μέρα

ανυπομονούσε να τα ξαναζήσει, έστω για λίγο.
Από τότε που τον οδήγησαν στην απόλυτη
απομόνωση, αλυσοδεμένο τον περισσότερο χρόνο,
δεν έχει να περιμένει τίποτα άλλο, εκτός από
σωματικά και ψυχολογικά βασανιστήρια.
Μερικές στιγμές χάνεται μέσα στην αφόρητη
ένταση του πόνου και μέσα στο βαρύ σκότος αυτού
του υγρού πέτρινου τάφου.
Φορές φορές, θαρρεί, ότι δεν ξέρει που βρίσκεται.
Αναρωτιέται μήπως βρίσκεται στην Ασία, στην
Αφρική, στη Νότια Αμερική, σε καμιά χώρα όπου
οι αποικιοκράτες χρησιμοποιούν τους ντόπιους
ανθρώπους για σκλάβους και κάνουν ότι θέλουν
μαζί τους.
Μάλλον κάπου έχουν περισώσει ναζιστικά
κολαστήρια και τον πήγαν εκεί.
Πάντως σκέφτεται ότι δεν μπορεί να βρίσκεται
στην όμορφη και ηλιόλουστη χώρα του.
Νομίζει ότι θα τρελαθεί, ότι θα σαπίσει
αλυσοδεμένος επάνω στην πέτρα.
Δεν τον αφήνει καθόλου το άγχος και ο φόβος,
τρομάζει με τη σκέψη ότι μπορεί να μην τα
καταφέρει να αντέξει μέχρι τέλους και να
υποκύψει.
Σκέφτεται ότι καταλαβαίνει όσους δεν άντεξαν και
δεν τους κατακρίνει, αντίθετα τους τιμάει για την

όση συμβολή τους στους αγώνες.

Τους συντρόφους που αντέξανε, με όποιο τίμημα, τους θαυμάζει, είναι υπερήφανος γ' αυτούς και θα ήθελε πάρα πολύ να μπορέσει να τους μοιάσει. Αλλά φοβάται ότι δεν θα μπορέσει να αντέξει.

Γιατί, πως να αντέξει κανείς μέσα σε μία κρεατομηχανή που αλέθει αγωνιστές και τους κάνει κιμά, σαν να είναι γουρούνια!

Αυτός ζητάει συγγνώμη, επειδή δεν αντέχει άλλο.

Είναι αλυσοδεμένος επάνω στο κρεβάτι, επάνω σ' αυτή την πέτρα του κελιού του, το οποίο το αισθάνεται σαν μια σπηλιά μέσα στην κόλαση.

Αυτός έχει πάρει την απόφασή του.

Όχι δεν θα επιτρέψει να συνεχίσουν να τεμαχίζουν το σώμα του και την ψυχή του.

Να σβήνουν κομμάτι κομμάτι τη ζωή του.

Αυτός αγαπάει τη ζωή και θα ορθώσει το ανάστημά του για να σώσει την αξιοπρέπεια και την ομορφιά της ζωής.

Πιστεύει ότι όλοι οι δικοί του άνθρωποι θα καταλάβουν την πράξη του αυτή.

Κάποια στιγμή έφτασε πάλι ο χρόνος της επόμενης ανάκρισης και ο υπάλληλος της υπηρεσίας ήρθε για να συνεχίσει.

Πήγε κοντά του και τον ρώτησε: «ναι ή όχι;».

Ο κρατούμενος του είπε ότι είναι έτοιμος να

μιλήσει.

Ο υπάλληλος ικανοποιήθηκε για την αλλαγή στάσης του και έφυγε για να ειδοποιήσει τον προϊστάμενό του.

Μετά από κάμποση ώρα ήρθαν μαζί και οι δύο οι υπάλληλοι της υπηρεσίας, με τσάντες και φακέλους στα χέρια τους.

Άλλοι δύο άντρες που τους ακολουθούσαν, φέρανε δύο καθίσματα και μια μεγάλη λάμπα.

Τοποθέτησαν μία καρέκλα κοντά στο κρεβάτι και μία μπροστά στον πάγκο εργασίας και τη λάμπα επάνω στον πάγκο.

Άναψαν τη λάμπα, χαιρέτησαν ευγενικά και έφυγαν.

Ο προϊστάμενος κράτησε ένα φάκελο στο χέρι του και άφησε την τσάντα του επάνω στο πάγκο.

Κάθισε κοντά στο κρεβάτι και κοίταζε τον κρατούμενο κατά πρόσωπο.

Ο νεαρότερος υπάλληλος κάθισε στο πάγκο, άνοιξε ένα φάκελο με κενές κόλλες, πήρε ένα στυλό στο χέρι του και έδειξε ότι είναι έτοιμος.

Ο Γιάννης Κ, ξαπλωμένος ανάσκελα και αλυσοδεμένος στα τέσσερα άκρα, με τα πόδια να κρέμονται ελάχιστα έξω από το κρεβάτι, και το στήθος του να καλύπτει σχεδόν το φάρδος του στενού κρεβατιού, φάνταζε πολύ πιο ψηλός και πιο

σωματώδης απ' ότι ήταν.

Από τότε που τον βάλανε στην απομόνωση εδώ δεν είχε δυνατότητα, ούτε να ξυριστεί, ούτε να κουρευτεί.

Τα μαλλιά του, τα γένια του, το μουστάκι του μεγάλωναν άγρια και απεριποίητα. Δεν μπορούσες να τον αναγνωρίσεις.

Έμοιαζε με άνθρωπο των σπηλαίων.

Μόνο τα μάτια του, τα λεπτά σκούρα φρύδια του και η, σχετικά, μεγάλη μύτη του φαινόταν καθαρά.

Μερικές φορές, όταν αφαιρούνταν με τις σκέψεις του, θαρρείς και ένας πέπλος μελαγχολίας απλωνόταν στα ανοιχτά καστανά φωτεινά μάτια του, που έδειχνε πόσο έντονα έχει καταπονηθεί εδώ μέσα.

Ο προϊστάμενος άρχισε με τις ερωτήσεις.

Ο Γιάννης Κ δεν βιαζόταν καθόλου.

Με ένα λεπτό ειρωνικό χαμόγελο τους κοίταζε, μία τον έναν και μία τον άλλον, χωρίς να απαντάει.

Αυτοί αισθανόταν περίεργα, άρχισαν να εκνευρίζονται, λες και τους έριχνε λεπτά βελονάκια επάνω στα τεντωμένα νεύρα τους.

«Πρέπει να αρχίσουμε», είπε ανυπόμονα ο προϊστάμενος.

Είχε προετοιμαστεί πολύ καλά ο Γιάννης Κ.

Μάζεψε όσο κουράγιο είχε και, με καθαρή και

δυνατή φωνή, άρχισε να μιλάει.

Ζήτησε πρώτα να του βγάλουν τις αλυσίδες και να καθίσει.

Του εξήγησαν ότι δεν μπορεί να βάζει όρους και ότι η διαδικασία προβλέπει να γίνεται και να υπογράφεται πρώτα η κατάθεση και μετά να ακολουθούν τα περεταίρω.

Τους απάντησε, με ύφος εντελώς ειρωνικό, ότι τότε απαιτεί να έρθουν όλοι αυτοί οι προϊστάμενοί τους, που του έχουν απαριθμήσει κατά καιρούς, ο Βασιλέας, ο Πρωθυπουργός, οι Υπουργοί, η Ηγεσία της Αστυνομίας, η Ηγεσία του Στρατού, η Ηγεσία της Αγίας Εκκλησίας και ο Εκπρόσωπος των Συμμάχων τους Αμερικάνων, για να τους φτύσει όλους κατάμουτρα για αυτά τα κολαστήρια που έχουν δημιουργήσει.

Οι υπάλληλοι της υπηρεσίας ξαφνιάστηκαν, δεν περίμεναν να συναντήσουν τέτοια αυθάδεια.

Αισθάνθηκαν μεγάλη προσβολή.

Σηκώθηκαν όρθιοι και οι δύο, έτοιμοι να του σπάσουν τα μούτρα.

Το ξανασκέφθηκαν, είπαν ότι ο τύπος τα έχει παίζει. Σκέφτηκαν ότι το θέμα δεν είναι προσωπικό, ότι πρέπει να βρουν την κατάλληλη μέθοδο για να τον συνετίσουν. Προτεραιότητα έχει ο στόχος τους εδώ.

Όμως, ότι και αν του λέγανε αυτός δεν άκουγε τίποτα.

Αλλιώς, λέει, και η ειρωνεία του μετατράπηκε σε σαρκαστικό γέλιο, εάν δεν έρθουν αυτοί όλοι, να τον λύσουν για να πάει να τους βρει όλους, όπου και αν είναι κρυμμένοι, στην Αθήνα ή αλλού.

Θα τους πετάξει στη θάλασσα για να τους φάνε οι καρχαρίες και να γλυτώσει ο κοσμάκης.

Αλίμονο όποιος βρεθεί μπροστά του και τολμήσει να τον σταματήσει.

Οι υπάλληλοι προσπαθούσαν να συγκρατηθούν, του λέγανε ότι τρελάθηκε, νομίζει ότι είναι ο Ηρακλής, θα τον στείλουν στο ψυχιατρείο.

Τον βρίζανε, τον κοροϊδεύανε, τον απειλούσαν ότι θα τον σπάσουν στο ξύλο και θα του κόψουν τα πόδια.

Όχι, Ηρακλής δεν είναι αυτός, λέει, Ηρακλής είναι ο λαός και να είναι όλοι σίγουροι ότι μια μέρα θα τα καταφέρει να καθαρίσει αυτόν το στάβλο του Αυγεία από όλους αυτούς που δυναστεύουν τη χώρα.

Αυτός είναι ένας απλός αγωνιστής, είναι ένας απλός άνθρωπος, ριζωμένος στον τόπο του, ριζωμένος στη χώρα αυτή. Δύναμη απεριόριστη παίρνει απ' τη δύναμη του λαού.

Άρχισε να τους προκαλεί και προσωπικά.

Τους έλεγε να τον λύσουν και να το βάλουν
γρήγορα στα πόδια.

Να πουν και στα άλλα καθάρματα υπαλλήλους των
φυλακών να το σκάσουν.

Αν δεν φύγουν θα τους χτυπάει όλους σαν χταπόδια
επάνω στους βράχους ή θα τους πετάξει από εδώ
στο πέλαγος.

Οι υπάλληλοι πήραν φωτιά, δεν μπόρεσαν άλλο να
κρατηθούν, άρχισαν να του δίνουν χαστούκια και
γροθιές.

Ο Γιάννης Κ έκλεισε τα μάτια του, έσφιξε τα
δόντια του, συγκέντρωσε όλες τις δυνάμεις του,
ψυχικές και σωματικές, όλο του το είναι, τέντωσε
τους μυς του προς τα μέσα, θαρρείς και
προσπαθούσε να κουλουριαστεί, να γίνει μια μπάλα
και, αψηφώντας τα τραύματα στους μηρούς του,
εκτινάχτηκε προς τα επάνω σαν ένα ελατήριο, με
μια άγρια κραυγή, σαν να μούγκρισε το πιο άγριο
θηρίο της κόλασης.

Οι αλυσίδες κροτάλισαν και τεντώθηκαν, και για
μια στιγμή νόμισε κανείς ότι κόπηκαν.

Οι υπάλληλοι τρόμαξαν και έκαναν πίσω.

Κοίταζαν κατάπληκτοι τις αλυσίδες μήπως
κομματιάστηκαν.

Ο Γιάννης Κ ανέβασε το επίπεδο της πρόκλησής
του στο υψηλότερο δυνατό σημείο, άρχισε να τους

χλευάζει.

Τους φώναζε να το βάλουν στα πόδια διότι την επόμενη φορά θα τις κόψει τις αλυσίδες.

Να το βάλουν στα πόδια ή να κρυφτούν βαθιά μέσα στη γη, σαν σκουλήκια που είναι, όσο έχουν ακόμα χρόνο, γιατί αλλιώς θα τους πατήσει επάνω στην πέτρα.

Τίποτα δεν σταματούσε πια τους δύο υπάλληλους. Τόση πρόκληση και τόση προσβολή δεν την αντέξανε.

Είδαν τις πατερίτσες του τραυματία ακουμπισμένες στη γωνία και σαν να μην καταλάβαιναν τι κάνουν, άρπαξαν γρήγορα ο καθένας από μία πατερίτσα και άρχισαν, βρίζοντας και φωνάζοντας, να τον χτυπούν.

Όσο αυτοί χτυπούσαν, άλλο τόσο αυτός τους ειρωνευόταν και τους έβριζε και ούρλιαζε από τους αφόρητους πόνους.

Δεν μπορούσαν με τίποτα να ελέγξουν το θυμό τους.

Παρεκτράπηκαν εντελώς.

Μ' αυτά που τους έριχνε στα μούτρα τους, αυτοί εξαγριώνονταν όλο και πιο πολύ, ήταν σαν να τους αφιόνιζε, και δεν μπορούσαν να σταματήσουν να τον χτυπούν.

Η κινητικότητα του Γιάννη Κ μειωνόταν όλο και

πιο πολύ. Κάποια στιγμή δεν έδειχνε κανένα σημάδι ζωής.

Αυτοί, τυφλωμένοι από το θυμό τους, συνέχιζαν να τον χτυπούν και να τον βρίζουν.

Όταν κατάλαβαν ότι δεν κινείται καθόλου σταμάτησαν.

Ο Γιάννης Κ κείτονταν μπροστά τους, γεμάτος πληγές και αίματα.

Τον κοίταζαν επίμονα και άρχισαν να τον κουνούν.

Δεν μπορούσαν να καταλάβουν σε τι κατάσταση βρίσκεται, φοβήθηκαν ότι είναι νεκρός.

Άρχισαν να τον βρίζουν γιατί σκέφτηκαν ότι τους έστησε παγίδα για να τον σκοτώσουν, ότι τους ξεγέλασε και δεν κατάλαβαν το κόλπο του.

Λύσανε τα χέρια και τα πόδια του και στήσανε ένα πρόχειρο σκηνικό άγριας σύγκρουσης η οποία οδήγησε στο θάνατό του.

Μετά πήραν τις τσάντες τους και έφυγαν, μουρμουρίζοντας ότι πιάστηκαν εντελώς αρχάριοι, στολίζοντας τους εαυτούς τους και με πολλά άλλα ακόμη επίθετα.

Όταν ο Γιατρός και η νοσοκόμα ήρθαν σχεδόν τρέχοντας στο κελί του, έμειναν άναυδοι μπροστά στην εικόνα που αντίκρισαν.

Ο Γιατρός σκέφτηκε ότι τούτο εδώ ξεφεύγει απ' τα πλαίσια του συστήματος, μοιάζει περισσότερο με

προσωπική βεντέτα εκδίκησης.

Φόρεσαν από ένα ζευγάρι γάντια και, με τη βοήθεια της νοσοκόμας, ο Γιατρός, έκανε μια πρώτη εξέταση στον κρατούμενο.

Διαπίστωσε ότι έπαθε σοκ από την πολύ βία και έχασε κάποια στιγμή τις αισθήσεις του, όμως ζει. Είναι γεμάτος εκδορές, πληγές και αιματώματα βέβαια, αλλά με την πρώτη ματιά δεν βλέπει να έχει κανένα βαθύ τραύμα ή να έχει σπάσει τίποτα.

Τα παλιά τραύματα έχουν ανοίξει πολύ και έχουν προτεραιότητα, της είπε, και ότι ευτυχώς είναι ένας γεροδεμένος και σκληραγωγημένος άντρας. αλλιώς ή θα σακατευόταν ή θα πέθαινε.

Όμως το λιγότερο που μπορεί να πει κανείς, συνέχισε να λέει, η κατάστασή του είναι αν όχι κρίσιμη, πολύ δύσκολη και το σωστό είναι να μεταφερθεί σε νοσοκομείο.

Ο Γιατρός πήγε γρήγορα στη διεύθυνση να συνεννοηθεί για το τι θα γίνει με τον κρατούμενο και όταν γύρισε της είπε ότι δεν έχει νοσοκομείο. Ότι είναι να γίνει, θα γίνει εδώ.

Αν θέλουν, λέει, μπορούν να προσπαθήσουν να τον ανατάξουν, αν δεν θέλουν, μπορούν να τον αφήσουν να έχει ένα φυσιολογικό θάνατο, λόγω των τραυμάτων που απόκτησε στο Γράμμο.

Αν τον σώσουν και τον αναστηλώσουν κάπως,

επειδή δεν έχει νόημα η περεταίρω ανάκρισή του, θα τον στείλουν στο Έκτακτο Στρατοδικείο.

Αποφάσισαν να προσπαθήσουν να τον σώσουν.

Ο Γιατρός είπε ότι θα φροντίσει, τουλάχιστον στην αρχή, να έρχεται άλλη μία νοσοκόμα και θα βοηθάει και ο ίδιος όποτε χρειάζεται ιατρική παρέμβαση.

Η νοσοκόμα απάντησε ότι θα τον αναλάβει μόνη της και δεν χρειάζεται άλλη βοήθεια, παρά μόνο την ιατρική του συμβολή.

Εξέτασαν ξανά και πιο επισταμένα τον τραυματία και αποφάσισαν ένα σχέδιο φροντίδας και θεραπείας.

Ο τραυματίας μεταφέρθηκε αμέσως σε ένα πιο καθαρό και ευάερο κελί το οποίο είχε και ένα πιο άνετο κρεβάτι σε σχέση με το προηγούμενο.

Όταν έμεινε μόνη της με τον τραυματία, παρά τη βαριά λύπη που αισθανότανε, ξεκίνησε σιγά σιγά και προσεκτικά τη δουλειά της και παράλληλα άρχισε όπως πάντα να του μιλάει:

Αχ καημένε μου, ούτε να σε κλάψω δεν μπορώ, χρόνια και χρόνια οδύρομαι και κλαίω, στέρεψαν πια οι πηγές των δακρύων μου.

Μακάρι να είχα λίγα δάκρυα να τα αλείψω σαν βάλσαμο επάνω στις πληγές σου και να σε θεραπεύσω έτσι απλά και γρήγορα.

Κατάλαβα πολύ καλά αυτό που έκανες!

Εσύ αγωνίστηκες για να έχουν όλοι μια αξιοπρεπή και όμορφη ζωή.

Δεν είχες άλλη επιλογή, κάτω από αυτές τις συνθήκες, από το να τους πέταξες το θάνατό σου στα μούτρα τους για να σώσεις την αξιοπρέπεια και την ομορφιά της ζωής.

Όπως δεν είχατε, δυστυχώς, καμιά άλλη επιλογή από το να ορθώσετε το ανάστημά σας για τα ιδανικά σας και να το πληρώσετε με βασανιστήρια και θανάτους.

Ναι, το μόνο που μπορούσατε να κάνετε μπροστά σε τόση βαρβαρότητα ήταν, να μην υποκύψετε για να σώσετε τουλάχιστον τη σπίθα της ελπίδας για τις επόμενες γενεές.

Γνωρίζατε ότι το τίμημα για αυτό το λόγο θα ήταν πολύ μεγάλο, θα ήταν το μέγιστο, θα ήταν ο θάνατος και η καταστροφή σας και εσείς το τολμήσατε.

Ξέρεις πια, σου το έχω πει από την αρχή, εγώ δεν μπορώ αλλιώς, πρέπει να μιλάω.

Εσύ βέβαια προς το παρόν έτσι όπως σε έχουν κάνει, μπορεί να μην ακούς τίποτα. Απ' την άλλη, εγώ πιστεύω ότι βαθιά μέσα σου κάτι ακούς, κάτι κατασταλάζει μέσα στην ψυχή σου.

Για την υπόθεσή σας, μέχρι τώρα, ότι σου έλεγα

ήταν κυρίως ότι ακούω από δω και από κει.

Από δω και πέρα, κάθε φορά που θα έρχομαι να φροντίσω τις πληγές σου, θα σου λέγω τι λέει αποκλειστικά ο άντρας μου για τον εμφύλιο πόλεμο και για όλους όσοι έχουν οποιαδήποτε ανάμειξη σε αυτόν. Έχει πολλά να πει για όλους και θα φτάσουν και θα περισσέψουν μέχρι να γίνεις καλά.

Σου έχω πει για τον άντρα μου τον Ηρόδοτο, ότι μια ζωή δεν βρήκε και δεν βρίσκει δουλειά και ασχολείται αποκλειστικά με τη μελέτη, την παρατήρηση και την ανάλυση των εξελίξεων, όχι μόνο της χώρας μας αλλά και του κόσμου όλου. Σ' αυτό πάντως είναι πολύ καλός, καλύτερος δεν υπάρχει από τον Ηρόδοτό μου.

Ο άντρας μου μιλάει συχνά και μου λέει πράγματα πρωτάκουστα για την πρόσφατη ιστορία και για την τρέχουσα κατάσταση της χώρας μας.

Αυτοί, λέει, οι αντίπαλοί σας δηλαδή, ένα μόνο σκοπό είχαν για τη χώρα, να εξαφανίσουν το ΚΚΕ. Θέλανε και επιθυμούσαν το ΚΚΕ να μην υπάρχει καθόλου, αλλά αν δεν γίνεται αλλιώς, να υπάρχει το πολύ πολύ σαν μια μικρή δύναμη, μια μικρή ομάδα στη γωνία.

Πίστευαν και έλπιζαν ότι αν τους φέρουν οι Άγγλοι πίσω και αφοπλίσουν και διαλύσουν τον ΕΛΑΣ, θα αποκαλυφθεί ότι το ΚΚΕ είναι μια μικρή ομάδα και

ο λαός αν κάποτε το ακολουθούσε, το έκανε αυτό στην ουσία λόγω του ΕΛΑΣ.

Όταν το ΚΚΕ και το ΕΑΜ τήρησαν όλες τις συμφωνίες και δεν κατέβασαν ούτε και τον ΕΛΑΣ στην Αθήνα, σκέφτηκαν ότι κέρδισαν το παιχνίδι πολύ εύκολα.

Όμως απογοητεύτηκαν όταν αρχές Δεκέμβρη του 44 στην Αθήνα, με ένα απλό κάλεσμα του ΕΑΜ, εκατοντάδες χιλιάδες λαού πήραν μέρος στα ειρηνικά συλλαλητήρια για ειρήνη, δημοκρατία, λαοκρατία.

Εκεί κατάλαβαν ότι έτρεφαν αυταπάτες.

Κατάλαβαν και οι Άγγλοι και οι Αμερικανοί ότι μια μικρή και μη υπολογίσιμη ομάδα αποτελούν όλοι μαζί οι Έλληνες συνεργάτες τους στη χώρα.

Άρα έπρεπε, όχι μόνο να αφοπλιστεί και να διαλυθεί ο ΕΛΑΣ, αλλά και το ΕΑΜ και το ΚΚΕ, έπρεπε και πολιτικά και οργανωτικά να διαλυθούν, ακόμα και να καταστραφούν, αν αλλιώς δεν μπορούν οι συνεργάτες τους να έχουν ξανά μονοπώλιο την εξουσία στη Ελλάδα.

Και πολύ εύστοχα σκέφτηκαν να ξεκινήσουν αμέσως με μια αιματηρή πρόκληση, να κάνουν το πρώτο βήμα, να αιματοκυλήσουν τα ειρηνικά συλλαλητήρια για να οδηγήσουν τη χώρα σε ένα δρόμο εμφύλιας σύγκρουσης, χωρίς πισωγύρισμα.

Η ιστορία έχει δείξει, ότι όταν η άρχουσα τάξη απειλείται ή αισθάνεται ότι απειλείται, ιδιαίτερα η αστική τάξη, διεξάγει με όλα τα μέσα τον πιο σκληρό και ολοκληρωτικό πόλεμο ενάντια στην εργατική τάξη και το λαό.

Δεν διστάζει καθόλου να διαπράξει τα πιο επαίσχυντα εγκλήματα και να συμμαχήσει και με τους πιο άσπονδους εχθρούς της χώρας προκειμένου, με όποιο τίμημα, να της διασφαλίσουν την κυριαρχία της.

Με το τέλος του II. Παγκοσμίου Πολέμου φάνηκε η απόλυτη χρεοκοπία της ελληνικής αστικής τάξης. Ήδη η κρίσιμη δεκαετία του τριάντα, με τις βαριές επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, έδειξε ξεκάθαρα ότι το αστικό καθεστώς στην Ελλάδα βρισκόταν σε μια δίνη σταδιακής κατάρρευσης, την οποία προσπαθούσε να αντιμετωπίσει καταφεύγοντας στην επιβολή δικτατοριών και στην εγκαθίδρυση φασιστικού καθεστώτος.

Κατά τη διάρκεια της κατοχής το αστικό καθεστώς συνεργάστηκε άψογα, πέρα από πιθανές εξαιρέσεις, με τις δυνάμεις κατοχής.

Όλα τα όργανα της Πολιτείας τέθηκαν στην υπηρεσία των κατακτητών.

Το κράτος της ελληνικής αστικής τάξης

λειτούργησε σαν βραχίονας επιβολής των συμφερόντων των κατακτητών στη χώρα.

Ο λαός συσπειρώθηκε γύρω από τις εαμικές οργανώσεις και δημιούργησε σιγά σιγά τα δικά του όργανα, όχι μόνο αντίστασης, αλλά και άσκησης εξουσίας.

Με την απελευθέρωση της χώρας το ίδιο το κράτος της αστικής τάξης, το κύριο όργανο επιβολή της κυριαρχίας της και της άσκησης της εξουσίας της, έμοιαζε αδειανό πουκάμισο μπροστά στις λαϊκές δυνάμεις.

Ήταν ηλίου φαεινότερο ότι όλες αυτές οι πολιτικές και οικονομικές ελίτ, είτε ήταν έξω από τη χώρα κατά τη διάρκεια της κατοχής, είτε έμειναν στα μουλωχτά στη χώρα, είτε συνεργάστηκαν με τους κατακτητές, μπαίνανε σύσσωμες στην υπηρεσία των Άγγλων και Αμερικάνων για να αντικαταστήσουν το αδειανό πουκάμισο και να στήσουν, με όποιο κόστος, ξανά στα πόδια του το παλιό χρεοκοπημένο αστικό καθεστώς.

Το ΚΚΕ και το ΕΑΜ κατάλαβαν ή αν δεν κατάλαβαν διαισθάνθηκαν ότι αναδύεται μια θανάσιμη απειλή για τον ίδιο το λαό.

Μπροστά σε αυτόν το μέγα κίνδυνο για το λαό, το ΚΚΕ και το ΕΑΜ δεν είχαν, όντως, άλλη επιλογή από το να κάνουν το παν για να αποφευχθεί ο

εμφύλιος.

Με τη Συμφωνία της Βάρκιζας έδωσαν ότι τους ζητήθηκε.

Στο τέλος δεν κατάφεραν να κατοχύρωσαν ούτε τις απαραίτητες δεσμευτικές δικλείδες ασφαλείας για την ίδια τους τη ζωή και τη ζωή όλων των αγωνιστών και αγωνιστριών, για να μην δώσουν καμιά αφορμή.

Δέχτηκαν ακόμα και τον αφοπλισμό και τη διάλυση του ΕΛΑΣ, ο οποίος ήταν ο μόνος παράγοντας που μπορούσε να τους προστατέψει και να εγγυηθεί ελεύθερες πολιτικές και δημοκρατικές διαδικασίες. Δηλαδή είχαν την εξουσία και την παράδωσαν, χωρίς να έχει κατοχυρωθεί ουσιαστικά τίποτα, στηριζόμενοι μόνο στις υποσχέσεις των Άγγλων και των Ελλήνων συνεργατών τους, που εμπεριέχει η συμφωνία της Βάρκιζας, της οποίας θεματοφύλακες, επί της ουσίας πια, ήταν οι Άγγλοι και οι Έλληνες συνεργάτες τους.

Τελικά μήπως πρέπει να σκεφτεί κανείς ότι επειδή την περίοδο εκείνη όλος ο κόσμος περίμενε την τελική νίκη των Συμμάχων επί του φασισμού και το άνοιγμα του δρόμου για ένα ειρηνικό και δημοκρατικό μέλλον της ανθρωπότητας, δεν μπορούσε κανείς να φανταστεί, ότι Σύμμαχοι θα προβαίνανε σε τέτοια αποτρόπαια εγκλήματα, όπως

οι φασίστες, ενάντια σε ένα συμμαχικό λαό!
Αυτό το σκεπτικό λέει ο άντρας μου, ο Ηρόδοτος,
είναι πιο κοντά στην αλήθεια για τη στάση του
ΚΚΕ και του ΕΑΜ. Δεν θέλησαν να πιστέψουν ή
δεν ήξεραν ότι η αστική τάξη, οι Ιμπεριαλιστές
έχουν καταντήσει πλέον γκανγκστερικές ενώσεις
και η μαφία που είναι αποκύημα του συστήματός
τους, ωχριά μπροστά τους!

Ίσως το λάθος του ΚΚΕ και του ΕΑΜ να ήταν
αυτό, ότι δεν θέλησαν ή δεν μπόρεσαν να
καταλάβουν από την αρχή ότι οι Άγγλοι, οι
Αμερικάνοι και οι Έλληνες συνεργάτες τους είχαν
σκοπό, να ξαναστήσουν το εξαρτημένο και
χρεοκοπημένο αστικό καθεστώς, χωρίς αυτούς,
ακόμα και με την ολοκληρωτική συντριβή τους και
με το αιματοκύλισμα του απείθαρχου ελληνικού
λαού.

Γ' αυτό πρέπει να κατανοήσουν όλοι, ότι το ΚΚΕ
και το ΕΑΜ δεν έχουν απολύτως καμία ευθύνη για
τον εμφύλιο. Θα ήταν και σχιζοφρενικό να έχεις
την εξουσία να αφοπλιστείς και να την παραδόσεις
στον αντίπαλό σου και μετά άοπλος να προσπαθείς
να την πάρεις πάλι πίσω απ' αυτόν.

Έκαναν τα πάντα για να αποτρέψουν τον εμφύλιο,
το μόνο που δεν έκαναν και επιθυμούσαν ίσως οι
αντίπαλοί τους να κάνουν, ήταν μια μαζική

αυτοκτονία των οπαδών, των μελών και των ηγεσιών του ΚΚΕ και του ΕΑΜ, ώστε να μην κοπιάζουν να τους εκτελούν οι ίδιοι.

Αλλά το ΚΚΕ και το ΕΑΜ, δεν μπορούσαν ούτε και στρατιωτικά να νικήσουν, ακόμα και αν παρέτασσαν όλον τον ΕΛΑΣ στον Πειραιά και στην Αθήνα, ακόμα και αν είχε τη δυνατότητα η Σοβιετική Ένωση να δώσει περισσότερη βοήθεια, ακόμα και αν δεν έκλεινε τα σύνορα ο Τίτο, ακόμα και αν υπήρχαν μεγαλύτερες εφεδρείες για το ΚΚΕ και το ΕΑΜ, ακόμα και αν

Το πολύ πολύ να καθυστερούσαν την ήττα.

Διότι οι Άγγλοι και οι Αμερικανοί κατανόησαν πολύ γρήγορα και πολύ βαθιά, ότι στην Ελλάδα οι συνεργάτες τους δεν ήταν σε θέση και κάτω από τις ευνοϊκότερες ειρηνικές πολιτικές δημοκρατικές προϋποθέσεις και με την αμέριστη βοήθεια τους, να παλινорθώσουν το παλιό εξαρτημένο καθεστώς.

Πάντως, λέει, σε καμία απολύτως περίπτωση δεν ήταν διατεθειμένες οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις να χάσουν απ' τα χέρια τους τη χώρα μας και να δώσουν έτσι στη Σοβιετική Ένωση τη δυνατότητα διόδου στη Μεσόγειο.

Μετά το Στάλινγκραντ και την ολοκληρωτική αντεπίθεση της Σοβιετικής Ένωσης, ανησύχησαν, ότι ο Κόκκινος Στρατός θα προλάβει να φτάσει σαν

απελευθερωτής μέχρι την Αθήνα.

Οπότε θα δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για μια μόνιμη δίοδο της Σοβιετικής Ένωσης στη Μεσόγειο.

Για αυτό Αμερικάνοι και Άγγλοι αποφάσισαν από τότε να στείλουν στην Ελλάδα, μετά τη φυγή των Γερμανών, μια ισχυρή στρατιωτική δύναμη για να ελέγξουν την κατάσταση.

Όμως, μπαίνοντας στη χώρα διαπίστωσαν αμέσως ότι χρειάζεται να κάνουν κανονική πολεμική επέμβαση, όχι για να αποτρέψουν τον Κόκκινο Στρατό να μπει στην Ελλάδα, αλλά για να καθυποτάξουν τον ελληνικό λαό και να εφαρμόσουν τα σχέδιά τους

Οι Ιμπεριαλιστές είναι αδίστακτοι, ακόμα και στη χώρα μας νομίζει ο Ηρόδοτος, ότι θα ρίχνανε και ατομική βόμβα στο Γράμμο, αν δεν αρκούσαν οι βόμβες Ναπάλμ για να νικήσουν.

Φυσικά, λέει, τότε μπορεί κανείς να πει ότι δεν έχει νόημα τίποτα, κανένας αγώνας.

Αυτό βέβαια δεν είναι σωστό, λέει.

Πάντα έχει νόημα ο αγώνας ενάντια στη Βαρβαρότητα, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα.

Τίποτα δεν πάει χαμένο όταν

ο σκλάβος,

ο δουλοπάροικος,

ο προλετάριος,

σηκώνει το κεφάλι και τα χέρια ψηλά και καταφέρνει, παρά την αδυσώπητη βαρβαρότητα, να αγγίξει έστω για μια στιγμή μόνο, το μέλλον του κόσμου.

Γιατί μόνο με την αέναη προσπάθειά της, παρά τα τραύματα και τις πληγές που δέχεται, παρά τις ήττες και τα πισωγυρίσματα, θα καταφέρει κάποτε η εργατική τάξη να νικήσει την καπιταλιστική Βαρβαρότητα, η οποία μοιάζει αήττητη, σαν ένας Μολώχ, που καταβροχθίζει ότι βρεθεί μπροστά του και γ' αυτό το λόγο το δίλημμα Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα φαντάζει άλυτο.

Όμως η ιστορία δείχνει ότι όχι μόνο δεν πάει τίποτα χαμένο, αλλά ότι μόνο με αγώνες έγιναν όποιες αλλαγές προς το καλύτερο.

Και ότι οι αγώνες για ελευθερία και κοινωνική δικαιοσύνη αποτελούν σκαλοπάτια για τις νέες γενιές και για νέους αγώνες,

όπως έδειξε η Παρισινή Κομμούνα, όπου οι Γάλλοι Καπιταλιστές, με την ανοχή των Γερμανών Καπιταλιστών σφαγιάσανε τους Κομμουνάρδους, όπως έδειξαν η Ρόζα Λούξεμπουργκ και ο Καρλ Λίμπκνεχτ με τους Σπαρτακιστές στην επανάσταση του Νοέμβρη 1918 στη Γερμανία, όπου με

κυβέρνηση της Σοσιαλδημοκρατίας κατεστάλη η
σοσιαλιστική επανάσταση και οι δύο ηγέτες
εξοντώθηκαν με τον πιο βάρβαρο τρόπο, λέει, από
το παρακράτος του γερμανικού κράτους,
όπως έδειξε ο Ισπανικός εμφύλιος, όπου τότε όλες
οι φασιστικές χώρες μαζί αιματοκύλησαν τον
ισπανικό λαό,
όπως έδειξε, αν πάμε για μια στιγμή σε παλιές
εποχές, ο Σπάρτακος,
όπως έδειξε, αν πάμε για μια στιγμή ακόμα σε πιο
παλιές εποχές, ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες,
όπως έδειξαν και πολλοί άλλοι αγώνες άλλων λαών
κατά το ρουν της ιστορίας,
όπως θα δείξει και ο δικός σας αγώνας ενάντια
στους Άγγλους, στους Αμερικάνους και στους
Έλληνες συνεργάτες τους στη χώρα μας.
Πολύς λόγος βέβαια γίνεται, λέει ο Ηρόδοτος, και
για τα παραμύθια με τη Γιάλτα, δηλαδή για το
μοίρασμα του κόσμου.
Μήπως τα πιστεύετε και σεις οι ίδιοι!
Σκέτες βλακείες, λέει, και όποιοι τις χρησιμοποιούν
ή δεν ξέρουν τι λένε ή το κάνουν επίτηδες για να
θολώσουν τα νερά, να διαβάλουν τη Σοβιετική
Ένωση και εσάς, ώστε να μην καταλάβει κανείς
πως έχουν τα πράγματα.
Πολύ γρήγορα φάνηκε εκ των πραγμάτων ότι αυτά

τα περιβόητα χαρτάκια, που κατασκεύασε ο Τσόρτσιλ για να δώσει κύρος στις εγκληματικές του επιδιώξεις στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, τα περιέφερε και περιφέρει παντού, αποτελούν φρούδες ελπίδες ενός απερχόμενου ηγέτη που φαντασιωνόταν τους παλιούς καλούς καιρούς. μιας καταρρέουσας απάνθρωπης αυτοκρατορίας, και γινόταν υπερφίαλος.

Λες και η Σοβιετική Ένωση είχε, σε αυτήν τη φάση, μετά από την καμένη γη που άφησε ο πόλεμος πίσω του και μετά από τις μεγάλες θυσίες σε ανθρώπινο δυναμικό και μετά από τους απεριόριστους πόρους που έριξε στον πόλεμο για τη συντριβή του φασισμού, έστω και την παραμικρή δυνατότητα να ξεκινήσει νέο πόλεμο ενάντια σε όλες τις καπιταλιστικές χώρες, για την απελευθέρωση μιας οποιασδήποτε χώρας από τον Ιμπεριαλισμό και δεν το έκανε γιατί δεσμευόταν ή φοβόταν από τα χαρτάκια του Τσόρτσιλ.

Βέβαια η Σοβιετική Ένωση μπορεί να είναι η κύρια δύναμη που συνέβαλε στην ήττα του φασισμού, μπορεί ο Κόκκινος Στρατός να συνέτριψε κατά κράτος τις στρατιές του φασισμού στο Στάλινγκραντ και να άνοιξε το δρόμο για την οριστική νίκη, στην ουσία χάρισε τη νίκη επί του φασισμού στον κόσμο, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι

θα μπορούσε να μετατρέψει τον αντιφασιστικό αγώνα σε έναν επαναστατικό αγώνα για την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος και την εγκαθίδρυση του σοσιαλιστικού συστήματος από την εργατική τάξη παντού στον κόσμο, ξεκινώντας βασικά έναν ολοκληρωτικό παγκόσμιο ταξικό πόλεμο.

Ο άντρας μου ο Ηρόδοτος λέει, ότι δεν θα μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο, διότι οι συνθήκες και οι δυνατότητες δεν ήταν ώριμες για παγκόσμια σοσιαλιστική επανάσταση.

Αν απ' την άλλη μεριά αν εννοεί κανείς ότι θα έπρεπε να μπει η προώθηση μιας συνεχούς επαναστατικής διαδικασίας στην ημερήσια διάταξη του διεθνούς κομμουνιστικού κινήματος, τότε θα έπρεπε να γίνει και αλλαγή στρατηγικής.

Δηλαδή από το σοσιαλισμός σε μια χώρα και, ανάλογα με την ωρίμανση των συνθηκών και των δυνατοτήτων από χώρα σε χώρα, θα έπρεπε να περάσει κανείς στη στρατηγική της διαρκούς επανάστασης.

Όμως, λέει, ενώ οι δυνατότητες για την ισχύουσα στρατηγική, έστω και ισχνές, υπήρχαν, για τη διαρκή επανάσταση φάνταζαν εντελώς ανύπαρκτες. Σε μια περίοδο μάλιστα όπου οι ΗΠΑ βγαίνουν, στο εσωτερικό τους, άθικτες από τον πόλεμο και

κατείχαν το μονοπώλιο της ατομικής βόμβας και δεν δίσταζαν να χρησιμοποιήσουν το όπλο αυτό για την επίτευξη των σκοπών τους.

Να μην ξεχνάει κανείς ότι το 1938 στο Μόναχο οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, στην ουσία, προσπάθησαν να εξωθήσουν τη ναζιστική Γερμανία αποκλειστικά ενάντια στη Σοβιετική Ένωση.

Να μην ξεχνάει κανείς ακόμη την πολεμική επέμβαση των καπιταλιστικών χωρών (ΗΠΑ, Αγγλία, Ιαπωνία, Καναδάς και από πίσω μικρές χώρες παρίες των Ιμπεριαλιστών, όπως Ρουμανία, Ελλάδα κ.α.), το 1919/1920 πριν καλά καλά τελειώσει ο Ι. Παγκόσμιος Πόλεμος, ενάντια στη νέα τότε Σοβιετική Ένωση.

Από παντού εισβάλλανε: από τη Μαύρη Θάλασσα/Κριμαία/Σεβαστούπολη, από το Βλαδιβοστόκ, από το Μούρμανσκ, από τη Λευκορωσία, από την Ουκρανία, από την Πολωνία.

Σαν αιμοβόρα θηρία ορμήσανε για να κατασπαράξουν αμέσως, στα γεννοφάσκια του το νεογέννητο μέλλον της ανθρωπότητας, την Μεγάλη Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση.

Άρα όλοι πρέπει να κατανοούν το αυτονόητο πλέον, δηλαδή ότι οι Ιμπεριαλιστές εξ υπαρχής επέλεξαν ως στρατηγικό τους σκοπό τη συντριβή της Σοσιαλιστικής Επανάστασης.

Μπορεί κατά το II Παγκόσμιο Πόλεμο οι Ιμπεριαλιστές να έκαναν την ανάγκη αρετή και να συνεργάστηκαν με τη Σοβιετική Ένωση, αλλά την επαύριον του πολέμου επανήρθαν στον πρότερο σκοπό τους.

Τώρα, βέβαια, έχουν να αντιμετωπίσουν ένα ολόκληρο σοσιαλιστικό συνασπισμό, τις σοσιαλιστικές και εθνικοαπελευθερωτικές επαναστάσεις, τις κοινωνικές διεκδικήσεις των λαών τους, τα Κινήματα Ειρήνης κ. α.

Στη φάση αυτή είναι αναγκασμένοι να προσαρμόσουν τη στρατηγική τους στη νέα κατάσταση, δεν τους έπαιρνε εύκολα να ξεκινήσουν μια νέα θερμή πολεμική επιχείρηση όπως το 1919/1920, αλλά ξεκίνησαν έναν ψυχρό πόλεμο, επιδιώκοντας τον περιορισμό του σοσιαλιστικού συστήματος, την αναχαίτιση των επαναστάσεων και κινημάτων και φυσικά την νίκη επί του Σοσιαλισμού.

Επειδή η πολιτική της ειρηνικής συνύπαρξης του καπιταλιστικού και του σοσιαλιστικού συστήματος στην πραγματικότητα δεν γίνεται αποδεκτή από τους καπιταλιστές, το δίλημμα που μπαίνει αναγκαστικά είναι το πιο σύστημα θα επικρατήσει τελικά.

Δηλαδή εκ των πραγμάτων πια, αναδύονται δύο

ρίζικά αντίθετες στρατηγικές με απόλυτο σκοπό την ολική συντριβή του αντιπάλου.

Ανεξάρτητα, λέει, από το πόσο δυνάμωσε η Σοβιετική Ένωση με τη νίκη επί του Φασισμού στο II. Παγκόσμιο Πόλεμο, πρέπει να προσέχει και να φυλάγεται πολύ καλά, γιατί ανά πάσα στιγμή μπορεί να απειληθεί όχι μόνο η ύπαρξή της, αλλά και η ύπαρξη του σοσιαλιστικού συστήματος γενικά.

Το ΚΚΕ και το ΕΑΜ στην πράξη λειτούργησαν μέσα στα πλαίσια αυτού του προβληματισμού, ανεξάρτητα αν το έκαναν συνειδητά ή αυθόρμητα, ανεξάρτητα αν το ήθελαν ή δεν το ήθελαν.

Η πράξη μόνο μετράει.

Δηλαδή επιδίωκαν και δεχόταν μία δημοκρατική διαδικασία, όπου όλες οι πολιτικές δυνάμεις, εκτός από τους Φασίστες, τους NAZI και τους Κουίσλινγκ, θα συμμετείχαν ισότιμα στο πολιτικό γίνεσθαι της χώρας, επιδιώκοντας τους σκοπούς τους αποκλειστικά με δημοκρατικά και πολιτικά μέσα.

Ένα είδος μοντέλου, ας πούμε, που εφαρμόστηκε στη Γαλλία, στην Ιταλία και σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Όμως, λέει, εκεί υπήρχαν ισχυρές αστικές τάξεις και δεν φοβόταν την πολιτική αντιπαράθεση, το

πολιτικό παιχνίδι με τα Κομμουνιστικά Κόμματα.
Εδώ, λέει, η αστική τάξη και οι πολιτικές και οι οικονομικές της ελίτ δεν είχαν πλέον το παραμικρό κύρος και φοβόταν την πολιτική αντιπαράθεση.

Θα ειπωθούν πολλά, θα γραφούν πολλά
περισσότερα για να συσκοτίσουν και να κρύψουν
και να διαστρεβλώσουν την αλήθεια και να ρίξουν
το φταίξιμο

σ' αυτούς που δεν φταίνει σε τίποτα,
σ' αυτούς που έκαναν το παν για να αποφευχθεί ο
εμφύλιος,

σ' αυτούς που αγωνίστηκαν για την Πατρίδα και
για τα μεγάλα ιδανικά της ανθρωπότητας.

Ήδη έχει καλυφθεί και συνεχίζει να καλύπτεται η
αλήθεια με λάσπη.

Ένα μετά το άλλο απλώνονται και θα συνεχίσουν
να απλώνονται τα επίπεδα λάσπης και υπάρχει
κίνδυνος οι επόμενες γενιές να μην έχουν τη
δυνατότητα να δουν και να μάθουν την αλήθεια για
τον εμφύλιο.

Μάλλον, λέει, για αυτό το λόγο πρέπει να γεννηθεί,
να εκπονηθεί μια νέα επιστήμη, μια επιστήμη της
Αρχαιολογίας της Αλήθειας.

Το πιο σημαντικό απ' όλα τώρα είναι, λέει, σχετικά
με την αλήθεια, οι δυνάμεις και οι ηγεσίες του
ΕΑΜ και του ΚΚΕ, τώρα βασικά του ΚΚΕ, να

βρουν την ψυχραιμία τους και με σύνεση και νηφαλιότητα να συζητήσουν και να αναλύσουν τα πάντα για να καταλήξουν σε σωστά συμπεράσματα. Βέβαια, σε περιπτώσεις ήττας είναι πολύ δύσκολο να ακολουθήσει κανείς μια τέτοια διαδικασία!

Φοβάται πολύ, ο άντρας μου, και λέει, ότι αντ' αυτού θα αρχίσουν σύντομα, όλοι όσοι συμμετείχαν στο υψηλό ηγετικό δυναμικό, ο ένας να κατηγορεί τον άλλον και θα κάνουν τον κόσμο να αναρωτιέται πως ήταν δυνατό αυτοί οι άνθρωποι να έχουν δημιουργήσει μια εποποιία με την Εθνική Αντίσταση εφάμιλλη του 21!

Λάθη, λάθη, λάθη παντού, λάθος η Συμφωνία της Βάρκιζας, λάθος η μη συμμετοχή στις εκλογές του 1946, λάθος η συμμετοχή στο δημοψήφισμα του 1946, λάθος το αντάρτικο μετά τη Βάρκιζα, λάθος που δεν ξεκίνησε πιο αποφασιστικά και πιο νωρίς το αντάρτικο αυτό, λάθος η δημιουργία τακτικού στρατού, λάθος..., σκέτη επιστήμη λαθολογίας θα γίνει και για όλα τα λάθη θα φταίνε οι άλλοι.

Ακόμα, ανίκανη ηγεσία, ανίκανα στελέχη και πολλά άλλα ευτράπελα!

Υπάρχει κίνδυνος να αυτομαστιγώνονται και να μαστιγώνει ο ένας τον άλλον!

Πολλά είναι τα παραδείγματα στην ιστορία που δείχνουν ότι οι ηττημένοι τρώγονται αναμεταξύ

τους χειρότερα και από τους κανιβάλους.

Και δεν θα αναρωτηθούν ποτέ, μήπως προκύπτουν καταστάσεις που δεν υπάρχει κανείς ή δεν μπορεί κανείς να βοηθήσει τα θύματα του Ιμπεριαλισμού.

Μήπως έφταιγαν οι ηγεσίες, τα λάθη και οι αδυναμίες των Αφρικανών που οι Ιμπεριαλιστές έκαναν όλα αυτά τα εγκλήματα στη χώρα τους, από τα οποία ακόμα η Αφρική δεν μπορεί να συνέλθει;

Μήπως οφείλεται ο, σχεδόν, ολοκληρωτικός σφαγιασμός των Ινδιάνων στην Αμερική σε λάθη των Ινδιάνων, σε κακή διάταξη δυνάμεων των Ινδιάνων, σε ανίκανη ηγεσία των Ινδιάνων!

Πρέπει τώρα, Κομμουνιστές και Αριστεροί γενικά να βρουν το θάρρος και το κουράγιο, να αναγνωρίσουν και να αποδεχτούν, πρώτοι από όλους, την αλήθεια και να μην ψάχνουν για αιτίες και υπαίτιους, για λάθη και προδοσίες, για την τραγωδία της χώρας, να μην ψάχνουν σε επιμέρους ζητήματα που δεν θα μπορούσαν να αλλάξουν επί της ουσίας τη βάρβαρη καταστροφική επέμβαση των Ιμπεριαλιστών!

Η αλήθεια είναι, να το τονίσουμε και πάλι, ότι η Αγγλία και οι ΗΠΑ μαζί με τους Έλληνες συνεργάτες τους είχαν αποφασίσει να επιβάλουν την παλινόρθωση του αστικού καθεστώτος στην

Ελλάδα, ακόμα και με την άσκηση βίας. Μια βία με στόχους το θανατηφόρο διωγμό του ΚΚΕ και του ΕΑΜ, τον εμφύλιο και τις αιματηρές διώξεις ενάντια στον ελληνικό λαό για να καμφθεί και η πιο μικρή αντίρρηση και να μετατραπεί σε αποδοχή.

Η αλήθεια είναι λοιπόν, λέει, ότι Αγγλία, ΗΠΑ και οι Έλληνες συνεργάτες τους διέπραξαν ένα από τα πιο αποτρόπαια εγκλήματα της ιστορίας. Με ψέματα και υποσχέσεις και με συμφωνίες που παραβίασαν κατάφωρα, έστησαν μια ύπουλη παγίδα στο ΚΚΕ και στο ΕΑΜ. Αφού παρέδωσαν την εξουσία, δέχτηκαν τον αφοπλισμό και τη διάλυση του ΕΛΑΣ καθώς και να λειτουργήσουν ειρηνικά μέσα στα πλαίσια ενός δημοκρατικού αστικού καθεστώτος, αυτοί προχώρησαν στην αιματηρή δίωξη του ΚΚΕ και του ΕΑΜ και στο αιματοκύλισμα του ελληνικού λαού, διέπραξαν γενοκτονία ενάντια στον ελληνικό λαό.

Αυτή την αλήθεια πρέπει να τη διατυμπανίζουν παντού, στα πέρατα του κόσμου, μέχρι να αναγκαστούν να παραδεχτούν τα εγκλήματά τους, να καταδικαστούν και να στιγματιστούν από το Δικαστήριο της Ιστορίας.

Ξέρεις ο άντρας μου, ο Ηρόδοτος, μιλάει αποκλειστικά αντικειμενικά, δεν ξεκινάει από

κάποια προσωπική ή υποκειμενική θέση, δεν παίρνει το μέρος κανενός, μιλάει σαν ένας πολιτικός και ιστορικός επιστήμονας και αναλυτής, λέει μόνο την αλήθεια, όσο δύσκολη και πικρή και αν είναι αυτή για μερικούς.

Αν αυτά που έπραξαν και πράττουν αυτοί τα διέπρατταν το ΚΚΕ και το ΕΑΜ θα τα έβγαζε και πάλι στο φως της αλήθειας, χωρίς καμία έκπτωση. Γενικά εκτιμάει ότι η ανθρωπότητα έχει την πορεία της. Παρά τις δυσκολίες, τις καταστροφές, τα πισωγυρίσματα, ακόμα και τους κύκλους καμιά φορά όπως λένε κάποιοι, θα προχωράει μπροστά, πάντα θα διαρρηγνύει τα τείχη που θα ορθώνονται μπροστά της και θα βρίσκει τρόπους να ξεπερνάει όλα τα εμπόδια.

Εγώ όμως, πρέπει να πω ότι, σε τελική ανάλυση σας συμπαθώ πολύ.

Νομίζω τα ιδανικά σας καθρεφτίζουν το πολυπόθητο μέλλον της ανθρωπότητας, ανεξάρτητα από το πότε αυτό θα έρθει.

Είναι σαν ένα όμορφο μωρό, το οποίο όλοι το χαίρονται και το αγαπούν, αλλά και το ζηλεύουν και το πιλατεύουν συνεχώς και φοβούνται να το αφήσουν να μεγαλώσει!

Η νοσοκόμα χρειάστηκε πολύν καιρό, οι ημέρες και οι εβδομάδες περνούσαν μία μετά την άλλη, και

παρά και το φόρτο δουλειάς που είχε, τελικά τα κατάφερε.

Ο Γιάννης Κ έγινε καλά, ακόμα και τα τραύματα που είχε αποκτήσει στο Γράμμο επουλώθηκαν εντελώς.

Και κατά τη διάρκεια όλης της θεραπείας του η νοσοκόμα, όπως του είχε πει, μιλούσε πάντα.

Αυτός βέβαια ποτέ του δεν μπόρεσε να εξηγήσει το φαινόμενο των παραισθήσεων που είχε μαζί της.

Κάθε φορά που ερχότανε στο κελί του, νόμιζε ότι βλέπει μπροστά του μια τυπική νοσοκόμα, όπως αυτές του Ερυθρού Σταυρού.

Μετά από λίγο, που άρχιζε με τη φροντίδα και τη θεραπεία και ξεκινούσε να μιλάει, νόμιζε ότι έχει μπροστά του μια νέα γυναίκα, εντελώς

διαφορετική, η οποία κάνει εδώ στις φυλακές αυτή τη δουλειά.

Δεν αναρωτιόταν όπως τις πρώτες φορές, ούτε αναρωτιέται πλέον αν ζούσε ή όχι ένα είδος οφθαλμαπάτης ή αν είχε ή όχι κάθε φορά κάποια φαντασίωση.

Δεν τον ενδιαφέρει πια η εξήγηση αυτού του φαινομένου.

Του αρκούσε και του αρκεί ότι μέσα του, βαθιά μέσα στην ψυχή του, έχει κλείσει τη γλυκιά της φωνή και αισθάνεται κάπου κάπου να την ακούει

και αυτό τον γεμίζει με αγαλλίαση και αισιοδοξία. Μετά την ανάρρωσή του δεν συνεχίστηκαν τα βασανιστήρια, αλλά ούτε και οι ανακρίσεις. Αρχές Δεκεμβρίου, όταν έγινε σχετικά καλά, τον επισκέφτηκαν δύο υπάλληλοι της Υπηρεσίας και του είπαν ότι θέλουν να συζητήσουν μαζί του μερικά πράγματα.

Οι υπάλληλοι του είπαν, ανοιχτά και καθαρά, ότι είναι εξουσιοδοτημένοι από την Υπηρεσία να συνεννοηθούν μαζί του, να κάνουν, ας πούμε μια σοβαρή διαπραγμάτευση και να καταλήξουν σε μια συμφωνία. Δεν θέλουν απαντήσεις με ναι και όχι αμέσως. Θέλουν πρώτα να τον ενημερώσουν λεπτομερώς, να του κάνουν τις προτάσεις τους και να του δώσουν και χρόνο για να τις μελετήσει και να το σκεφτεί.

Αυτός τους είπε ότι δεν έχει τίποτα να συζητήσει μαζί τους και ούτε έχει να προσθέσει τίποτα σε όλα όσα έχει δηλώσει στις ανακρίσεις που έχουν γίνει. Οι υπάλληλοι του ξεκαθάρισαν ότι δεν έχει επιλογή και ότι δεν χρειάζεται να φοβάται μια συζήτηση στο κάτω κάτω της γραφής, ή μήπως φοβάται ότι θα πεισθεί και για αυτό το λόγο αρνείται.

Στις πρώτες συζητήσεις του έδειξαν ένα χοντρό φάκελο και του λέγανε ότι έχει μαζευτεί πάρα πολύ επιβαρυντικό υλικό σε βάρος του.

“Τίποτα δεν πάει χαμένο, το υλικό ταξινομείται, φυλάσσεται και αξιοποιείται όποτε κρίνει η Υπηρεσία, δηλαδή η κυβέρνηση.

Η δική σου καταγραφή και ταξινόμηση ξεκίνησε από τις αρχές της δεκαετίας του τριάντα.

Οι φάκελοι πάνε από χέρι σε χέρι, διότι το Κράτος έχει συνέχεια, ανεξάρτητα από το ποιος το διαχειρίζεται.

Η Υπηρεσία του Ε. Βενιζέλου παρέδωσε τους φακέλους στην Υπηρεσία του Π. Τσαλδάρη, μετά έγινε παράδοση στον Εθνάρχη Μεταξά, μετά έγινε η παράδοση στους Γερμανούς και στις ελληνικές κυβερνήσεις συνεργασίας, μετά έγινε η παράδοση στους Άγγλους και στους Αμερικάνους και στις αντίστοιχες ελληνικές κυβερνήσεις συνεργασίας τους.

Και με τη σειρά του ο καθένας έχει προσθέσει και ταξινομήσει τα στοιχεία που έχει συλλέξει.

Όλα αυτά τα χρόνια και ο δικός σου φάκελος έχει έχει εμπλουτιστεί πάρα πολύ “.

Μ’ αυτό το υλικό, πρέπει να καταλάβει, ότι η Υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να τον τυλίξει πολλές φορές με πολλές κόλες χαρτί και ούτε γάτα ούτε ζημιά.

Και αυτή είναι μία τέχνη που η Υπηρεσία την ήξερε πολύ καλά, όπως διαπιστώσατε εσείς οι

κομμουνιστές με τον αξέχαστο Μανιαδάκη επί
αιμινήστου Μεταξά.

Βέβαια με τη βοήθεια όλων αυτών των μεγάλων
και προηγμένων φίλων δυνάμεων την έχουν
τελειοποιήσει στο έπακρο την τέχνη της
Υπηρεσίας.

Ο δικός του φάκελος, όλο αυτόν τον καιρό,
αυγατίζει συνεχώς, αλλά θα μείνουν στα κυριότερα
και σημαντικότερα είπαν.

Πρώτα απ' όλα είναι γεγονός ότι έφυγε από το σπίτι
του, λέει, οικειοθελώς και, πήρε μέρος στον
εμφύλιο με το ΚΚΕ, πράξη η οποία επισύρει μέχρι
και θανατικές ποινές για στάση και εσχάτη
προδοσία και επιπρόσθετα για βίαιη και ένοπλη
αντίσταση ενάντια στις Αρχές Δημόσιας Ασφαλείας
του Κράτους.

Φυσικά το Έκτακτο Στρατοδικείο είναι απολύτως
ανεξάρτητο και έχει την ελευθερία και ευχέρεια να
εκτιμήσει και να κρίνει κάθε περίπτωση και να
αποφασίσει, για τα παραπάνω αδικήματα, από
αθώος ο κατηγορούμενος μέχρι εις θάνατο.

Εκτός αυτών, λέει, ότι αυτός μπορεί να
κατηγορηθεί ότι έχει διαπράξει τις ανθρωποκτονίες
που έγιναν κατά τη διάρκεια της κατοχής στην
περιοχή του, όπου αυτός ήταν στέλεχος του ΚΚΕ.
Αυτά είναι εγκλήματα γύρω από τα οποία ακόμη

και το Έκτακτο Στρατοδικείο δεν έχει πολλά περιθώρια για να ελιχθεί σχετικά με τη λήψη των αποφάσεών του.

Είναι αδικήματα ευαίσθητα, αφορούν συγκεκριμένους ανθρώπους, οι οποίοι, με πόνο ψυχής, περιμένουν να αποδοθεί δικαιοσύνη. Βέβαια, από τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους μέχρι στιγμής, δεν προκύπτει από πουθενά ότι αυτός έχει κάποια σχέση με τα εγκλήματα αυτά, είτε ως φυσικός αυτουργός, είτε ως ηθικός αυτουργός, πέρα από το γεγονός βέβαια ότι τη χρονική περίοδο εκείνη αυτός ήταν στέλεχος του ΚΚΕ. Άρα λοιπόν είναι αθώος.

Όμως η Υπηρεσία έχει την ισχύ και τη δυνατότητα να βρει, έστω να κατασκευάσει τους συνδετικούς κρίκους που θα τον συνδέσουν με τα εγκλήματα αυτά για να κριθεί ένοχος. Μία ενοχή για τέτοια στυγερά εγκλήματα οδηγεί, με απόλυτη βεβαιότητα στο Εκτελεστικό απόσπασμα, ακόμα και αν κάποιοι ισχυρίζονται ότι, τέτοια αδικήματα που έγιναν τότε, αμνηστεύτηκαν.

Οι προτάσεις που του έκαναν ήταν λίγο πολύ όμοιες μ' αυτές που του έκαναν κατά τη διάρκεια των ανακρίσεων, δηλαδή των βασανιστηρίων, αλλά πολύ πιο συγκροτημένες και πιο ολοκληρωμένες. Αυτός, ο Γιάννης Κ, θα υπογράψει μια υπεύθυνη

δήλωση μεταμέλειας, θα συνεργαστεί μαζί τους και θα τους δώσει όλα τα στοιχεία που του ζητούν.

Αυτοί, η Υπηρεσία τους θα εξασφαλίσει την αθωότητα του στο Έκτακτο Στρατοδικείο σχετικά με τη συμμετοχή του στον εμφύλιο με το ΚΚΕ και όσον αφορά τις ανθρωποκτονίες δεν θα

κατηγορηθεί καν σαν δράστης, σαν αυτουργός,

διότι δεν υπάρχει και δεν θα υπάρξει κανένα

αποδεικτικό τεκμήριο οποιασδήποτε μορφής

ανάμιξής του. Αντίθετα θα γίνει γνωστό σε όλους

ότι άλλοι είναι υπεύθυνοι για τους φόνους αυτούς.

Αυτός θα μπορέσει να γυρίσει στην οικογένειά του

και στο χωριό του, χωρίς κανένα πρόβλημα.

Πέρα από την επίσημη διαβεβαίωση εκ μέρους της

Υπηρεσίας τους, ότι όλα αυτά θα τηρηθούν, θα

καταστραφεί ο φάκελος του παντελώς και θα του

παράσχει όποια βοήθεια και εγγύηση ζητήσει.

Οι συζητήσεις κράτησαν βασικά μέχρι την

τελευταία στιγμή της μεταφοράς του.

Κατά διαστήματα ερχόταν και τον πιέζανε να δεχτεί

τη συμφωνία που του προτείνανε.

Ξανά και ξανά προσπαθούσαν με διάφορους

τρόπους να κάνουν τις προτάσεις και τις

υποσχέσεις όλο και πιο δελεαστικές.

Μετά την Πρωτοχρονιά 1950, οι Υπάλληλοι της

Υπηρεσίας του είπαν, ξαφνικά, ότι θα τον στείλουν

στο Έκτακτο Στρατοδικείο και του επισήμαναν ότι μέχρι την ημέρα που θα γίνει η μεταφορά, του δίδεται μια τελευταία ευκαιρία να αποδεχτεί τη συμφωνία που του προτείνουν και αντί να πάει στο εκτελεστικό απόσπασμα να πάει κατευθείαν στο σπίτι του.

Αμέσως μετά από λίγο τον ενημέρωσαν και επίσημα για τη μεταβίβαση του.

Στις 9.1.1950 θα βρίσκεται στις φυλακές της Πρωτεύουσας του Νομού από όπου κατάγεται.

Η δίκη του είχε οριστεί για τις 16 του ίδιου μήνα, δηλαδή μέσα σε μια εβδομάδα από την άφιξή του.

Για αυτό του είχε επιτραπεί για πρώτη φορά να επικοινωνήσει με τους δικούς του.

Οι δικοί του φρόντισαν να βρουν όσο πιο γρήγορα γίνεται δικηγόρο.

Συνεργασία με το δικηγόρο

Από την πρώτη ώρα που τον φέρανε εδώ σε αυτές τις φυλακές, ο δικηγόρος του πήγε αμέσως και τον είδε. Επειδή ο χρόνος μέχρι τη δίκη ήταν πολύ λίγος, αλλά και επειδή και ο χρόνος του δικηγόρου ήταν πολύ λίγος, καθότι, όχι μόνο είχε πάρα πολλές υποθέσεις να προετοιμάσει, αλλά και διότι αυτές αυξάνανε με ιλιγγιώδη ταχύτητα, σαν να κυνηγούσαν, λέει, όλον τον κόσμο να τον δικάσουν στα Έκτακτα Στρατοδικεία, συμφώνησαν ένα σφιχτό πρόγραμμα συνεργασίας σε καθημερινή βάση, έστω για λίγη ώρα, μέχρι την ημέρα της δίκης.

Κάθε φορά που ερχόταν ο δικηγόρος για συνεργασία ελεγχόταν εξονυχιστικά.

Δίπλα στην πόρτα εισόδου του χώρου συνάντησής τους υπήρχε ένα μικρό παραθυράκι. Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας ένας φύλακας, καλά οπλισμένος, κλείδωνε την πόρτα και καθόταν μπροστά στο παραθυράκι και επιτηρούσε τους συνεργαζόμενους.

Ο Γιάννης Κ ενημέρωσε το δικηγόρο αναλυτικά για τη στάση του στις ανακρίσεις που του έκανε ο στρατός και η Υπηρεσία.

Δήλωσε, λέει, ότι αυτός έφυγε στο βουνό γιατί, με τη Λευκή Τρομοκρατία που εξαπέλυσαν,

απειλούσαν ότι θα τον σκοτώσουν και ότι στον εμφύλιο ήταν ένας απλώς στρατιώτης του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας και πολέμησε στις γραμμές του, στο Βίτσι και στο Γράμμο και δεν ήξερε τίποτα άλλο.

Για τους φόνους που έγιναν την περίοδο της κατοχής από το αντάρτικο στο χωριό του και στο νομό, τους είπε ότι αυτός δεν έχει καμία σχέση και ευθύνη και δεν ξέρει ποιος τους έκανε.

Ίσα ίσα που μέχρι τη Συμφωνία της Βάρκιζας όχι μόνο δεν υπήρξε καμιά υποψία ή φήμη εις βάρος του, αλλά ερχόταν και του ζητούσαν να ενδιαφερθεί για να διαπιστωθεί ποιος και για ποιο λόγο έκανε αυτούς τους φόνους στο χωριό του.

Μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας ξεκίνησε μια συκοφαντία από την αστυνομία, ότι ο Γιάννης Κ ως αρχηγός του ΚΚΕ στην περιοχή είναι υπεύθυνος για όλες τις δολοφονίες που έγιναν στο χωριό του. Αυτός βέβαια ήταν τότε υπεύθυνος της Κομματικής Οργάνωσης του ΚΚΕ στην περιοχή του μεν, αλλά δεν είχε καμιά δικαιοδοσία στο αντάρτικο.

Επί της ουσίας, τα ίδια έχει σκοπό να δηλώσει και στη δίκη.

Στη συνεργασία με το δικηγόρο αναφέρθηκε και σε ζητήματα που αφορούσαν την εξέλιξη και τη λειτουργία του αντάρτικου εκείνη την περίοδο στο

νομό του.

Επειδή, κατά τη διάρκεια του φασιστικού καθεστώτος του Μεταξά, λέει, είχε χτυπηθεί πολύ άσχημα το Κόμμα, δεν υπήρχε επαφή των Κομματικών Οργανώσεων με ανώτερα κομματικά όργανα. Οι δυσκολίες μιας επαφής έγιναν σχεδόν ανυπέρβλητες, λόγω της ειδικής κατάστασης που επικρατούσε, επί κατοχής, σε όλη την ευρύτερη περιφέρεια και στο νομό του.

Παρόλα αυτά, οι τοπικές Κομματικές Οργανώσεις, τα μέλη και στελέχη τους στο νομό, με το βιβλιαράκι του ΕΑΜ μόνο οδηγό, δημιούργησαν και οργάνωσαν την Εθνική Αντίσταση από την πρώτη στιγμή της κατοχής.

Ο ίδιος είναι υπερήφανος που οι Κομμουνιστές του νομού του, από τους πρώτους και χωρίς καμιά βοήθεια, ξεκίνησαν αμέσως τον αγώνα για την απελευθέρωση της Πατρίδας και για τη συντριβή του φασισμού.

Η στήριξη του αντάρτικου από τον κόσμο ήταν πολύ μεγάλη.

Οι αγωνιστές προερχόταν από όλες τις ομάδες του πληθυσμού, το μεγαλύτερο κομμάτι όμως αποτελούσαν οι προερχόμενοι από την αγροτιά. Στο αντάρτικο συμμετείχαν κομμουνιστές, αριστεροί, δημοκράτες, πατριώτες.

Οι αντάρτες ήταν κυρίως νέα παλληκάρια, νεολαίοι από όλο το νομό.

Με τις επιτυχίες που είχε σημειώσει στον αγώνα και με την αποδοχή που είχε στη νεολαία και στο λαό, το αντάρτικο αισθάνθηκε, μάλλον, αρκετά ικανό να αποφασίζει αποκλειστικά μόνο του στο νομό για τα ζητήματα του αγώνα. Σχεδόν αυτονομήθηκε απέναντι στις Κομματικές Οργανώσεις.

Επίσης δεν υπήρχε ακόμη και καμιά σύνδεση με το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ.

Το αντάρτικο στο νομό ήταν χωρίς καμιά καθοδήγηση και αλληλεπίδραση για τη διεξαγωγή του αγώνα.

Αυτός νομίζει ότι για αυτό το λόγο προέκυψαν, την περίοδο εκείνη, οι περισσότερες δυσκολίες που οδήγησαν το αντάρτικο σε κάποιες λανθασμένες αποφάσεις.

Παρά το γεγονός ότι το αντάρτικο συμφωνούσε με τους σκοπούς του ΕΑΜ και του ΚΚΕ γενικά και παρά το γεγονός ότι η ηγεσία του αποτελούνταν στην πλειοψηφία της από μέλη και οπαδούς του ΚΚΕ και ο αρχηγός του αντάρτικου ήταν κομμουνιστής, πήρε και εφάρμοσε αποφάσεις που ήταν επιπόλαιες και που ποτέ δεν θα έκανε κάτι τέτοιο το Κόμμα ή κάποια Κομματική Οργάνωση.

Δεν είναι δυνατόν να παίρνεται απόφαση να εκτελεστούν αδιάκριτα όλοι όσοι συνεργαζόταν, με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο, με τον κατακτητή, ή να εκτελεστεί αδιάκριτα ολόκληρη η ηγεσία μιας αντάρτικης ομάδας γιατί υπήρξαν στοιχεία ότι πίσω από την ομάδα αυτή κρυβόταν σχέδια διάβρωσης του εαμικού αντάρτικου και εξόντωσης της ηγεσίας του, ή να εκτελεστούν αδιάκριτα όλοι όσοι συμμετείχαν στις ζωοκλοπές στην περιοχή.

Σαφώς ήταν αναγκαίο να παρθούν σκληρά μέτρα ενάντια σε όλα αυτά τα φαινόμενα. Όμως δεν είναι δυνατό όλοι να έχουν την ίδια βαριά ευθύνη και όλοι πρέπει να τιμωρηθούν με την ίδια και την πιο μεγάλη ποινή που υπάρχει.

Οι Κομματικές Οργανώσεις δεν μπορούσαν εύκολα να επηρεάσουν τις αποφάσεις του αντάρτικου, πολύ περισσότερο δεν μπορούσαν να τις αναιρέσουν, αν δεν συμφωνούσαν οι ίδιες με αυτές.

Αυτός είπε στο δικηγόρο ότι εκλέχτηκε υπεύθυνος του τοπικού ΕΑΜ στην περιοχή του, όταν επιτεύχθηκε η σύνδεση με την καθοδήγηση του Κόμματος και με το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ, πολύν καιρό μετά τις εκτελέσεις που έγιναν και στην περιοχή του.

Για τους μάρτυρες δεν είχε να του πει τίποτα, μόνο ότι όσοι προέρχονται από το χωριό του τους

γνωρίζει πολύ καλά, αλλά δεν ξέρει τι θα μπορούσαν να πουν εις βάρος του.

Ο δικηγόρος, ο οποίος είχε πολύ μεγάλη πείρα σχετικά με τα Έκτακτα Στρατοδικεία, ήθελε να προσγειώσει τον πελάτη του, όσο πιο ομαλά γίνεται, στη σκληρή πραγματικότητα την οποία πρέπει να βρει το θάρρος να αντιμετωπίσει και σκέφτηκε αμέσως ότι μάλλον δεν υπάρχει ομαλή προσγείωση όταν απειλείται η ζωή του ανθρώπου. Τελικά, όπως πάντα, δεν μπόρεσε να κάνει αλλιώς, είπε τα πράγματα με το όνομά τους: « Αυτοί έχουν σκοπό, να ξεριζώσουν το κομμουνιστικό, εαμικό και γενικότερα αριστερό κίνημα στην Ελλάδα. Γ' αυτό το λόγο έχουν δημιουργήσει ένα νομικό πλαίσιο που δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα κρατικά όργανα του καθεστώτος να λειτουργούν και να δρουν, στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του το καθένα, κατά το δοκούν για να μπορούν άνετα να ανταποκρίνονται στην επιδίωξη αυτού του σκοπού. Τα Έκτακτα Στρατοδικεία δημιουργήθηκαν, με βάση το Γ' Ψήφισμα του 1946 « Περί εκτάκτων μέτρων κατά των επιβουλευομένων την Δημόσιαν Τάξιν και την ακεραιότητα του Κράτους, « το οποίο ψηφίστηκε από τη Βουλή η οποία εκλέχθηκε κατά τη διάρκεια της Λευκής Τρομοκρατίας, στις 31 Μαρτίου του ίδιου χρόνου.

Ιδιαίτερα η διάταξη που ορίζει ότι: « Όστις θέλων να αποσπάση εν μέρος εκ του όλου της Επικρατείας ή να ευκολύνει τα προς το τέλος τείνοντα σχέδια συνώμοσεν εντός του Κράτους ή διήγειρε εις στάσιν ή συνεννοήθη με ξένους ή κατήρτισεν ενόπλους ομάδας ή μετέσχεν εις αυτάς ή έλαβε μετοχή εις τούτας προδοτικές Ενώσεις, τιμωρείται με θάνατον, « μετατρέπει το παραπάνω Ψήφισμα σε ένα θανατηφόρο πολυόπλο στα χέρια των Έκτακτων Στρατοδικείων για τη δίωξη, την τρομοκράτηση και την εξόντωση όλων των αγωνιστών (Κομμουνιστών, Αριστερών, προοδευτικών και δημοκρατικών πολιτών). Τα Έκτακτα Στρατοδικεία στήθηκαν για να υπηρετήσουν αποκλειστικά το σκοπό αυτό και συμβάλουν ουσιαστικά και αποφασιστικά στην επίτευξή του. Αποτελούν τρομερές μηχανές φυλάκισης και θανάτου. Όλες οι αποφάσεις τους είναι τελεσίδικες, δεν υπάρχει καμιά δυνατότητα για να κάνει κανείς έφεση. Οι θανατικές ποινές πρέπει να εκτελούνται μέσα σε τρεις ημέρες. Μετά το Γ΄ Ψήφισμα 1946 ακολούθησαν άλλοι δύο υπερεγκληματικοί νόμοι. Με το νόμο 509 του 1947 « περί μέτρων ασφαλείας του κράτους, του πολιτεύματος, του κοινωνικού καθεστώτος και προστασίας των κοινωνικών

ελευθεριών των πολιτών « τέθηκε εκτός νόμου το ΚΚΕ και όλες οι εαμικές οργανώσεις!

Με το νόμο 511 του 1947 δημιουργήθηκαν οι Παρθενώνες τους, « τα στρατόπεδα πειθαρχημένης διαβίωσης « στη Μακρόνησο, στην Ικαρία και σε πολλά άλλα νησιά!

Υπάρχει, βέβαια όλο το διάστημα, και θα συνεχίσει να υπάρχει για πολλά χρόνια, πλούσια παραγωγή νόμων, Ψηφισμάτων, διαταγμάτων κ. α. με δρακόντειες και εγκληματικές διατάξεις , λες και έχουν εφεύρει κάποια αυτόματα μηχανή ακατάπαυστης παραγωγής τέτοιων εκτρομάτων.

Για μια στιγμή ο δικηγόρος χαμογέλασε και ο Γιάννης Κ. τον κοίταξε με απορία.

Συνεχίζοντας το λόγο του είπε, « εδώ μιλάμε, βέβαια, για ζητήματα ζωής και θανάτου, αλλά επειδή είσαι αγρότης, αναφερόμενος στο νομικό πλαίσιο, θυμήθηκα ότι αποφάσισαν δύο Ψηφίσματα το 1948 με τα οποία δημεύουν τους κλήρους των αγροτών, βάζουν χέρι στην περιουσία αγροτών που συμμετείχαν στο Δημοκρατικό Στρατό της Ελλάδας ή ήταν συμπαθούντες των ανταρτών.

Αλλά φαίνεται ότι εσένα δεν σε αποκλήρωσαν, αλλιώς θα σου το είχε πει η γυναίκα σου «.

Ο Γιάννης Κ γέλασε και του διηγήθηκε ότι όσον καιρό ήταν στο Μπούλκες δουλεύανε σε χωράφια

και σε βιοτεχνίες, προετοιμαζόταν για την επιστροφή στην Ελλάδα και διάβαζαν και μελετούσαν πάρα πολύ.

Θυμήθηκε και αυτός τώρα, λέει, ακούγοντας για την αποκλήρωση, ότι διάβασε σε μια μπροσούρα, νομίζει του Μαρξ, που αναφέρεται ότι η εργατική τάξη θα απαλλοτριώσει την αστική τάξη, όπως έκανε η αστική τάξη με την τάξη των φεουδαρχών. Δηλαδή με τη σοσιαλιστική επανάσταση θα γίνει απαλλοτρίωση των απαλλοτριωτών. Και αντί για αυτό, λέει, αυτοί εκμεταλλεύονται την ευκαιρία να αρπάξουν και αυτόν τον κλήρο του αγρότη. Αφού έχουν ξεζουμίσει την εργατιά, να ρουφήξουν τώρα και το ζουμί του κάβουρα. Σαν τους βρικόλακες, χρόνια και χρόνια, ρουφάνε το αίμα του λαού. Όλα τα χρόνια συγκεντρώνουν τον πλούτο του τόπου στα χέρια τους, λέει, και έχουν οδηγήσει την Ελλάδα στη φτώχεια και στην εξαθλίωση και ειρωνεύονται μιλώντας για ψωροκώσταινα.

Ο δικηγόρος πήρε ξανά το λόγο και συνέχισε: « Σε τελική ανάλυση ψωροκώσταινα είναι η ίδια η ελληνική αστική τάξη, η οποία σέρνεται πίσω από τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις για να έχει, με όποιο τίμημα, τη στήριξή τους ενάντια στο λαό.

Σχετικά με το περιβόητο νομοθετικό έργο του καθεστώτος, λοιπόν, δεν υπάρχει ούτε χρόνος, ούτε

χώρος για να καταγράψουμε ότι κακό έχουν νομοθετήσει μέχρι σήμερα. Αφορά όλους τους τομείς της χώρας και όλες τις πτυχές της ζωής των πολιτών, έχουν καταρρακωθεί τα πάντα, ανθρώπινα, πολιτικά, συνδικαλιστικά, κοινωνικά δικαιώματα, πολιτικές και δημοκρατικές ελευθερίες. Όποιος κάνει λόγο για κάτι τέτοιο διώκεται αμέσως με κάποιο από τα νομοθετήματά τους.

Γίνεται ένα αδυσώπητο και θανατηφόρο κυνήγι μαγισσών.

Θέλουν να επανιδρύσουν το παλιό χρεοκοπημένο αστικό καθεστώς της εξάρτησης επάνω σε νέους πυλώνες, για να κρατήσει για πάντα.

Οι πυλώνες αυτοί είναι ένα είδος φασιστικού νομικού πλαισίου και η αστυνομοκρατία.

Όλο αυτό το νομικό πλαίσιο, που οικοδομήσανε και συνεχίζουν να οικοδομούν, τους διευκολύνει επίσης πάρα πολύ στην εκκαθάριση και στην αιματηρή δίωξη που κάνουν στο Δημόσιο, στον στρατό, στην αστυνομία και γενικά σε όλο τον κρατικό μηχανισμό και σε όλη την Πολιτεία.

Δεν έχει και πολύ σημασία, λοιπόν, τι θα πουν οι μάρτυρες του κατηγορούμενου, ακόμα και αυτοί του ενάγοντος ή κατηγορου αν είσαι

Κομμουνιστής, Εαμίτης ή γενικά Αριστερός.

Το γεγονός και μόνο ότι είσαι ένας απ' αυτούς αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο για την ενοχή σου, που μπορεί να οδηγήσει και στην πιο αυστηρή καταδίκη σου. Με αυτόν τον τρόπο δεν μπορεί να προκύψει ποτέ και καμιά αμφιβολία υπέρ του κατηγορούμενου σχετικά με το αν είναι ένοχος ή όχι.

Το μέγεθος της ποινής εξαρτάται από το τι πιστεύουν αυτοί για το ρόλο, τη σημασία και τη δράση του κατηγορούμενου μέσα στην κοινωνία, μέσα στο λαό. Όσο πιο καλός και δημοφιλής ο αγωνιστής τόσο το χειρότερο για αυτόν.

Το μέτρο της ποινής πάει αναλογικά με την εκτίμηση που χαίρει ο αγωνιστής μέσα στο λαό. Πράγμα που σημαίνει ότι όσο πιο μεγάλη είναι η εκτίμηση αυτή τόσο πιο μεγάλο είναι και το ύψος της ποινής και το αντίστροφο.

Έτσι λοιπόν, μπορεί η ποινή να είναι μια αυστηρή προειδοποίηση, να είναι μερικές ημέρες, μερικές εβδομάδες, μερικοί μήνες, μερικά χρόνια, πολλά χρόνια φυλακή, να είναι ισόβια δεσμά, να είναι εις θάνατον.

Ένας στρατιώτης του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας μπορεί να καταδικαστεί εις θάνατον επειδή πολεμάει ενάντια στην κρατική εξουσία
Ή να καταδικαστεί εις θάνατον για εσχάτη

προδοσία γιατί επιδιώκει το διαμελισμό της χώρας. Ένας απλός Κομμουνιστής, ένας Εαμίτης ή ένας αριστερός γενικά, μπορεί να καταδικαστεί σε μια βαριά ποινή ή ακόμα και εις θάνατον για κατασκοπία υπέρ ξένης χώρας, διότι διακατέχεται από την ιδεολογία αυτών των Οργανώσεων που απαγορεύτηκαν επειδή υπηρετούν ξένα συμφέροντα. Εκτός από αναρχοκομμουνιστές, τρομακράτες και συμμορίτες είναι και Εαμβούλγαροι, προδότες κ. α.

Ο κατάλογος δεν έχει τέλος «.

Ο δικηγόρος του είπε ακόμα ότι είδε το προανακριτικό υλικό που έχει σωρευτεί εις βάρος του, το οποίο είναι πραγματικά πολύ μεγάλο. Όμως δεν διαπίστωσε ότι υπάρχουν επιβαρυντικά στοιχεία όσον αφορά τους φόνους.

Παρά το γεγονός ότι οι μάρτυρες του σέρνουν πολλά, επί της ουσίας δεν υπάρχει τίποτα.

Δεν γνωρίζει βέβαια αν θα προκύψουν στοιχεία κατά την ακροαματική διαδικασία.

Όσον αφορά όμως τη συμμετοχή του στον εμφύλιο, τη σχέση του με το ΚΚΕ και την ιδεολογία του, εκεί είναι όλα αυταπόδεικτα!

Οι μάρτυρες που κουβαλούν, λέει, αποτελούν συνήθως, αν δεν είναι συγγενικά πρόσωπα θυμάτων, το ‘φύλλο συκής’, για τα δικαστήριά

τους. Θα πουν και κάποια κουβέντα, π. χ. ότι ο κατηγορούμενος φορούσε στο λαιμό του κόκκινο μαντήλι με ζωγραφισμένο σφυροδρέπανο επάνω ή ότι κάποιος δεν σεβάστηκε τη σημαία κ. α. Και θα τους πουν και μπράβο, γιατί βοήθησαν την Πατρίδα πολύ με τα στοιχεία που καταθέσανε και κάποιοι θα βγάλουν και ένα ψωρομεροκάματο σήμερα!

Ο Γιάννης Κ τον άκουσε με μεγάλη προσοχή. Μια βαριά μελαγχολία τον κυρίευσε. Τα μάτια του θόλωσαν, το πρόσωπό του όλο κοκκίνισε, είχε την εντύπωση ότι το κεφάλι του θα πάρει φωτιά. Ήθελε κάτι να πει και νόμιζε ότι δεν θα μπορέσει να βγάλει φωνή. Στέγνωσε το λαρύγγι του, λες και κατάπιε κανένα τσαρούχι, κόλλησε. Προσπάθησε πολύ για να ξεπεράσει την ξαφνική τρομάρα, σηκώθηκε και περπάτησε λίγο και έκανε ασκήσεις με τη γλώσσα του, παρήγαγε σάλιο μέσα στο στόμα και το κατάπινε συνεχώς για να καταπολεμήσει το στέγνωμα του λάρυγγά του. Σιγά σιγά τα κατάφερε να υπερβεί αυτό το νέο τρόμαγμα, συνήλθε. Έβαλε τα δυνατά του και μίλησε, λέγοντας, ότι «δεν το χωράει ο νους μου αυτό που κάνουν. Δηλαδή τώρα έκλεισαν τα σύνορα και μετατρέψανε όλη την Ελλάδα σε Μακρόνησο! Θέλουν να σφαγιάσουν και να οδηγήσουν το μισό λαό στα

ξερονήσια και στις φυλακές για να
παραδειγματιστεί και να φρονηματιστεί το
υπόλοιπο μισό!

Μα τέτοια στυγερά εγκλήματα, τέτοιες γενοκτονίες
κάνουν οι φασίστες, οι Ναζιστές ενάντια σε ξένους
λαούς και είναι ότι πιο αποτρόπαιο.

Αυτοί εδώ κάνουν τα ίδια στον ίδιο τους το λαό και
δίνουν συγχαρητήρια στον εαυτό τους, διότι τα
έργα τους αυτά, λένε, είναι εφάμιλλα με εκείνα των
αρχαίων Ελλήνων.

Τόσος είναι ο φόβος, ο δικός τους και των
Αμερικανών, που παρά τη συντριβή του
κομμουνιστικού και αριστερού κινήματος στην
Ελλάδα, στήνουν το καθεστώς τους επάνω στο
αίμα του λαού.

Με αυτό τον τρόπο θέλουν να εξασφαλίσουν για
πάντα τη χώρα ως σταθερή βάση απέναντι στο
σοσιαλιστικό σύστημα!

Αυτό είναι λοιπόν το τίμημα για αυτόν τους το
σκοπό!

Τι να πω εγώ για τα προσωπικά μου, όταν σφάζουν
το λαό μου!

Με απασχόλησε πάρα πολύ, ότι μπορεί να δικαστώ
εις θάνατο, αλλά αισιοδοξούσα, όχι μόνο γιατί είμαι
αθώος, αλλά και επειδή δεν υπάρχουν και στοιχεία
εις βάρος μου.

Φανταζόμουν κάποια σχετικά μικρή ποινή, απλά επειδή είμαι κομμουνιστής και επειδή αγωνίστηκα με το Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας.

Τι να πω, διαπιστώνω ότι την εγκληματικότητα της αστικής τάξης μας δεν μπορώ να την παρακολουθήσω, κάθε φορά βρίσκομαι μπροστά σε ένα ανώτερο επίπεδο.

Νόμιζα ότι στο Γεντί Κουλέ πέρασα ότι το πιο κακό μπορεί να σκεφτεί κανείς και ήλπισα ότι τα πιο δύσκολα ίσως να τα άφησα πίσω μου και τώρα πρέπει να κατανοήσω ότι το πιο μεγάλο κακό το έχω πάλι μπροστά μου!

Είχα ακούσει και ακούω ότι πάρα πολλοί αγωνιστές καταδικάζονται εις θάνατο και αναρωτιέμαι πως εξηγείται αυτό με βάση το δίκαιο και την ηθική, έστω στην πιο ελάχιστη μορφή τους.

Πως είναι δυνατό ένας απλώς στρατιώτης να καταδικάζεται σαν να αποφάσισε, ξεκίνησε και έκανε έναν οποιοδήποτε πόλεμο!

Δηλαδή τότε έπρεπε να είχαν περάσει όλοι οι στρατιώτες που πήραν μέρος στη Μικρασιατική Εκστρατεία από το Γουδί!

Ή τώρα, πρέπει τα εκατομμύρια Γερμανοί στρατιώτες να καταδικαστούν εις θάνατο!

Ακόμα και σε μια επανάσταση ή σε έναν εμφύλιο πόλεμο, με πια ηθική και με πιο δίκαιο επιτρέπεται

κάποιος η έστω μια άρχουσα τάξη να στήνει τέτοιους μηχανισμούς μαζικής εξόντωσης! Από που προκύπτει αυτό το δικαίωμα στον αντίπαλο να καταδικάσει εις θάνατο όλους τους συμμετέχοντες σε έναν αγώνα «!

Σίγουρα, είπε, ο δικηγόρος κάτι τέτοιο δεν προκύπτει από πουθενά, αποτελεί μια εγκληματική αυθαιρεσία. Όμως, όπως λέει και ο ποιητής, όταν είναι «αγύρτες και κλέφτες στην εξουσία», τι να περιμένεις!

Και συνέχισε λέγοντάς του ότι ακόμα και αν απαλλαγεί από την κατηγορία των εκτελέσεων που έγιναν στο χωριό του ή απαλλαγεί λόγω παραγραφής μπορεί να καταδικαστεί εις θάνατον για εσχάτη προδοσία και για αντίσταση στην κρατική εξουσία.

Αν προκύψει θανατική ποινή θα κάνουν το παν για προσφυγή στο Συμβούλιο Χαρίτων.

Υπάρχουν ελπίδες για να κάνουμε κάτι τέτοιο, του είπε.

Μετά από τις δυναμικές παρεμβάσεις της Σοβιετικής Ένωσης, των σοσιαλιστικών χωρών και μια σειρά δημοκρατικών χωρών στα Ηνωμένα Έθνη υπέρ του ελληνικού λαού και ενάντια στις εκτελέσεις θανατικών ποινών για πολιτικούς λόγους, μετά την κατακραυγή της διεθνούς κοινής

γνώμης να σταματήσουν οι εκτελέσεις στην Ελλάδα, μετά την κατακραυγή της ελληνικής κοινής γνώμης και τη διαμαρτυρία πολλών προσωπικοτήτων των γραμμάτων και το τεχνών να δοθεί ένα τέλος στις εκτελέσεις, άνοιξε ένα παραθυράκι, το οποίο θα αξιοποιήσουν.

Θανατικές ποινές στο εξής θα εκτελούνται μόνο αν είναι ομόφωνες.

Αν αυτό δεν έχει κοινοποιηθεί στο Έκτακτο Στρατοδικείο της πόλης μας ακόμη, σίγουρα θα κοινοποιηθεί όπου νάνε.

Ο δικηγόρος συνέστησε στο Γιάννη Κ να είναι πολύ προσεκτικός την ημέρα της δίκης στο δικαστήριο, να μη χάσει καθόλου την ψυχραιμία του, ότι και αν πουν οι μάρτυρες, όποιες προκλήσεις και αν εκτοξεύσουν οι δικαστές και ο βασιλικός επίτροπος.

Όταν έρθει η σειρά του να μιλήσει, να πει, με ηρεμία και σιγουριά, όλα αυτά που είπε στους ανακριτές του και όλα αυτά που είπε στη συνεργασία τους αυτές της ημέρες.

Δεν χρειάζονται μακροσκελής αναφορές ούτε αναλύσεις για την κατάσταση της χώρας, ούτε ότι δεν τηρήθηκε η συμφωνία της Βάρκιζας από το καθεστώς. Όχι μόνο δεν ενδιαφέρουν αυτά το Έκτακτο Στρατοδικείο, αλλά παίρνονται υπόψη και

ως επιβαρυντικά στοιχεία κακών προθέσεων. Από την άλλη δεν υπάρχει σήμερα και καμιά δυνατότητα προβολής αυτών των αληθειών.

Το κύριο είναι, λέει, να σώσει τη ζωή του χωρίς να ενδώσει. Αυτό αν το καταφέρουν θα αποτελέσει μεγάλη επιτυχία, θα είναι μια μικρή μεγάλη νίκη. Να πει καθαρά και ξάστερα ότι δεν εγκατέλειψε οικειοθελώς το σπίτι του, αλλά επειδή φοβήθηκε για τη ζωή του. Έφυγε στο βουνό και πήγε στη Βουλγαρία για να γλιτώσει τη ζωή του.

Και από εκεί και πέρα να τονίσει ότι πήγε όπου τον πήγαν και ότι πολέμησε στο Βίτσι και στο Γράμμο ως απλός στρατιώτης.

Το θέμα με τους φόνους στο χωριό του είναι μεν ξεκάθαρο, αυτός δεν έχει καμιά σχέση, είναι αθώος. Θα πρέπει, παρόλα αυτά, να είναι και εδώ πολύ προσεκτικός, να επιμείνει και να τονίσει, αλλά με μεγάλη ηρεμία, ότι αυτός πολύ αργότερα είχε αναλάβει ευθύνες για το ΕΑΜ και κατά επέκταση και για τον ΕΛΑΣ, δηλαδή το αντάρτικο στην περιοχή του.

Προς το Δικαστικό Μέγαρο

Στις 16 Ιανουαρίου 1950, πρωί πρωί, τρεις φύλακες
οπλισμένοι του φορέσανε χειροπέδες και τον
βγάλανε από το μπουντρούμι για να τον
παραδώσουν στη Στρατιωτική Αστυνομία για τη
μεταφορά του στο Έκτακτο Στρατοδικείο.

Περνώντας μπροστά από κάποια κελιά άκουσε να
του φωνάζουν «κουράγιο σύντροφε», «καλή τύχη»
παλικάρι» και για μια στιγμή οι ευχές ερχόταν από
όλα τα κελιά, όλοι οι κρατούμενοι, και από τα
κελιά των ποινικών, του εκφράζανε τη
συμπαράστασή τους. Κάποιοι ξεκίνησαν ένα
αντάρτικο τραγούδι.

Αμέσως όλη η φυλακή βούιξε:

Του Γράμμου ανάψαν οι κορφές

Στη γη και στον αγέρα

Της πάλης η παντιέρα

Ανέμισε πλατειά

Κάνουμε στάχτη θρύψαλα

Τ' αφέντη τη φοβέρα

Εχάραξε η μέρα

Για νάρθει η λευτεριά

Από παντού έφτασαν αμέσως πολλοί φύλακες με τα αυτόματα όπλα στα χέρια.

Ο Αρχιφύλακας άρχισε να φωνάζει και να βρίζει τους φυλακισμένους, επειδή τραγουδούσαν τέτοια τραγούδια και τους απείλησε ότι θα δώσει διαταγή για πυρ αν δεν το βουλώσουν αμέσως.

Ο Γιάννης Κ χάρηκε και συγκινήθηκε πάρα πολύ για τη στάση τους. Ωστόσο ξαφνιάστηκε ιδιαίτερα για το κουράγιο τους να εκφραστούν τόσο δυναμικά.

Δεν ήξερε ότι ήξεραν όλοι οι κρατούμενοι. Ότι τόσες και τόσες φορές, εδώ και τρία χρόνια, όποιον αγωνιστή φέρνανε από τα μέτωπα του αγώνα, και ιδιαίτερα από τα μέτωπα του ένοπλου αγώνα και τον κρατούσαν σε σκληρή απομόνωση και η δίκη του οριζόταν σχετικά γρήγορα, ήταν σίγουρα σημάδια αυτά ότι τον πήγαιναν, σε τελική ανάλυση, για το εκτελεστικό απόσπασμα.

Με τον τρόπο τους θέλανε να πουν ένα στερνό αντίο, να αποτίσουν φόρο τιμής στους μελλοθάνατους αγωνιστές του λαού.

Οι φύλακες, για να αποφύγουν και άλλες εκδηλώσεις προκλητικών συμπεριφορών από τους κρατούμενους, τον οδήγησαν γρήγορα έξω στην αυλή της φυλακής και περιμένανε εκεί τη Στρατιωτική Αστυνομία να τον παραλάβει.

Ο ένας από τους φύλακες πήγε και στάθηκε, ακούμπησε στην αυλόπορτα και κοίταζε δεξιά και αριστερά στο δρόμο που περνούσε μπροστά από τη φυλακή. Οι άλλοι δύο στεκόταν με τον κρατούμενο σχεδόν στη μέση της αυλής, σχηματίζοντας ένα τρίγωνο, με τον κρατούμενο μπροστά και τους δύο φύλακες, τον έναν αριστερά και τον άλλον δεξιά, πίσω του.

Μια ηλιόλουστη ημέρα ξεκινούσε και σήμερα μέσα στη μέση του χειμώνα, σκέφτηκε.

Όλες αυτές τις ημέρες που βρίσκεται εδώ έχει κάνει καλό καιρό με καλές λιακάδες. Μοιάζει λίγο με πρώιμο ανοιξιάτικο δροσερό και ευχάριστο καιρό, συλλογίστηκε, και ειρωνευόμενος τον εαυτό του, είπε μέσα του ότι η φύση τον συμπαθεί, και μέσα στο βαθύ χειμώνα και μέσα στο βαθύ σκοτάδι του χαμογελά με την ομορφιά της και τον θωπεύει τρυφερά με τις απαλές αχτίδες του ηλίου για να τον παρηγορήσει.

Ο Γιάννης Κ γύριζε το κεφάλι του προς όλες τις μεριές, παρατηρώντας και θαυμάζοντας τα πάντα.

Ο ήλιος ήδη είχε σηκωθεί ψηλά στον καθαρό γαλανό ουρανό. Ένας χείμαρρος από φως, μια τρυφερή και θερμή φωτοχυσία ξεχυνόταν μέσα στο χειμώνα λες και ο Ήλιος προσπαθούσε όλη τη γης να αγκαλιάσει. Μερικά μικρά λευκά σύννεφα ήταν

διάσπαρτα εδώ και κει, σαν κάτασπρα αρνάκια που ψάχνουν λιβάδι να βρουν για να βοσκήσουν.

Κοιτάζοντας προς το βορρά, έβλεπε τη μεγάλη οροσειρά που ορθωνόταν στο βάθος. Οι ψηλές κορυφές της, από γκρίζο ασβεστόλιθο και μαύρο γρανίτη, ήταν σκεπασμένες με ένα παχύ στρώμα από χιόνι, το οποίο έκρυβε τώρα την αιώνια άγρια ομορφιά των γιγαντιαίων βράχων.

Έτσι όπως πέφτανε οι ακτίνες του ήλιου επάνω στο παγωμένο χιόνι, ένα πολύ ανοιχτό γαλανό χρώμα, σαν το γαλανό χρώμα των πάγων, λαμπύριζε και αντανakλούσε από τις κορυφές των βουνών, λες και είχαν μεταμορφωθεί, αυτές, σε τεράστιους πυραμιδικούς και κυβικούς καθρέφτες και παίζανε τώρα ένα μαγικό παιχνίδι με τον ήλιο.

Από την άλλη μεριά, προς το νότο, έβλεπε τη θάλασσα να απλώνεται και να σπινθηρίζει και να αντανakλά το φως του ήλιου και να μοιάζει σαν μια απέραντη γαλανογκρίζα γυάλινη πεδιάδα χωρίς τέλος.

Και σκέφτηκε, πόσο ωραίο θα ήταν να μπορούσε να πάρει φόρα και να κάνει, με την πιο μεγάλη ταχύτητα, τσουλήθρα επάνω στο κρυστάλλινη της θάλασσα, όπως όταν ήταν παιδιά και γλιστρούσαν επάνω στους πάγους του μικρού ποταμού στο χωριό του, και να φύγει χωρίς να μπορεί κανείς να

τον σταματήσει.

Πριν τον κλείσουν στο σκοτάδι, στο σκότος των φυλακών, ζούσε βασικά μέσα στη φύση, τόσο στο χωριό του όσο και στα βουνά κατά τη διάρκεια του αγώνα, και του είχε γίνει τόσο αυτονόητη η ομορφιά της που δεν σκεφτόταν καν ότι είναι κάτι το ιδιαίτερο.

Τώρα πια δεν χορταίνει να την παρατηρεί και να την απολαμβάνει.

Αναπολεί τη ζωή του στο χωριό του και σκέφτεται πόσο αγαπάει τη ζωή!

Πόσο ωραία ήταν η ζωή του!

Πόσο ευνοημένος στάθηκε με μια μεγάλη και ωραία οικογένεια!

Πόσο τυχερός ήταν που κατάφερε να αγωνίζεται για τόσο μεγάλα ιδανικά!

Πόση ικανοποίηση αισθάνθηκε που συμμετείχε και αυτός στον μεγάλο αγώνα ενάντια στο Φασισμό, στον μεγάλο αγώνα για την απελευθέρωση της Πατρίδας!

Ένα αίσθημα χαράς και λύπης τον πλημμύρισε και τα μάτια του βούρκωσαν πάλι.

Τι κρίμα, είπε μέσα του, που εδώ τελειώνουν όλα!

Τι κρίμα, πολύ περισσότερο, που για τον ίδιο το λαό και τη χώρα του, με τόσο βάρβαρο τρόπο καταστρέφεται η προσπάθεια για ένα καλύτερο

μέλλον!

Πιστεύει ακράδαντα ότι ο λαός με τον καιρό θα τα καταφέρει να ξεπεράσει αυτό το θανατηφόρο, σχεδόν, πλήγμα που δέχτηκε.

Ο ίδιος είναι αποφασισμένος, δεν μπορεί να λυγίσει!

Το τζίπ της στρατιωτικής αστυνομίας σταμάτησε μπροστά στην αυλόπορτα της φυλακής και τέσσερις στρατιώτες, μαζί με τον οδηγό του τζίπ που ήταν όλοι τους στρατονόμοι, κατέβηκαν κάτω, μίλησαν με τους φύλακες, ο υπεύθυνος για τη μεταφορά υπέγραψε ένα πρωτόκολλο παραλαβής, οδήγησαν τον κρατούμενο στο τζίπ, χαιρέτισαν και έφυγαν.

Οι φυλακές βρισκότανε βορειοδυτικά, στην άκρη της πόλης, ενώ τα δικαστήρια στο κέντρο της πόλης, στη νότια πλευρά.

Διασχίζοντας έτσι μεγάλο τμήμα της πόλης παρατήρησε, ότι η πόλη ήταν σχεδόν στρατοκρατούμενη. Έντονη ήταν και η παρουσία της αστυνομίας, αλλά η παρουσία του στρατού ήταν παντού επιβλητική, ενώ ο εμφύλιος, στην ουσία, έληξε στο τέλος Αυγούστου 1949, έστω και αν σε κάποια μέρη οι συγκρούσεις συνεχίστηκαν για λίγο καιρό ακόμη.

Όταν έφτασαν στο Δικαστικό Μέγαρο πρόσεξε ότι

σε κάθε γωνία υπήρχε στρατιωτική φρουρά, και γενικά, το τετράγωνο που βρισκόταν τα δικαστήρια ήταν γεμάτο στρατό.

Η γυναίκα του και ο πατέρας της, Δημήτριος Β, ήταν εκεί, τον περίμεναν επάνω στο πλατύσκαλο της κεντρικής εισόδου, δίπλα στην πενταμελή στρατιωτική σκοπιά.

Είχαν έρθει από το Σάββατο το πρωί. Τους επιτράπηκε να τον επισκεφτούν για πολύ χρόνο, τόσο το Σάββατο, όσο και την Κυριακή.

Πέρα από την κουβέντα και την ενημέρωση για τα παιδιά τους, για τους συγγενείς και φίλους, για τα προβλήματα σχετικά με το νοικοκυριό τους, για την κατάσταση στο χωριό, συζήτησαν ιδιαίτερα λεπτομερώς για τη δίκη.

Μίλησαν και με το δικηγόρο για αυτό το ζήτημα και όσο και αν προσπάθησε αυτός να ελιχθεί, δεν μπόρεσε και τελικά δεν θέλησε να τους κρύψει εντελώς την πικρή αλήθεια που τους περιμένει.

Όσον αφορά την ποινή του θανάτου τους ενημέρωσε, ότι λόγω των μεγάλων κινητοποιήσεων στο εξωτερικό, τη συνεχή συζήτηση του θέματος στον ΟΗΕ, αλλά και των συνεχιζόμενων διαμαρτυριών διανοουμένων και καλλιτεχνών στη χώρα μας για να σταματήσουν πια οι πολιτικές εκτελέσεις στην Ελλάδα, είχε παρθεί απόφαση από

την κυβέρνηση, αρχικά, αν οι αποφάσεις των θανατικών ποινών των Έκτακτων Στρατοδικείων είναι μόνο 3 προς 2 να μην εφαρμόζονται αυτές, οπότε ο θανατοποινίτης μπορεί να προσφύγει για Χάρη ή μετατροπή ποινής στο Συμβούλιο Χαρίτων . Επειδή οι πιέσεις αυτές δεν σταμάτησαν, τις τελευταίες ημέρες πάρθηκε νέα απόφαση, που δεν επιτρέπει τις εκτελέσεις ούτε και όταν οι αποφάσεις των θανατικών ποινών είναι 4 προς 1, οπότε ισχύουν και εδώ αυτά που αναφέραμε παραπάνω. Αυτό σημαίνει ότι από εδώ και πέρα μόνο οι ομόφωνες αποφάσεις θα εφαρμόζονται. Έχουμε, λέει, καλές προϋποθέσεις να αποφύγουμε και την χειρότερη των ποινών, αν το πάνε προς τα εκεί.

Ο Γιάννης Κ έχοντας τη γυναίκα του κοντά του, αυτές τις δυο μέρες, καθώς και σήμερα στη δίκη, αισθάνεται ότι έχει ένα δυνατό στήριγμα για να ακουμπήσει.

Η απόλυτη κατανόηση που έχει η γυναίκα του για τη στάση του και η αμέριστη συμπαράσταση που του προσφέρει του δίνει πολύ κουράγιο για να σταθεί όρθιος.

Μόλις σταμάτησε το τζιπ για να βγει ο κρατούμενος, η γυναίκα του κατέβηκε γρήγορα γρήγορα τα σκαλοπάτια και πήγε κοντά στο τζιπ.

Από πίσω της έτρεξε ένας στρατιώτης από τη σκοπιά και της είπε να απομακρυνθεί αμέσως από το τζίπ, ενώ αυτή προσπαθούσε να του εξηγήσει ότι ο άντρας της είναι μέσα.

Με αυστηρό τρόπο είπε ο στρατιώτης, ότι αυτά δε γίνονται. Πρέπει να κάνει πέρα και να κρατήσει μεγάλη απόσταση, γιατί αλλιώς θα έχει δυσάρεστες συνέπειες αν τους εμποδίζει στη δουλειά τους.

Στο μεταξύ ήρθε ο πατέρας της την έπιασε από το μπράτσο της και την απομάκρυνε.

Της ερχόταν να σκάσει από το κακό της, επειδή δεν την αφήνανε να τον αγκαλιάσει μια φορά, έστω να τον πλησιάσει.

Τα μάτια της θόλωσαν πάλι, αλλά το πάλεψε και τα κατάφερε, δεν έκλαψε. Σκέφτηκε ότι αυτή τη στιγμή τα δάκρυα και τα κλάματα μόνο στενοχώρια, μόνο βάρος θα του προσθέσουν.

Όταν τον βγάλανε από το τζίπ για να τον πάνε μέσα στο κτίριο την είδε να στέκεται δίπλα στον πατέρα της. Τους κοίταζε κουνώντας το κεφάλι του με ένα μελαγχολικό χαμόγελο στο πρόσωπο και αυτοί τον χαιρετούσαν και οι δυο χαμογελώντας.

Αναλογίστηκε, ότι τελικά είναι πολύ δυνατή η γυναίκα του. Όχι μόνο αντέχει η ίδια την καταπίεση και την ψυχολογική βία που δέχεται από την αστυνομία, αλλά αντέχει να τον στηρίζει κάτω από

τις πιο άσχημες και επικίνδυνες συνθήκες,
καταφέρνει να μεγαλώνει τα παιδιά τους και να
κρατάει και το νοικοκυριό τους.

Φυσικά και υπάρχουν και άλλες γυναίκες στο
χωριό, στην περιοχή, στο νομό, που
ανταποκρίνονται σ' αυτά τα δύσκολα προβλήματα.
Σίγουρα σε όλη την Ελλάδα. θα φτάνουν τις
δεκάδες, μάλλον τις εκατοντάδες χιλιάδες.

Βέβαια, αν σκεφτεί κανείς όλον τον κόσμο, τότε θα
φτάνουν τα εκατομμύρια ή δισεκατομμύρια.

Τι να πει κανείς, συνέχισε το συλλογισμό του, και
για τις γυναίκες που σε καθεστώς όπως αυτό της
Ελλάδας, περνούν και χειρότερα βασανιστήρια και
από τους άνδρες.

Τι να πει κανείς και για αυτές που πολεμούν παντού
στην πρώτη γραμμή για τα πανανθρώπινα ιδανικά
και είναι έτοιμες να θυσιάσουν και τη ζωή τους!

Πόσο ευνοημένος στάθηκε ο Δημοκρατικός
Στρατός Ελλάδας που είχε στις γραμμές του τόσα
πολλά κορίτσια και τόσες πολλές νέες γυναίκες.

Νομίζει, συνέχισε τη σκέψη του, ότι φτάνανε,
τουλάχιστο, το ένα τρίτο της δύναμής του!

Και με πια τόλμη και προσήλωση αγωνιζότανε!

Μπαίνοντας μέσα στο κτίριο παρατήρησε ότι πολύς
κόσμος πηγαινοέρχεται στα δικαστήρια.

Επίσης κάμποσος κόσμος υπήρχε και στην πλατεία

μπροστά από το δικαστήριο.

Όλοι αυτοί φυσικά δεν μπορεί να είναι μόνο από την πόλη, αλλά και από τη γύρω περιοχή και από όλο το νομό.

Σχεδόν όλοι του φαινότανε ταλαιπωρημένοι και καταβεβλημένοι άνθρωποι, όπως ο ίδιος και οι δικοί του. Και, σκέφτηκε, ότι η παρουσία τους εδώ θα έχει να κάνει με διώξεις για πολιτικούς λόγους δικών τους ανθρώπων.

Το Δικαστικό Μέγαρο ήταν ένα ψηλό μονώροφο νεοκλασικό κτίριο με ένα ψηλοτάβανο ημιυπόγειο. Ανάμεσα στις μικρές οικοδομές και μονοκατοικίες φάνταζε μεγάλο και επιβλητικό και ξεχώριζε, όπως τα διοικητικά κτήρια των αποικιοκρατών στις διάφορες αποικίες τους.

Στο αέτωμα της πρόσοψης είχε μια επιγραφή, με ωραία γράμματα χαραγμένα, που έγραφε
ΘΕΜΙΔΟΣ ΜΑΙΛΑΘΡΟΝ.

Οι σκάλες, μπροστά στην κεντρική είσοδο, ήταν αρκετά μεγάλες, αν και δεν πιάνανε όλη την πρόσοψη του κτιρίου. Ξεκινούσαν από μπροστά, από αριστερά και από δεξιά της εισόδου και καταλήγανε σε ένα μεγάλο πλατύσκαλο που οδηγούσε ομαλά μέσα στο κτήριο.

Μπροστά στο κτήριο απλωνόταν μια, μεσαίου μεγέθους, διαμορφωμένη πλατεία με δρομάκια,

πράσινο, θάμνους, δέντρα και μερικά παγκάκια. Το κτίριο είχε τα χρονάκια του και φαίνεται ότι από τότε που κτίστηκε δεν του έγινε καμιά συντήρηση. Ο χρόνος, οι καιρικές συνθήκες και η σκόνη αποτύπωσαν για καλά τα σημάδια τους επάνω στις εξωτερικές επιφάνειες. Η σκόνη επικάλυψε σχεδόν το χρώμα της ώχρας με το οποίο ήταν βαμμένοι οι εξωτερικοί και οι εσωτερικοί τοίχοι, ενώ σε πολλά σημεία οι σοβάδες ήταν φουσκωμένοι από την υγρασία ή είχαν πέσει ήδη κάτω στο έδαφος. Την ίδια τύχη είχαν και τα ψηλά και ωραία παράθυρα η πόρτες μέσα και έξω καθώς και η μεγάλη και επιβλητική είσοδος. Μάλλον δεν έτυχαν καμιάς φροντίδας ή συντήρησης ποτέ.

Λίγο πολύ το ίδιο ισχύει και για το εσωτερικό του κτιρίου.

Η αίθουσα, όπου θα γινόταν η δίκη, ήταν ένας μεγάλος παραλληλόγραμμος και πολύ ψηλοτάβανος χώρος. Η μία μακρά πλευρά της ήταν εξωτερικός τοίχος, με τέσσερα μεγάλα ψηλά παράθυρα που ρίχνανε άπλετο φως μέσα στην αίθουσα, ενώ οι άλλες τρεις πλευρές ήταν εσωτερικοί τοίχοι.

Στη μέση της εσωτερικής μακράς πλευράς, υπήρχε μια μεγάλη δίφυλλη πόρτα, η οποία αποτελούσε και

την είσοδο/έξοδο για τους δικηγόρους, τους δικαζόμενους τους μάρτυρες και το κοινό.

Από την πόρτα μέχρι τον απέναντι, εξωτερικό, τοίχο υπήρχε ένας ευρύχωρος διάδρομος.

Από τη δεξιά μεριά του διαδρόμου ήταν ο χώρος για τους δικηγόρους, για τους κατηγορούμενους και για τους μάρτυρες και μετά ακολουθούσε ο χώρος του δικαστηρίου (πρόεδρος, δικαστές, βασιλικός επίτροπος, γραμματείς κ. α), ο οποίος ήταν γύρω στο ένα μέτρο υπερυψωμένος.

Στον τοίχο, πίσω από τον υπερυψωμένο χώρο, υπήρχαν, δεξιά και αριστερά, δύο πόρτες.

Στη μέση του τοίχου, ανάμεσα στις δύο πόρτες, κρέμεται μία μεγάλη κορνίζα με το πορτραίτο του Βασιλιά Παύλου, που τον δείχνε να κάθεται στο θρόνο του, με ένα τρυφερό χαμόγελο στο πρόσωπο, σαν να θωρεί τους δικαστές του και να εκφράζει την ευαρέσκειά του διότι κάνουν τόσο καλά και αποτελεσματικά τη δουλειά τους.

Στα χέρια του κρατάει το βασιλικό του σκήπτρο και στη ζώνη του κρέμεται το βασιλικό του ξίφος.

Ο βασιλιάς φοράει στρατιωτική στολή με το πηλήκιο στην κεφαλή του. Η στολή και το πηλήκιο είναι τόσο γεμάτα από στολίδια και διακριτικά που δεν βρίσκεις λέξεις να τα απαριθμήσεις.

Πρέπει να είναι συνδυασμός των στολών του

Στρατάρχη, του Αντιναύαρχου και του Αρχιπτεράρχου μαζί. Είναι πιο λαμπρή και πιο σπουδαία και περιέχει τη μεγαλοπρέπεια και των τριών στολών. Μάλλον, καθότι είναι προϊστάμενός τους, πρέπει αυτό να αντανακλάται και στην ανωτερότητα της στρατιωτικής του στολής.

Όλο το παράστημά του, έτσι όπως είναι αποτυπωμένο, έχει ένα ύφος μεγαλοπρέπειας του Βασιλέα, που τον δείχνει γεμάτο υπερηφάνεια και ικανοποίηση. Σαν να λέει, ότι ως αρχηγός του κράτους και των ενόπλων δυνάμεων και των δυνάμεων ασφαλείας της χώρας, είχε την τόλμη πρώτος αυτός να σέρνεται πίσω από τον περιβόητο Βαν Φλιτ, να τον γλύφει και να τον εκλιπαρεί να τους χαρίσει τη νίκη έναντι των κακούργων Κομμουνιστών και να του υπόσχεται ότι το Στέμμα του θα είναι για πάντα το απόλυτο σύμβολο της εξάρτησης της Ελλάδας από τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό.

Άρα έχει απολύτως δίκαιο, λένε, όταν ο Βασιλεύς Παύλος λέει ότι είναι ο μέγας Στρατηλάτης της νίκης, είναι ο Μονάρχης της νίκης!

Με την αποφασιστική του συμβολή στη μεγαλειώδη νίκη, έσωσε τη χώρα από τους εγκληματίες συμμορίτες και βάζει τώρα τις βάσεις, για την αναγέννηση του Έθνους.

Δικαιολογημένα λοιπόν, λέγεται, ότι ο Paul Glücksbург, δηλαδή στα ελληνικά ο Παύλος Γκλύξμπουργκ, δεν είναι μόνο ο Άναξ, ο Μονάρχης, ο Βασιλεύς, ο πρώτος της τάξης Εθνάρχης της Ελλάδας και όλων των Ελλήνων αλλά δικαιωματικά έγινε και ο Γεννήτορας του Έθνους και όλων των Ελλήνων.

Είναι σαν να φτάνουν οι ρίζες του στον προπάτορα όλων των Ελλήνων, τον Έλληνα.

Του αξίζει, λέει, μ' αυτή τη νίκη του να πάρει και ο Οίκος του, ο Οίκος των Γκλύξμπουργκ μια θέση ανάμεσα στους μεγάλους Οίκους του Ελληνισμού, για παράδειγμα δίπλα στον Οίκο των Ατρείδων.

Εκεί ακριβώς είναι η θέση του, λέει, διότι όπως ο Αγαμέμνονας ήταν ο νικητής Βασιλεύς στην Τροία, έτσι και αυτός, ο Γκλύξμπουργκ, είναι ο νικητής Βασιλεύς στο Γράμμο.

Στα δεξιά του βασιλικού πορτραίτου είναι στεριωμένη η σημαία του Βασιλείου της Ελλάδας, ενώ στα αριστερά του κρέμεται ένας μεγάλος σταυρός.

Από την αριστερή μεριά του διαδρόμου ξεκινάει ο χώρος του ακροατηρίου, ο οποίος έχει μια ελαφρά αμφιθεατρική διαμόρφωση, ώστε οι επισκέπτες να μπορούν με άνεση να παρακολουθούν την ακροαματική διαδικασία που διαδραματιζόταν επί

σκηνής του Έκτακτου Στρατοδικείου.

Στον πίσω τοίχο του ακροατηρίου είναι, κατάφατσα στο χώρο του δικαστηρίου, κρεμασμένο ένα μεγάλο κάδρο με ένα ολόσωμο πορτραίτο της Θεάς Θέμιδας.

Η ιερή Θεά έχει δεμένα τα μάτια της με ένα πορφυρό μαντήλι και στο ένα χέρι της κρατάει το ζύγι και στο άλλο το σπαθί, σαν να μας λέει ότι εδώ μέσα στον οίκο της απονέμεται δικαιοσύνη με κριτήρια: την αμεροληψία, τα τεκμήρια ενοχής ή αθωότητας και την αναλογικότητα του μέτρου της τιμωρίας.

Μάλλον τα Έκτακτα Στρατοδικεία είναι σίγουρα ότι η θεά με το μαντήλι στα μάτια δεν βλέπει την μεροληψία τους, άρα με το ζύγι μπορούν να ζυγίζουν και να αποφασίζουν όπως τους βολεύει και με το σπαθί μπορούν να τιμωρούν όπως θέλουν. Έτσι καταλήγει και η θεά, βοηθός τους ή αλλιώς όπως δείχνει και ο σταυρός στον απέναντι τοίχο και ο θεός καταλήγει βοηθός τους! Και το εννοούν κυριολεκτικά.

Πρώτη ημέρα της Δίκης

Όταν οι στρατιώτες, που πριν τον πάνε στην αίθουσα, με διαταγή του Προέδρου του δικαστηρίου, του βγάλανε τις αλυσίδες από τα χέρια, άνοιξαν την πόρτα για να μπει μέσα, ο Γιάννης Κ έμεινε κατάπληκτος.

Όλα ήταν έτοιμα. Η δίκη μπορούσε να ξεκινήσει. Τα μέλη του Έκτακτου Στρατοδικείου ήταν όλα στη θέση τους.

Όλα τα μέλη του Έκτακτου Στρατοδικείου ήταν άντρες Στρατιωτικοί.

Καθόταν όλοι σε μια σειρά.

Ο Πρόεδρος του Έκτακτου Στρατοδικείου καθόταν στη μέση. Δεξιά του καθόταν δύο δικαστές και άλλοι δύο αριστερά του. Σε μικρή απόσταση, από τη δεξιά μεριά, είχε πάρει θέση ο Βασιλικός Επίτροπος και επίσης σε μικρή απόσταση, από την αριστερή μεριά, είχε πάρει θέση ο Γραμματέας.

Όλοι τους φορούσαν τις στρατιωτικές τους στολές με τα πηλίκιά τους. Οι στολές ήταν στολισμένες με όλα τα πολύχρωμα γαλόνια, σιρίτια, κορδόνια, αστεράκια, εμβλήματα, παράσημα και μετάλλια που δείχνανε, αν και ήταν σχετικά νέοι όλοι τους, την ηρωική τους πορεία στα πεδία των μαχών και τη στρατιωτική βαθμολογική τους ανέλιξη καθώς και τη θέση την οποία κατέχουν σήμερα στο

Στράτευμα της Πατρίδας.

Έτσι όπως είναι ντυμένοι, με τις στολές τους, δεν μπορεί κανείς εύκολα να εκτιμήσει την ηλικία του καθενός, ούτε και να περιγράψει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Το πολύ που μπορεί να υποθέσει κανείς είναι, ότι όλοι τους είναι μεταξύ τριάντα και σαράντα χρονών και ότι όλοι φαίνονται γεροδεμένοι και δυναμικοί άνδρες, με ένα αυστηρό και αποφασιστικό ύφος.

Όπως κάθονται ψηλά, δείχνουν πολύ δυναμικοί και επιβλητικοί, δείχνουν απόλυτοι κυρίαρχοι του παιχνιδιού.

Μοιάζουν με ωραίες προτομές αγαλμάτων που ακτινοβολούν την αδιάλειπτη εξουσία του Κράτους και την αέναη κυριαρχία της αστικής τάξης και των Συμμάχων της.

Ο Γιάννης Κ με την παλιά και φθαρμένη στολή του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, τους παρατήρησε με ένα λεπτό ειρωνικό χαμόγελο και αναρωτήθηκε γιατί όλο αυτό το θέατρο για να σκοτώσουν έναν αντάρτη!

Μάλλον πιστεύουν ότι, επιδεικνύοντας τέτοια αυστηρή θεσμική μεγαλοπρέπεια, δίνουν κύρος στις εγκληματικές τους πράξεις και νομίζουν ότι έτσι μπορούν, τόσο αυτοί όσο και το καθεστώς που υπηρετούν, να κρυφτούν πίσω από το δάχτυλό

τους!

Οι θέσεις του ακροατηρίου ήταν σχεδόν όλες κατειλημμένες.

Του είχε πει ο δικηγόρος του ότι φέρνουν ακροατές σαν κομπάρσους, για τους φωτογράφους τον εφημερίδων και για να φαίνεται προς τα έξω ότι ο κόσμος που έχει υποφέρει από τους συμμορίτες θέλει να βλέπει και να ελέγχει ότι πράγματι τιμωρούνται για τα εγκλήματα και την προδοσία που διέπραξαν, αλλά δεν περίμενε να είναι τόσο πολλοί. Μεταξύ των ακροατών και πολλές μαυροφορούσες γυναίκες.

Αυτός δυσκολευόταν, δεν μπορούσε και δεν ήθελε να καταλάβει τους λόγους για τους οποίους όλοι αυτοί οι άνθρωποι δέχονται να έρχονται και να παίρνουν μέρος, ως ακροατές, σε τέτοιες δίκες!

Οι στρατιώτες του έδειξαν το παγκάκι του κατηγορούμενου και του είπαν να καθίσει.

Δύο έμειναν κοντά του, ενώ οι άλλοι δύο πήγαν και στάθηκαν στην πόρτα.

Ο δικηγόρος του ήταν ήδη στη θέση του, πήγε κοντά του, τον χαιρέτησε, αντάλλαξε μερικές κουβέντες μαζί του, με σκοπό να τον στηρίξει και ξαναπήγε πίσω στη θέση του.

Μετά από λίγο μπήκε και η γυναίκα του με τον πατέρα της στην αίθουσα και φάνηκε ότι και αυτοί

έμειναν κατάπληκτοι από το στήσιμο του δικαστηρίου και από την παρουσία τόσο πολύ κόσμοι.

Βρήκαν δυο θέσεις ελεύθερες και πήγαν και κάθισαν.

Τον κοίταζαν που καθόταν φρουρούμενος από τους στρατιώτες και του χαμογελούσαν προσπαθώντας έτσι να κρύψουν το άγχος και το φόβο τους.

Στις εννέα η ώρα π.μ. ο Πρόεδρος του ΕΣ κήρυξε την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας.

Με διαταγή του Προέδρου, λέει, είχε προσέλθει « ο κατηγορούμενος ενώπιον του δικαστηρίου ελεύθερος άνευ δεσμών ».

Στις ερωτήσεις του προέδρου για τα προσωπικά του στοιχεία, ο κατηγορούμενος, απάντησε ότι λέγεται Γιάννης Κ του Γεωργίου, είναι ετών 39 και συνέχισε λέγοντας που γεννήθηκε, που είναι η μόνιμη κατοικία του. σε ποια Επαρχία και σε ποιο Νομό ανήκει το χωριό του. ότι είναι γεωργός, ότι είναι Έλληνας και ότι ο συνήγορός του είναι ο παρόντας δικηγόρος ΔΜ.

Ο Γραμματέας ανάγνωσε, με εντολή του Προέδρου, τη διαταγή, βάση της οποίας έγινε η εισαγωγή του κατηγορούμενου σε δίκη, την έκθεση γνωμοδότησης του εισηγητή και διάφορα άλλα έγγραφα που η ανάγνωσή τους κρίθηκε αναγκαία.

Ο Πρόεδρος κοινοποίησε στον κατηγορούμενο, με συνοπτική ακρίβεια, τις πράξεις για τις οποίες κατηγορείται:

Πρώτον για Στάση και Εσχάτη Προδοσία,
Δεύτερον για Ένοπλη Επίθεση κατά των Αρχών και των Δυνάμεων της Δημόσιας Ασφάλειας και
Τρίτον για Φόνους διαπραχθέντες το έτος 1943 και 1944, υπενθυμίζοντας αυτόν και το δικηγόρο του, αυτά που ορίζει η παράγραφος 1 του άρθρου 116 του Στρατιωτικού Νόμου.

Μετά πήρε το λόγο ο Βασιλικός Επίτροπος και απάγγειλε συνοπτικά την κατηγορία, σύμφωνα με τη σχετική διαταγή του Στρατιωτικού Διευθυντή της Περιφέρειας, ως ασκούντα την Πολιτική Αγωγή και το Εγκλητήριο και παρέδωσε στον Πρόεδρο κατάλογο με έντεκα μάρτυρες τους οποίους αυτός κάλεσε να καταθέσουν και οι οποίοι ήταν όλοι παρόντες.

Ο συνήγορος του κατηγορούμενου έκανε ένσταση για το τρίτο σκέλος της κατηγορίας, υπογραμμίζοντας ότι για τους φόνους που διαπράχθηκαν κατά το Φεβρουάριο του 1943 και μετέπειτα, αρμόδια είναι τα ορκωτά δικαστήρια και όχι τα Στρατοδικεία.

Εκτός αυτού τόνισε ότι, ούτως ή άλλως, τα παραπάνω αδικήματα αμνηστεύτηκαν με τους

νόμους που μεσολάβησαν.

Ο Βασιλικός Επίτροπος πήρε το λόγο και πρότεινε την απόρριψη της ένστασης του συνηγόρου, βάσει του άρθρου 5 του Νόμου Δ.Ξ.Θ., καθόσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά της ασφάλειας του κράτους, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίον έγιναν αυτές οι πράξεις, καθότι η διάταξη του άρθρου 5 του Νόμου Δ.Ξ.Θ. ως δικονομική έχει αναδρομική ισχύ.

Το Δικαστήριο συσκέφθηκε κατά το νόμο επί της έδρας του, δήλωσε ότι επιφυλάσσεται να αποφασίσει σχετικά με την ένσταση της υπεράσπισης μετά τη λήξη της ακροαματικής διαδικασίας όταν θελήσει να δικάσει αυτά τα αδικήματα, εάν πεισθεί ότι ο κατηγορούμενος έπραξε τα εν λόγω αδικήματα ως φυσικός και όχι ως ηθικός αυτουργός και διέταξε τη συνέχιση της δίκης, καλώντας τον πρώτο μάρτυρα να καταθέσει.

Ο πρώτος μάρτυρας, MB, απάντησε στις ερωτήσεις σχετικά με τα στοιχεία της ταυτότητάς του και ορκίστηκε στο Ιερό Ευαγγέλιο ότι θα πει την αλήθεια και μόνο την αλήθεια και μετά ξεκίνησε με την κατάθεσή του:

Αντιγραφή της κατάθεσης του MB από τα Πρακτικά της Δίκης.

Ο κατηγορούμενος συνελήφθηκε στο Γράμμο. Πληροφορήθηκε από ένα πρόσωπο το οποίο ήταν μαζί με τον κατηγορούμενο στο Μπούλκες. Επειδή ο ίδιος (μάρτυρας) υπηρέτησε από το 1945 μέχρι το 1948 στην Υποδιοίκηση Χωροφυλακής της Πρωτεύουσας της Επαρχίας, διαπίστωσε ότι ο Γιάννης Κ ήταν υπεύθυνος του Κομμουνιστικού Κόμματος του χωριού του και των γύρω χωριών. Αυτός υπέδειξε την εκτέλεση της οικογένειας ΔΔ το 1943, διότι δύο παιδιά του ΔΔ ήταν στη Μέση Ανατολή. Μετά από λίγες ημέρες υπέδειξε και τον ΚΠ, ο οποίος εκτελέστηκε τον Φεβρουάριο του 1943. Κατά το κίνημα συγκέντρωσε ομάδες και τις απέστειλε να αγωνιστούν, αλλά διότι απέτυχε το κίνημα, γύρισαν από το Βόλο και δεν έφτασαν στον προορισμό τους.

Ήταν δυναμικό στέλεχος όχι μόνο του, αλλά και των γύρω χωριών και παρέσυρε πολλούς κατά την απελευθέρωση είτε δια της πειθούς, διότι είχε μεγάλη επιρροή, είτε δια του εξαναγκασμού απειλώντας τους κατοίκους ότι αν μείνουν θα τους κακοποιήσει ο προελαύνων Εθνικός Στρατός και πήγαν στη Βουλγαρία. Όπου πήγε και αυτός και έγινε υπεύθυνος γεωργικής παραγωγής.

Μετά πήγε στο Βίτσι όπου τραυματίστηκε και τον στείλανε στα Σκόπια για θεραπεία και όταν έγινε καλά ξαναπήγε στο Γράμμο όπου ήταν επίτροπος λόχου. Στο Γράμμο μετά τραυματίστηκε πάλι και συνελήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, όπως τον πληροφόρησε ένας συμμορίτης. Ο συμμορίτης που του τα είπε αυτά ονομάζεται ΒΚ και είναι από τον Πειραιά.

Μάλιστα ο συμμορίτης ΒΚ του είπε ακόμα ότι ο Γιάννης Κ ήταν ένα από τα 165 επίλεκτα στελέχη του στρατού των συμμοριτών, τα οποία είχαν καθήκον να περνούν πίσω από τις γραμμές του Εθνικού Στρατού και να δημιουργούν εστίες αντίστασης.

Ο Γιάννης Κ, παρατηρούσε το μάρτυρα και προσπαθούσε να θυμηθεί αν τον ήξερε μια και υπηρέτησε στην περιοχή του. Μάλλον δεν θα πρόλαβε να τον γνωρίσει ή να τον συναντήσει, είπε μέσα του, μια και ο ίδιος μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας, μέσα σε κανένα μήνα, αναγκάστηκε να φύγει.

Θυμήθηκε όμως, ότι τον είχαν ενημερώσει για κάποιο χωροφύλακα που είχαν φέρει από κάτω στην Πρωτεύουσα της Επαρχίας τους, αμέσως μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας. Ίσως να είναι αυτός, σκέφτηκε. Του είχαν πει ότι είχε μεγάλη πείρα στη

δίωξη οπαδών του ΕΑΜ και του ΚΚΕ. Είχε ξεκινήσει αμέσως συνεργασία με την Εθνοφυλακή προωθώντας συστηματικά την ενίσχυση αντικομμουνιστικών στοιχείων και τη δημιουργία παρακρατικών ομάδων.

Σίγουρα είχε αποκτήσει μεγάλη εμπειρία, υπηρετώντας τους Γερμανούς και πρόσφερε τις υπηρεσίες του μετά στους Άγγλους και τώρα στους Αμερικάνους και στο μοναρχοφασιστικό καθεστώς που έστησαν.

Σκέφτηκε ακόμα ότι ο άνθρωπος αυτός θα έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο όχι μόνο στο κυνήγι των οπαδών του ΕΑΜ και του ΚΚΕ, αλλά και στην τρομοκράτηση των απροστάτευτων οικογενειών τους.

Αυτή τη στιγμή παίζει το ρόλο του σαν μάρτυρας κατηγορίας! Ένας σπουδαίος υπάλληλος για πολλές δουλειές!

Όταν τελείωσε η ακρόαση του ΜΒ κλήθηκε να καταθέσει ο ΕΔ

Ο δεύτερος μάρτυρας, ΕΔ έδωσε τα στοιχεία του και ορκίστηκε στο Ιερό Ευαγγέλιο. Οι τέσσερις από τους φόνους για τους οποίους κατηγορείτε ο Γιάννης Κ, αφορούν τον ίδιο προσωπικά. Ο ΔΔ ήταν ο πατέρας του, η Δη Δ η μητέρα του, ο ΒΔ και ο ΧΔ τα δυο μικρότερα αδέρφια του.

Στεκόταν εκεί και δεν το χωρούσε ο νους του, ο Γιάννης Κ, ο οποίος, ξεκλήρισε την οικογένειά του, όπως του είχαν πει, καθόταν σχεδόν δίπλα του. Ήταν γεμάτος πίκρα και μίσος, Το μόνο που εκείνη τη στιγμή σκεφτόταν ήταν, ότι ο εγκληματίας θα λάβει την πρέπουσα ποινή από το Έκτακτο Στρατοδικείο. Αυτό βέβαια δεν θα φέρει τους δικούς του πίσω, είναι όμως μια δικαίωση ότι ο εγκληματίας δεν θα μείνει ατιμώρητος.

Ο ίδιος βρισκόταν στα χρόνια της κατοχής στη Μέση Ανατολή, μαζί με έναν άλλο αδερφό του, και δεν έχει προσωπική γνώση για το πώς και ποιοι σκότωσαν τους δικούς του. Έχει όμως πεισθεί ότι ο Γιάννης Κ και την εντολή έδωσε και συμμετείχε στο φονικό.

Προσπάθησε να ελέγξει το μίσος και την οργή του για να καταθέσει με ηρεμία, αλλά δεν μπόρεσε να τα καταφέρει εντελώς και άρχισε με ένα αρκετά σκληρό και καταγγελτικό ύφος να καταθέτει:

Αντιγραφή της κατάθεσης του ΕΛ από τα Πρακτικά της Δίκης.

Ο κατηγορούμενος από την παιδική του ηλικία ήταν το φόβητρο του χωριού, ήταν αναρχικός, ζωοκλέφτης και κρυφός κομμουνιστής. Στη διάρκεια της κατοχής εκδηλώθηκε. Ήταν υπεύθυνος όλης της περιφέρειας. Με την

τρομοκρατία και το σαδισμό του κατόρθωσε να τρομοκρατήσει όλη την περιφέρεια και να οργανώσει το ΕΑΜ. Έλεγε ότι όποιος δεν έρθει στο ΕΑΜ θα τον κοντύνει μια πιθαμή. Όταν ήρθε η Εθνοφυλακή είπε ότι φεύγουν τώρα για τη Βουλγαρία, θα έρθουν οι Εγγλέζοι, θα σας κάνουν το νερό ζάχαρη, θα πιείτε, αλλά αν υποκύψετε, αλίμονο, σε 15 μέρες θα έλθουμε πάλι νικητές! Παρέσυρε 15 άτομα και πήγανε μαζί του για τη Βουλγαρία.

Στις 2 Νοεμβρίου του 1943 σκότωσε τέσσερις δικούς του, τον πατέρα του ΔΔ, τη μητέρα του Δη Δ και δύο αδέρφια του ΒΔ και ΧΔ. Τους σκότωσε ο κατηγορούμενος. Του το είπε η γυναίκα του όταν γύρισε από τη Μέση Ανατολή. Ώρα 10 το βράδυ πήγαν 5-6 άτομα στο σπίτι τους και τους σήκωσαν από τα κρεβάτια τους. Μεταξύ αυτών γνώρισαν τον κατηγορούμενο από τη φωνή του και τις κινήσεις του γιατί φορούσαν μάσκες. Τους βγάλανε έξω και τους σκότωσαν. Η γυναίκα του γλύτωσε, γιατί κάποιος απ' αυτούς είπε στον κατηγορούμενο με το όνομά του, τι κάνεις αυτού, αυτή είναι από ξένο αίμα. Ο κατηγορούμενος σκότωσε πολλούς από το χωριό τους και γ' αυτό οι συμμορίτες επάνω, του δώσανε αξιώματα, τον κάνανε ηγέτη

δילוχίας. Το ότι τον κάνανε ηγέτη δילוχίας το πληροφορήθηκε από τον ΤΤ.

Τους δικούς του, τους σκότωσε ο ίδιος ο κατηγορούμενος μαζί με τους άλλους.

Ο Γιάννης Κ σκέφτηκε πόσο προσπάθησε να σώσει τον ΔΔ. Ήταν η περίοδος που το αντάρτικο του νομού είχε πάρει απόφαση να χτυπήσει όλους, όσοι συνεργαζόταν με τους Γερμανούς.

Όταν ήρθε μια ομάδα ανταρτών και ζήτησαν να τους δείξει το σπίτι του ΔΔ για να τον εκτελέσουν, μετά από απόφαση του ανταρτοδικείου, επειδή υπήρχαν, λέει, σοβαρά στοιχεία ότι ο ΔΔ δεν ασκεί μόνο τυπικά τα καθήκοντα του προέδρου της κοινότητας, αλλά είναι ένας στενός συνεργάτης των Γερμανών, αυτός αρνήθηκε κάθετα.

Τους είπε ότι αυτά δε γίνονται. Ο ίδιος δεν συμφωνεί με τίποτα σε μια τέτοια ενέργεια, αλλά ούτε η Κομματική Οργάνωση θα έπαιρνε ποτέ μια τέτοια απόφαση.

Ακόμα και αν συνεργάζεται, είπε, δεν είναι δυνατό να καταδικαστεί σε θάνατο, πιθανόν να αρκούσε αν του κάνουν μια προειδοποίηση.

Είχε σκληρή αντιπαράθεση μαζί τους για την υπόθεση αυτή, αλλά και για όλες τις ανάλογες υποθέσεις, η οποία κράτησε πολύ ώρα. Αυτός τους έλεγε ότι το Κόμμα ποτέ δεν θα ενέκρινε μια τέτοια

θέση. Δηλαδή, ανεξάρτητα από το είδος της συνεργασίας και της επαφής με τον εχθρό, να τους καταδικάσουμε όλους εις θάνατο!

Πάντως, αυτή ήταν και είναι η θέση του. Πρέπει να λειτουργούμε με προσοχή και σύνεση, να μη χάνουμε το μέτρο ποτέ.

Στο τέλος του είπαν ότι θα ενημερώσουν τον αρχηγό του αντάρτικου, για τη στάση του, ότι δεν συνεργάζεται και ότι τους απέτρεψε να εφαρμόσουν την απόφαση του ανταρτοδικείου.

Αυτός τους είπε να τον ενημερώσουν καλά γύρω από τα επιχειρήματα και το σκεπτικό του και τότε θα συμφωνήσει και ο αρχηγός μαζί του.

Ο Γιάννης Κ γνώριζε τον αρχηγό του αντάρτικου. Είχε πολλά θετικά στοιχεία, πολλές αρετές, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του αντάρτικου στο νομό, αλλά είχε και πολλές αδυναμίες. Αν απ' την αρχή της ηγεσίας του στο αντάρτικο είχανε άμεση επαφή με το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ, σίγουρα θα ξεπερνούσε τις αδυναμίες του και δεν θα έκανε τα λάθαι που έκανε. Όμως, επειδή το μόνο που τον ενδιέφερε ήταν ο αγώνας, το ξανασκεφτόταν αυτό που του έλεγες. Και σ' αυτό το στοιχείο έλπιζε ο Γιάννης Κ.

Επειδή δεν του είχε ξανά κανείς τίποτα για τον ΔΔ, νόμιζε ότι αυτή η υπόθεση έληξε εκεί.

Όμως μετά από λίγο καιρό εκτελέστηκε, όχι μόνο ο ΔΔ, αλλά και η γυναίκα του, και δύο παιδιά του! Αυτό ήταν ένα μεγάλο και παράλογο έγκλημα! Δεν μπόρεσε ποτέ να καταλάβει γιατί έγινε! Για ποιο λόγο εκτελέστηκαν και τα άλλα τρία μέλη της οικογένειας του ΔΔ. Και τη γυναίκα του ΕΔ την άφησαν στη ζωή, επειδή λέει ήταν από άλλο αίμα! Σκεφτόταν ότι πρόκειται για ένα περίεργο έγκλημα που δεν δικαιολογείται ούτε με τις πιο επιπόλαιες αποφάσεις του αντάρτικου.

Άρχισε να αμφιβάλει κατά πόσο έγινε τελικά από το αντάρτικο αυτό το φονικό.

Δυστυχώς η σύνδεση με το ΕΑΜ και το Κόμμα επιτεύχθηκε μετά τις εκτελέσεις.

Η ηγεσία του αντάρτικου αντικαταστάθηκε αμέσως, ενώ ο αρχηγός του αντάρτικου καταδικάστηκε εις θάνατο από το ανταρτοδικείο και εκτελέστηκε.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες δεν μπόρεσε να έχει κάποια ενημέρωση για την οικογένεια ΔΔ.

Όπως και να είναι, σκέφτηκε ότι δεν είχε κανένα λόγο το αντάρτικο να κάνει μια τέτοια απάνθρωπη πράξη. Καθόλου περίεργο κάποιοι άλλοι να είχαν το κίνητρο για ένα έγκλημα ενάντια σε όλη την οικογένεια και βρήκαν την ευκαιρία μέσα στην αναμπουμπούλα να το διαπράξουν.

Πίστευε σοβαρά ότι κάτι άλλο κρύβεται πίσω από αυτό το έγκλημα.

Είχε σκοπό να κάνει το παν μετά την απελευθέρωση για την εξιχνίαση αυτού του φρικαλέου εγκλήματος.

Πολύ περισσότερο όταν ένας σύντροφος, ο οποίος εκείνη την περίοδο ήταν μέλος της ηγετικής ομάδας του αντάρτικου δίπλα στον αρχηγό, σε κάποια συνάντησή τους αργότερα, τον ενημέρωσε ότι το αντάρτικο και κατ' επέκταση το ανταρτοδικείο ποτέ δεν πήρε απόφαση για εκτέλεση της οικογένειας ΔΔ. Όπως δεν πήρε και δεν θα έπαιρνε τέτοια απόφαση για καμιά οικογένεια. Όχι μόνο αυτό, αλλά ακόμα και η απόφαση για τον ΔΔ ανακλήθηκε ομόφωνα, μετά την παρέμβαση του Γιάννη Κ. Όχι του είπε, ούτε ο ΔΔ ούτε τα μέλη της οικογένειάς του εκτελέστηκαν από το εαμικό αντάρτικο.

Όμως τα πράγματα ήρθαν αλλιώς. Το καθεστώς τώρα, αντί για εξιχνίαση, θέλει να του φορτώσει όλους τους φόνους που έγιναν τότε.

Η στάση του, φυσικά, απέναντι σε τέτοιες επιπόλαιες αποφάσεις δεν είχε σχέση με το γεγονός, ότι ο ΔΔ είναι από το χωριό του, ότι τα σόγια τους, του ΕΔ και το δικό του, είχαν πάντοτε φιλικές σχέσεις, ότι αυτοί οι δυο είχαν φιλικές σχέσεις, ότι αυτός στεφάνωσε τον ΕΔ, ότι ο μικρός του αδερφός

ΧΔ, νεολαίος πια, περνούσε συχνά από το σπίτι του και ήθελε να συζητάει μαζί του για τα πάντα και τον ρωτούσε για τον πόλεμο, για την κατοχή, για τον αγώνα και για το μέλλον.

Προσπαθούσε να έχει κατανόηση για τη θέση του ΕΔ, έχασε τους γονείς και τα αδέρφια του, ήθελε κάποιος να πληρώσει, να πληρώσει αυτός, γιατί πίστεψε ή ήθελε να πιστεύει ότι αυτός το έκανε. Σίγουρα πιστεύει, ότι ακόμα και αν δεν το έκανε αυτός, έχει την ίδια ευθύνη και αυτός, αφού και αυτός είναι Κομμουνιστής.

Ο τρίτος μάρτυρας, η ΛΠ, ήταν η χήρα του ΚΠ, ο οποίος δολοφονήθηκε το 1943. Η ΛΠ ήταν ντυμένη στα μαύρα. Με πολύ δυσκολία κατάφερε να πει τα προσωπικά της στοιχεία και να δώσει τον όρκο. Δεν μπορούσε να σταματήσει τα δάκρυά της. Το πρόσωπό της είχε κοκκινίσει, λες και θα έπαιρνε φωτιά. Ήταν γεμάτη μίσος και θλίψη. Κοίταζε τον κατηγορούμενο με τέτοια εμπάθεια, που φαινόταν σαν να ήθελε να ορμίσει επάνω του για να τον κατασπαράξει. Το δικαστήριο έδειξε κατανόηση και προσπάθησε να την ηρεμήσει.

Με φωνή βαριά άρχισε την κατάθεσή της:

Αντιγραφή της κατάθεσης της ΛΠ από τα Πρακτικά της Δίκης.

Ο κατηγορούμενος πήρε τον άντρα της από το σπίτι τους και τον σκότωσε. Αυτό έγινε όταν ήταν ακόμα οι Γερμανοί. Ήρθαν πέντε άτομα σπίτι τους. Ανάμεσά τους γνώρισε τον κατηγορούμενο Γιάννη Κ. Πήρε τον άντρα της και τον σκότωσε αυτός ο ίδιος ο κατηγορούμενος. Μια μέρα μετά βγήκε έξω και συνάντησε τον κατηγορούμενο και του είπε Γιάννη που είναι ο ΚΠ (ο άντρας της) και αυτός της απάντησε φεύγα να μην σε κάνω και σένα σαν το ΔΔ. Αργότερα, τρεις μήνες μετά, ένας εξάδελφος του άντρα της, βρήκε τα κόκαλά του και τα παράχωσε και αυτό το θηρίο ζητάγε να τον εκτελέσει και αυτόν. Όταν ήρθε ο στρατός έφυγε για το βουνό, κατέβασε την ελληνική σημαία και έβαλε την κόκκινη και έλεγε ότι μετά 20 μέρες θα γυρίσω να σας κάψω όλους σαν τα ποντίκια. Έφυγε και πήγε στη Βουλγαρία.

Πηγαίνοντας στη θέση της, αφού τελείωσε με την κατάθεσή της, έριξε ένα βλέμμα γεμάτο μίσος στον κατηγορούμενο και φώναζε ότι είναι παλιάνθρωπος και πρέπει να τον κρεμάσουν.

Ο τέταρτος μάρτυρας, ΕΠ, ήταν γιος του ΚΠ, ο οποίος τότε ήταν ένα αγόρι και τώρα είναι ένας νέος άντρας πια, ήταν και αυτός γεμάτος θυμό και οργή ενάντια στο Γιάννη Κ, καθότι, και αυτός,

πίστευε ότι έχει μπροστά του το δολοφόνο του πατέρα του.

Ήθελε ο ίδιος προσωπικά να εκδικηθεί τον πατέρα του, αλλά δυστυχώς ο νόμος δεν το επιτρέπει αυτό. Ευχόταν να καταδικασθεί τουλάχιστον από το Έκτακτο Στρατοδικείο εις θάνατο και να εκτελεστεί. Το μίσος του ενάντια στον κατηγορούμενο δεν είχε όρια. Άρχισε να καταθέτει με δυνατή φωνή, σχεδόν τρεμάμενη:

Αντιγραφή της κατάθεσης του ΕΠ από τα Πρακτικά της Δίκης.

Όταν πήραν τον πατέρα του ήταν στο σπίτι. Ήρθαν πέντε άτομα άγνωστα, μεταξύ τους αναγνώρισε τον κατηγορούμενο, και πήραν τον πατέρα του. Ο ίδιος πήγαινε μαζί τους, δίπλα στον πατέρα του και τον έδιωξε ο κατηγορούμενος. Τον σκότωσαν 200 μέτρα έξω από το χωριό. Ο κατηγορούμενος τους είπε, πάρτε τον να τον εκτελέσουμε και αν δεν τον εκτελέσετε θα τον εκτελέσω εγώ.

Αργότερα άκουσε από τον ίδιο τον κατηγορούμενο που είπε, όταν ήταν πιωμένος, ότι τα ξεκαθαρίσαμε τα καθάρματα.

Έλαβε και ο κατηγορούμενος μέρος στην εκτέλεση του πατέρα του.

Τον έβαλαν, τον πατέρα του, και τραγουδούσε

**εθνικιστικά τραγούδια και τον κεντούσαν με τα
μαχαίρια και μετά τον σκότωσαν.**

**Την άλλη μέρα ρωτάγανε τον κατηγορούμενο για
τον πατέρα τους και αυτός τους έλεγε, φύγετε
από δω μη σας κάνω όπως έκανα την οικογένεια
του ΔΔ. Δεν τον άφηνε να βγει έξω από το χωριό
για να ψάξει για τον πατέρα του και όταν τον
ρώτησε που είναι, του είπε ότι πήγε στην Αγγλία.
Ο κατηγορούμενος ήταν ταγματάρχης στους
συμμορίτες, όπως έμαθε από στρατιώτες, ήταν
στο Βίτσι και στο Γράμμο και διοικούσε 800
άτομα.**

**Όταν έφυγε από το χωριό για τη Βουλγαρία
έβαλε, την κόκκινη σημαία του και είπε ότι
όποιος δεν έρθει κοντά, σε 15 μέρες θα γυρίσω
και θα τον καθαρίσω.**

**Όταν τελείωσε με την κατάθεσή του ο ΕΠ, ήταν
τέτοια η αγανάκτησή του, που δεν μπόρεσε να
κρατηθεί, πηγαίνοντας στη θέση του να καθίσει,
έλουσε τον κατηγορούμενο με βρισιές.**

**Ο Γιάννης Κ ήθελε να τους καταλάβει και τους δυο,
μάνα και γιο, συναισθανόταν την τραγική τους
κατάσταση. Πολύ περισσότερο που είναι στην
ουσία δικοί του άνθρωποι. Ο ΚΠ ήταν σαν ο μικρός
αδερφός του πατέρα του, μεγάλωσε μαζί του, μέσα
στο πατρικό του.**

Ο παππούς του Γιάννη Κ ήταν χήρος με ένα παιδί και παντρεύτηκε τη μητέρα του ΚΠ η οποία ήταν επίσης χήρα με ένα μικρό παιδί, τον ίδιο τον ΚΠ. Είχαν διαφορετικές πολιτικές απόψεις.

Στην κατοχή ο ΚΠ είχε ενταχθεί σε μια αντιστασιακή ομάδα της περιοχής με αρχηγό τον ΓΣ, η οποία κατηγορήθηκε ότι στήθηκε από υπηρεσίες των Άγγλων και της κυβέρνησης στο Κάιρο, με κύριο σκοπό να εξοντώσει την ηγεσία του εαμικού αντάρτικου που υπήρχε και είχε φουντώσει σε όλο το νομό, να το ελέγξει και να το προσανατολίσει προς μια φιλοκυβερνητική και φιλοαγγλική κατεύθυνση.

Έγιναν προσπάθειες μεταξύ του εαμικού αντάρτικου και της ομάδα του ΓΣ να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα και να συνεργαστούν.

Ο Γιάννης Κ είχε συζητήσεις με τον ΚΠ και μερικούς άλλους που ανήκαν σ' αυτή την ομάδα στην περιοχή του, με σκοπό τη συνεργασία. Για ένα μικρό διάστημα μάλιστα έγιναν βήματα ενοποίησης και συνεργασίας.

Όταν το εαμικό αντάρτικο διαπίστωσε ότι η ομάδα του ΓΣ συνέχισε να επιδιώκει να πραγματοποιήσει το στόχο για τον οποίο δημιουργήθηκε, αποφάσισε τη σύγκρουση, μέχρι εξόντωσης, μαζί της.

Ο ίδιος ο Γιάννης Κ, παρά το γεγονός ότι ήταν

στέλεχος του ΚΚΕ στην περιοχή δεν ενημερώθηκε από την ηγεσία του αντάρτικου για αυτήν την απόφαση και όταν το έμαθε, ξεκαθάρισε ότι δεν συμφωνεί.

Όταν σκοτώθηκε ο ΓΣ συνειδητοποίησε τι συμβαίνει.

Ειδοποίησε αμέσως τον ΚΠ, με κίνδυνο να έχει ο ίδιος τραγικές συνέπειες, να προφυλάγεται καλά, καλύτερα να κρυφτεί για ένα διάστημα.

Ο ΚΠ του έστειλε μήνυμα, ότι δεν πιστεύει ότι σκοτώθηκε ο ΓΣ και να μην νοιάζεται γ' αυτόν, αυτός έχει γερές πλάτες και δεν φοβάται τίποτα.

Ο πέμπτος μάρτυρας ήταν ο ΘΙ, γιος του ΧΙ, ο οποίος και αυτός δολοφονήθηκε εκείνο τον καιρό. Αφού ο μάρτυρας έδωσε τα στοιχεία του και ορκίστηκε στο Ιερό Ευαγγέλιο, ξεκίνησε καταθέτει:

Αντιγραφή της κατάθεσης του ΘΙ από τα Πρακτικά της Δίκης.

Όταν πιάσανε το 1944 τον πατέρα του, έστειλε ένα σημείωμα στον κατηγορούμενο ως υπεύθυνο και τον παρακαλούσε και αυτός είπε πρέπει να εκτελεστεί. Του έβγαλαν τα μάτια ζωντανό, του έκοψαν τη γλώσσα και μετά τον σκότωσαν στο χωριό Α, όπου βρέθηκε και το πτώμα του. Οι εκτελεστές του σκοτωθήκανε μετά.

Ο κατηγορούμενος έδωσε τη διαταγή να εκτελεστεί.

Μόλις κατά την απελευθέρωση ήρθε ο στρατός, ο κατηγορούμενος έφυγε στη Βουλγαρία. Από τα εγκλήματα που είχε κάνει δεν μπορούσε να παραμείνει στο χωριό. Ο κατηγορούμενος διέγειρε εμφύλιο πόλεμο. Ήταν αρχηγός των κομμουνιστών στην περιφέρεια και υπεύθυνος στα γύρω χωριά, πήρε 15 άτομα μαζί του, όταν έφυγε στη Βουλγαρία.

Αυτός σκότωσε το ΔΔ. Άκουσε (ο μάρτυρας) τις ριπές, ρώτησε τι έγινε και του είπαν χωριανοί ότι ο κατηγορούμενος μαζί με άλλα άτομα το έκανε.

Ο μάρτυρας φαινόταν σαν να ήθελε να συνεχίσει την κατάθεσή του, αλλά σταμάτησε απότομα και είπε ότι τελείωσε, δεν έχει άλλο τίποτα να πει.

Ο Γιάννης Κ σκέφτηκε, ότι ακόμα και αυτόν το θάνατο θέλουν να του τον φορτώσουν.

Ο πατέρας του μάρτυρα είχε ένα καφενείο στο χωριό, αλλά ήταν και τζαμπάζης, ζωέμπορος. Είχε παρέα με μερικούς ζωέμπορους από κάποια χωριά της περιοχής, γυρίζανε όλη την περιοχή και κάνανε αγοραπωλησίες ζώων. Για αυτό το λόγο έλειπε συχνά, για μέρες, από το χωριό.

Στην κατοχή γινότανε πολλές ζωοκλοπές στο νομό. Οι κλέφτες πουλούσαν τα κλεμμένα ζώα σαν δικά

τους, όσο όσο και όπου βρίσκανε. Η ζωοκλοπή είχε γίνει μάστιγα για τους αγρότες. Το αντάρτικο είχε πάρει μια απόφαση να προστατέψει το βιος των αγροτών.

Όμως ο πατέρας του ήταν κανονικός τζαμπάζης, δεν θα είχε καμιά σχέση με ζωοκλοπές. Και πολιτικά δεν είχε εκφραστεί ποτέ.

Είχε πει επανειλημμένα στο ΘΙ, ότι δεν άκουσε τίποτα και δεν γνώριζε τίποτα σχετικά με το θάνατο του πατέρα του. Ο Γιάννης Κ πιστεύει ότι τόσο ο ΕΔ όσο η ΛΠ και ο γιος της, αλλά και ο ΘΙ δέχτηκαν μεγάλη επίδραση για να πιστέψουν αυτά που καταθέσαν. Λες και τους υπνωτίσανε για να υιοθετήσουν τέτοια φρικτα ψέματα σε βάρος του. Από την άλλη ήθελαν να είχε εμποδίσει αυτός, τους φόνους. Επειδή νόμιζαν ότι μπορούσε να κάνει κάτι τέτοιο ως ανώτερο στέλεχος του ΚΚΕ στην περιοχή και δεν το έκανε. Και αφού δεν το έκανε ήταν σύμφωνος και συνυπεύθυνος.

Ο έκτος μάρτυρας ήταν ένας στρατιωτικός, ο ΒΒ, ο οποίος είχε πάρει αιχμάλωτο τον κατηγορούμενο όταν τραυματίστηκε στο Γράμμο. Αφού ο μάρτυρας έδωσε και αυτός τα στοιχεία του και ορκίστηκε στο Ιερό Ευαγγέλιο ξεκίνησε την κατάθεσή του. Διηγήθηκε στην αρχή λεπτομερώς πως έγινε η αιχμαλωσία του Γιάννη Κ, ο οποίος,

λέει, ήταν ενταγμένος στην οπισθοφυλακή των συμμοριτών.

Μετά από ερωτήσεις του ΕΣ και του Βασιλικού Επιτρόπου έκανε εκτεταμένες αναφορές στο ρόλο του Γιάννη στο ΔΣΕ, λέγοντας ότι η οπισθοφυλακή έχει τεράστια σημασία, ιδιαίτερα, όταν ένας στρατός θέλει να οργανώσει και να πραγματοποιήσει την οπισθοχώρησή του. Συνήθως η οπισθοφυλακή συγκροτείται από επιλεγμένους στρατιώτες και ειδικά επιλεγμένα στελέχη ενός στρατού.

Ο κατηγορούμενος σίγουρα δεν ήταν απλώς στρατιώτης. Λόγω πείρας πιστεύει, λέει, ότι ήταν οπωσδήποτε αρχηγός μονάδας. Περισσότερο νομίζει ότι ήταν πολιτικός αρχηγός, καπετάνιος όπως λέγανε αυτοί. Υπήρχαν, λέει, και περιπτώσεις που ήταν ένας μόνο ο αρχηγός σε μία μονάδα τους, πράγμα που οφειλόταν σε έλλειψη στελεχικού δυναμικού.

Βέβαια ο κατηγορούμενος, όταν αιχμαλωτίστηκε από τον Εθνικό Στρατό, φορούσε μια απλή στολή και ένα δίκοχο με ένα Δ επάνω, όπως όλοι οι συμμορίτες και οι συμμορίτισσες, χωρίς κανένα απολύτως διακριτικό.

Στις ανακρίσεις που έγιναν, όπως ενημερώθηκε ο μάρτυρας, λέει, ότι ο κατηγορούμενος ισχυρίστηκε

ότι ήταν ένας απλώς στρατιώτης του στρατού των συμμοριτών.

Ο Γιάννης Κ παρατήρησε προσεκτικά το μάρτυρα, αλλά δεν τον θυμόταν πια, τον είχε δει ελάχιστα κατά την αιχμαλωσία του. Θυμόταν μόνο το όνομα του χωριού του. Είχε μιλήσει στη γυναίκα του ότι ο υπαξιωματικός του κυβερνητικού στρατού που ήταν στην αιχμαλωσία του, κατάγεται από ένα χωριό της περιοχής τους και ότι είχε ακουστά για τον πατέρα του.

Και η γυναίκα του είχε πει, ότι νομίζει, το ότι δεν τον εκτέλεσαν αμέσως, οφείλεται μάλλον στο γεγονός ότι ήταν κάποιος από τα μέρη τους εκείνη τη στιγμή εκεί. Στάθηκαν τυχεροί, λέει, που ένας άνθρωπος από τα μέρη τους, είχε ακουστά για τον πεθερό της και έτυχε αυτός να τον πάρει αιχμάλωτο.

Ο ίδιος ο Γιάννης Κ, βέβαια, πολλές φορές ευχήθηκε μακάρι να τον είχαν εκτελέσει αμέσως, αλλά αυτό το κράτησε μέσα του και δεν το εξέφρασε δυνατά για να μην στενοχωρήσει τη γυναίκα του

Ο έβδομος μάρτυρας ήταν ο ΘΠ από το χωριό του Γιάννη Κ. Ήταν γεμάτος μίσος ενάντια στον κατηγορούμενο. Η στενοχώρια ήταν απλωμένη στο πρόσωπό του σαν μια μαύρη καταχνιά.

Μετά τις απαντήσεις για τα στοιχεία του και τον όρκο στο Ιερό Ευαγγέλιο άρχισε να καταθέτει. Το στόμα του είχε στεγνώσει. Η φωνή του δύσκολα έβγαινε, δεν μπορούσες εύκολα να παρακολουθήσεις τι έλεγε.

Ο κατηγορούμενος, λέει, ήταν αρχηγός των Κομμουνιστών στην περιοχή, ότι έλεγε αυτός, αυτό γινόταν. Τίποτα δεν μπορούσε να γίνει αν αυτός δεν έλεγε να γίνει. Έχει ακούσει ότι αυτός έδωσε τις διαταγές για τους φόνους που έγιναν στο χωριό. Μάζεψε πολύ κόσμο στο ΕΑΜ και στο κόμμα του. Όταν ήρθε ο στρατός έβγαλε πολύ κόσμο στο βουνό και έκαναν τον συμμοριτοπόλεμο ενάντια στην Πατρίδα.

Αυτός φταίει, λέει, και για το σκοτωμό του γιου του στο Βίτσι, αφού και αυτός είναι συμμορίτης. Είναι φονιάς, είναι φονιάς, είπε, γεμάτος ταραχή και με τα δάκρυα να τρέχουν σαν ποτάμι στο πρόσωπό του. Μπούκωσε, δεν μπορούσε άλλο να μιλήσει.

Ο πρόεδρος του είπε ότι είναι εντάξει, δεν πειράζει και ότι αν τελείωσε μπορεί να πάει στη θέση του να καθίσει.

Ο μάρτυρας προσπάθησε να ηρεμήσει, σκούπισε τα δάκρυά του με την παλάμη του και γρήγορα γρήγορα πήγε στη θέση του.

Ο ΘΠ είναι στενός συγγενής εξ αγχιστείας του Γιάννη Κ. Η γυναίκα του ΘΠ είναι αδερφή της πεθεράς του.

Κατά τη διάρκεια της κατάθεσης του θείου της, η γυναίκα του έκλαιγε όλη την ώρα σιωπηλά. Ο πατέρας της δεν μπορούσε και αυτός να σταματήσει τα δάκρυά του, βλέποντας το μπατζανάκη του να οδύρεται και να καταθέτει ανυπόστατα πράγματα ενάντια στο γαμπρό του.

Λυπόταν και οι δυο τους για το Γιάννη Κ, λυπόταν και για το συγγενή τους, για την τραγική κατάσταση στην οποία βρίσκεται και αυτός.

Η Παρασκευή Κ μοιρολογούσε και έλεγε μέσα της, τι κατάρρα έπεσε επάνω τους και πρέπει τόσο να υποφέρουν. Γιατί, γιατί να καταστρέφουν έτσι τη ζωή τους. Γιατί συνεχίζουν να κάνουν το κακό!

Τόσο η ίδια, όσο και η μάννα της και ο μπαμπάς της προσπάθησαν πολύ να πείσουν τον ΘΠ να μην καταθέσει, αλλά αυτός τίποτα.

Τους έλεγε με πείσμα ότι, οι κομμουνιστές φταίνε για το θάνατο του παιδιού του, ότι και ο Γιάννης Κ είναι κομμουνιστής και ευθύνεται και αυτός και πρέπει να πληρώσει.

Ο Γιάννης Κ αναρωτήθηκε, πόσο τυφλούς μπορεί να μας κάνει τελικά ο πόνος και το μίσος!

Θυμάται ότι ο ΘΠ πολύ τον συμπαθούσε και

συνέχεια τον φώναζε γαμπρέ και γαμπρέ.

Όταν ο Γιάννης Κ χρειάστηκε να πάρει κάποιον στη δούλεψη του, ο ΘΠ τον παρακάλεσε να πάρει τον γιο του, νέο παλικάρακι τότε, αντί να πάρει έναν ξένο.

Για χρόνια δούλεψε ο πρωτότοκος γιος του, στα κτήματά του.

Μετά επιστρατεύτηκε το παιδί του από το καθεστώς και έπεσε στο μέτωπο κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Αντί να στρέψει το μίσος του προς το καθεστώς....

Οι επόμενοι 4 μάρτυρες: ΓΝ, ΕΚ, ΓΜ, ΠΚ ήταν επίσης από το χωριό του. Οι δύο πρώτοι, ο ΓΝ και ο ΕΚ ήταν αγροφύλακες και οι δύο δεύτεροι ο ΓΜ και ο ΠΚ ήταν νυχτοφύλακες.

Και αυτοί οι μάρτυρες κλήθηκαν με τη σειρά, ο ένας μετά τον άλλον να καταθέσουν. Και αφού ο ένας μετά τον άλλον έδωσαν τα στοιχεία τους και ορκίστηκαν στο Ιερό Ευαγγέλιο, έκαναν την κατάθεσή τους ο ένας μετά τον άλλον.

Λίγο πολύ, όλοι τους είπαν, επί της ουσίας τα ίδια πράγματα και, ίδια ήταν και τα κεντρικά σημεία της κατάθεσής τους. Λόγω του χαρακτήρα της δουλειάς τους, λέει, όλοι τους γνώριζαν καλά τι γίνεται στο χωριό και βεβαίωσαν και αυτοί ότι ο κατηγορούμενος ήταν ο αρχηγός του ΚΚΕ και του

ΕΑΜ στην περιοχή, ότι ήθελε και ότι έλεγε αυτός μόνο γινότανε, ότι όταν ήρθε ο στρατός πήρε πολλά άτομα μαζί του και έφυγε για τη Βουλγαρία.

Όσον αφορά συγκεκριμένα για το φονικό που έγινε στην οικογένεια του ΔΔ, οι νυχτοφύλακες πήγαν εκεί, λέει, όταν άκουσαν τουφεκιές. Όμως η ομάδα των εκτελεστών δεν ήταν εκεί, είχε κάνει τους φόνους και είχε φύγει.

Οι γείτονες τους είπανε ότι τους σκότωσαν αντάρτες. Φορούσαν μάσκες οι αντάρτες, αλλά από τη φωνή και τις κινήσεις του ενός, λέει, η γυναίκα του ΕΔ κατάλαβε ότι ήταν και ο Γιάννης Κ μαζί με τους εκτελεστές.

Τα ίδια είπαν και οι αγροφύλακες που κατέφθασαν λίγο αργότερα στο σπίτι του ΔΔ.

Ο Γιάννης Κ σκέφτηκε, εντελώς αηδιασμένος, ότι την τραγωδία που στήσανε εδώ μέσα στο Έκτακτο Στρατοδικείο, εκμεταλλευόμενοι τον πόνο των ανθρώπων που έχασαν τους δικούς τους, την μετατρέψανε τώρα σε μια παράλογη κωμωδία.

Δεν πίστευε στα αυτιά του, ακούγοντας όλους τους μάρτυρες και πολύ περισσότερο τους τελευταίους, οι οποίοι λες και λέγανε ποιήματα τα οποία δεν μπορούσαν να μάθουν καλά από έξω για να τα αποστηθίσουν όπως πρέπει. Σκέφτηκε, σχεδόν χαμογελώντας μέσα του ειρωνικά, παρά τη

στενοχώρια που είχε, ότι θα τους έφεραν μάλλον γιατί ήταν δημόσια πρόσωπα εκείνον τον καιρό και θα δώσουν μεγάλο κύρος στις αποφάσεις τους!

Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, έκαναν πολλές ερωτήσεις σε όλους τους μάρτυρες, τόσο ο Βασιλικός Επίτροπος, όσο πρόεδρος και τα μέλη του Δικαστηρίου.

Ιδιαίτερα ο πρόεδρος ήταν σχεδόν καθοδηγητικός. Με μεγάλη επιμονή προσπαθούσε ο πρόεδρος να εκμαιεύσει μια καθαρή μαρτυρία που να λέει ο μάρτυρας π. χ. ότι είδε ο ίδιος τον κατηγορούμενο έστω να παραβρίσκεται στο χώρο του εγκλήματος, είτε ότι ο ίδιος προσωπικά τον άκουσε να δίνει εντολές εκτέλεσης των φόνων.

Στην ίδια κατεύθυνση και με τον ίδιο τρόπο γινόταν και οι ερωτήσεις του σε σχέση με το ρόλο του κατηγορούμενου στο Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας.

Ο δικηγόρος του Γιάννη Κ βασικά, δεν ήθελε να κάνει καμιά ερώτηση, διότι έκρινε ότι στις καταθέσεις όλων των μαρτύρων δεν υπήρχε κανένα στοιχείο, πραγματικά, σημασίας για τον πελάτη του ή έστω διφορούμενο για την ενοχή του πελάτη του. Κανένας από τους μάρτυρες δεν παρουσίασε στην ουσία κανένα ενοχοποιητικό στοιχείο για τον πελάτη του.

Παρόλα αυτά, κυρίως για να μην υπάρξει οποιαδήποτε παρεξήγηση από το Δικαστήριο, έκανε, με μεγάλη προσοχή για μην θίξει το θυμικό των μαρτύρων, μερικές απλές ερωτήσεις.

Οι απαντήσεις των μαρτύρων στις ερωτήσεις του επιβεβαίωσαν τις εκτιμήσεις του.

Μετά την ολοκλήρωση των καταθέσεων των μαρτύρων κλήθηκε ο κατηγορούμενος να απολογηθεί.

Ο Γιάννης Κ, ενώ είχε προετοιμαστεί ψυχικά για τη στιγμή αυτή, ξαφνικά αισθάνθηκε μεγάλη πίεση και μεγάλο άγχος. Ανέβηκε με βήμα βαρύ, λες και δεν μπορούσε να σηκώσει τα πόδια του, στο εδώλιο του κατηγορούμενου, έδωσε τα στοιχεία του και ορκίστηκε στο Ιερό Ευαγγέλιο να πει την αλήθεια και μόνο την αλήθεια. Πήρε προσεκτικά μερικές βαθιές αναπνοές και προσπαθούσε, με πείσμα, γρήγορα, να ξεπεράσει την ταραχή του. Τα κατάφερε, βρήκε την ισορροπία του.

Έσπρωξε πίσω τα αναστατωμένα συναισθήματα και έβαλε το μυαλό μπροστά, όπως έλεγε πάντα σε δύσκολες περιστάσεις.

Άρχισε την απολογία του. Μιλούσε ήρεμα και καθαρά.

Σχετικά με τους φόνους είπε ότι πράγματι το 1943 έγιναν αυτοί οι φόνοι στο χωριό του. Αλλά ο ίδιος

δεν έχει καμιά σχέση με τους φόνους, δεν έκανε κανένα φόνο και δεν ξέρει ποιος τους έκανε.

Αυτός, λέει, ανέλαβε υπεύθυνος του ΕΑΜ στην περιοχή την άνοιξη του 1944, πολύν καιρό μετά το χρονικό διάστημα που έγιναν οι φόνοι στο χωριό του.

Όσον αφορά τη φυγή του από το χωριό, είπε ότι αυτός ο ίδιος και μια σειρά άλλα άτομα, που ήταν στο ΚΚΕ, δεχόταν, μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, συνέχεια επιθέσεις και τους λέγανε ότι μόλις έρθει ο στρατός θα τους καθарίσουν όλους.

Έφυγαν τότε στο βουνό και μετά πέρασαν στη Βουλγαρία γιατί φοβήθηκαν για τη ζωή τους. Αυτός δεν εγκατέλειψε ποτέ το σπίτι του με τη θέλησή του, δεν ήθελε με τίποτα να φύγει από το σπίτι του, ούτε από χωριό του και δεν θα έφευγε ποτέ, αν δεν πίστευε ότι κινδυνεύει η ζωή του.

Στη Βουλγαρία τους πήγαν στο Ορτάκιο και μετά στο Πετρίτσι και από εκεί τους πήγαν στο Μπούλκες της Γιουγκοσλαβίας και έμειναν εκεί. Προς το τέλος το 1947 τον πέρασαν στην Ελλάδα και εντάχθηκε στο Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας και πολέμησε στο Βίτσι και στο Γράμμο.

Στις 28 Αυγούστου του 1949, κατά την οπισθοχώρηση του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας στο Γράμμο, τραυματίστηκε και

παραδόθηκε.

Στην απολογία του Ο Γιάννης Κ δεν αναφέρθηκε σε κανένα μάρτυρα ξεχωριστά, ούτε πήρε θέση σε όλα όσα είπαν στις καταθέσεις τους. Πίστευε ότι σε όλα απάντησε με την καθαρή του τοποθέτηση. Σ' αυτή την κατεύθυνση ήταν, ούτως ή άλλως, και η συνεννόηση που είχε κάνει και με το δικηγόρο του κατά τη συνεργασία τους.

Ο Πρόεδρος του Έκτακτου Στρατοδικείου, οι Δικαστές και ο Βασιλικός Επίτροπος άρχισαν με τις ερωτήσεις, μόλις τελείωσε ο κατηγορούμενος με την απολογία του.

Στις επίμονες και γεμάτες εμπάθεια ερωτήσεις και παρατηρήσεις που του κάνανε, αυτός αντλούσε τις απαντήσεις του πάντα από τις τοποθετήσεις που έκανε στην απολογία του, δηλαδή ότι δεν έκανε κανένα φόνο, δεν ξέρει ποιος τους έκανε, υπεύθυνος του ΕΑΜ έγινε πολύ μετά τους φόνους, έφυγε γιατί φοβόταν για τη ζωή του και πολέμησε στο ΔΣΕ σαν απλός στρατιώτης.

Όταν ολοκληρώθηκε και η απολογία του κατηγορούμενου, η ώρα είχε πάει 3 μ. μ.

Ο πρόεδρος του Έκτακτου Στρατοδικείου, μετά από συνεννόηση με τους δικαστές, ανακοίνωσε ότι για σήμερα έληξε η ακροαματική διαδικασία και θα συνεχιστεί αύριο, 17.1. και ώρα 9 π. μ.

Η γυναίκα του προσπάθησε πάλι να πάει κοντά στον άντρα της καθώς οι στρατιώτες τον οδηγούσαν έξω από την αίθουσα, όμως ο πατέρας της πρόλαβε και την κράτησε και αυτή μπόρεσε μόνο να του πει, πριν τον απομακρύνουν, ότι θα τον επισκεφτούν αργότερα.

Μόλις τον βγάλανε έξω από την αίθουσα τον περάσανε ξανά τις αλυσίδες και τον οδήγησαν στο τζιπ της Στρατονομίας. Πριν μπει στο αυτοκίνητο, ήρθε ο δικηγόρος του κοντά του να τον χαιρετίσει και του είπε να έχει κουράγιο και να κοιτάξει να ξεκουραστεί, γιατί αύριο θα έχουν πάλι μια μεγάλη ημέρα. Του έδωσε να καταλάβει ότι κάνανε ότι καλύτερο μπορούσε να γίνει και για αυτό να μη χάνει την ελπίδα του. Ο ίδιος, λέει, δεν θα τον δει άλλο σήμερα, επειδή έχει πολύ δουλειά και με άλλους πελάτες και φυσικά έχει να προετοιμαστεί και για αύριο.

Η γυναίκα του με τον πατέρα της πρόλαβαν από το πλατύσκαλο να τον χαιρετίσουν, ενώ το τζιπ ξεκίνησε για να τον μεταφέρει πίσω στη φυλακή. Κατέβηκαν γρήγορα τα σκαλοπάτια, πήγαν κοντά στο δικηγόρο και του είπαν να πάνε κάπου κάτι να φάνε και να τους πει πως βλέπει τα πράγματα. Επειδή δεν είχε καθόλου χρόνο, ο δικηγόρος, κάθισε μαζί τους για λίγο σε ένα παγκάκι, εκεί στην

πλατεία μπροστά στο δικαστικό μέγαρο, για να ανταλλάξει μερικές κουβέντες μαζί τους.

Σήμερα, λέει, δεν άλλαξε τίποτα, αυτά που είπαν οι μάρτυρες τα είχανε δηλώσει και στην προανάκρισή τους. Εκεί δεν υπήρχε κανένα ενοχοποιητικό στοιχείο, ούτε και στην ακροαματική διαδικασία σήμερα προστέθηκε κανένα νέο επιβαρυντικό στοιχείο.

Αυτό όμως σημαίνει μόνο ότι δεν είναι χειρότερα τα πράγματα για τον Γιάννη Κ, απ' ότι ήταν εχθές. Φυσικά αυτό το γεγονός δεν είναι αμελητέο, όμως δεν μας βεβαιώνει ότι έχει αποφευχθεί ο κίνδυνος. Μετά από λίγο σηκώθηκε, τους χαιρέτησε και φεύγοντας, είπε και σ' αυτούς, χαμογελώντας φιλικά, να μην χάνουν την ελπίδα τους.

Αυτοί πήγαν σε ένα μαγειρείο εκεί κοντά, φάγανε κάτι, επισκέφτηκαν το Γιάννη Κ στις φυλακές και αργότερα γύρισαν στο πανδοχείο.

Το βράδυ η Παρασκευή Κ ξάπλωσε αμέσως, γιατί αισθανόταν κουρασμένη, αλλά δεν μπορούσε να κοιμηθεί. Συνέχεια γυρνούσε από δω και από κει.

Μόλις πήγαινε να την πάρει ο ύπνος, ξυπνούσε αναστατωμένη, γεμάτη ταραχή. Όλη την ώρα ξεπρόβαλε μπροστά της η αίθουσα του δικαστηρίου και σκεφτόταν, τι μέρα και αυτή, σκέτος βραχνάς. Από την πρώτη στιγμή που είχε μπει στην αίθουσα

αισθάνθηκε ότι ένα μεγάλο βάρος έπεσε επάνω της και την πατούσε επάνω στο πάτωμα.

Οι Στρατιωτικοί καθόταν εκεί ψηλά, καμαρωτοί και περήφανοι, σαν να λέγανε ότι αυτοί είναι τα αφεντικά εδώ και αποφασίζουν για ζωή και θάνατο. Κάτω από τα πόδια τους να κομματιάζονται άνθρωποι από τον πόνο, επειδή έχασαν δικούς τους και αυτοί, οι δικαστές, να τους ωθούν να βρουν και να πουν κάποιο επιβαρυντικό στοιχείο, για να έχουν μια οποιαδήποτε δικαιολογία, για να πάρουν την φοβερή τους απόφαση σύμφωνα με τους νόμους τους.

Από την άλλη μεριά, τα καθίσματα ήταν γεμάτα με κόσμο, ταλαιπωρημένο και πονεμένο, που κάθε φορά που μιλούσε ένας μάρτυρας κατηγορίας, φώναζαν, δολοφόνε, συμμορίτη, κακούργε, στο απόσπασμα και πολλά άλλα τέτοια λόγια.

Ενώ ο Πρόεδρος του δικαστηρίου κάθε φορά που φώναζαν, χτυπούσε επάνω στο τραπέζι και τους έλεγε, με αυστηρό ύφος, να κάνουν ησυχία, αλλιώς θα διατάξει τη Στρατονομία να τους βγάλει έξω.

Και ο άντρας της να βρίσκεται εκεί μπροστά της, κατηγορούμενος και φρουρούμενος σαν να ήταν ο ποιο μεγάλος εγκληματίας στον κόσμο.

Αχ, πώς να αισθάνεται άραγε ο ίδιος μέσα σ' αυτή την κατάσταση! Τι κρίμα, τόσο αγώνα κάναμε,

τόσο αγώνα έκανε ο ίδιος, τόσο αγώνα έκανε όλος ο λαός και τώρα να μας δικάζουν και να μας σκοτώνουν, είπε μέσα της, και τα μάτια της βούρκωσαν!

Τι τρομακτικά που είναι όλα αυτά, σκέφτηκε, και συνειδητοποίησε ότι ιδρώνε και η ταραχή της είχε μεγαλώσει.

Σηκώθηκε, πήγε στη βρύση και έριξε λίγο νερό στο πρόσωπό της.

Κάθισε λίγο στο κρεβάτι και προσπαθούσε να ηρεμήσει.

Ξάπλωσε πάλι να κοιμηθεί, συνειδητοποιώντας πως αν δεν κοιμηθεί, αύριο δεν θα μπορέσει να αντέξει καθόλου!

Δεύτερη ημέρα της Δίκης

Την άλλη μέρα το πρωί, όταν μεταφέρανε το Γιάννη Κ. πάλι στο Δικαστήριο, η γυναίκα του με τον πατέρα της ήταν εκεί. Τον κοίταζε και του χαμογελούσε την ώρα που τον οδηγούσαν αλυσοδομένο στην αίθουσα. Στις 9 π. μ. άρχισε πάλι η ακροαματική διαδικασία.

Από νωρίς φρόντισαν να πιάσουν θέσεις στην πρώτη σειρά και σε τέτοιο σημείο, ώστε να μπορεί να τον βλέπει και να επικοινωνεί μαζί του.

Ο λόγος δόθηκε πρώτα στο Βασιλικό Επίτροπο, ο οποίος άρχισε αμέσως την αγόρευσή του με την ανάπτυξη του κατηγορητηρίου.

Όταν τελείωσε με την αγόρευσή του, πρότεινε την ενοχή του κατηγορούμενου όχι για τις παραβάσεις του Γ' Ψηφίσματος, που αναφέρονται στο εγκλητήριο, αλλά για τις παραβάσεις του άρθρου 125 του Κ.Π.Ν. Οι πράξεις αυτές, λέει, συνιστούν τα κατά τη διαδικασία προκύψαντα πραγματικά περιστατικά και πρότεινε για τις πράξεις αυτές την καταδίκη του εις θάνατον για εσχάτη προδοσία.

Πρότεινε επίσης να κηρυχθεί αποσβησμένη η ποινική αγωγή του κατηγορητηρίου ως προς τους κατά το έτος 1943 και 1944 εκτελεσθέντες φόνους του ΔΔ, ΚΠ κ. λ. π., διότι δεν έλαβε μέρος με άμεσες και αυτοπρόσωπες ενέργειες σ' αυτούς,

αλλά ως ηθικός αυτουργός, του οποίου οι πράξεις, σύμφωνα με το Νόμο 753 του 1946 αμνηστεύονται.

Η Παρασκευή Κ παρακολουθούσε την ακροαματική διαδικασία και κοίταζε τον άνδρα της με ένα τρυφερό χαμόγελο. Μέσα της ανησυχούσε, δεν ήξερε τι να κάνει για να τον συμπαρασταθεί. Όταν άκουσε το Βασιλικό Επίτροπο να προτείνει την ποινή του θανάτου, τρόμαξε απότομα και ρωτούσε τον πατέρα της περιμένοντας να της πει ότι λάθος κατάλαβε.

Αυτός έβαλε το χέρι του στην πλάτη της και την κράτησε σφιχτά. Τα μάτια της βούρκωσαν και το πρόσωπό της γέμισε δάκρυα.

Το ακροατήριο επικρότησε την πρόταση του Βασιλικού Επιτρόπου με χειροκροτήματα και φωνάζοντας μπράβο, μπράβο..., ενώ ο Πρόεδρος χτυπούσε με ένα χάρακα επάνω στο τραπέζι, λέγοντας πως αν δεν κάνουν ησυχία, θα διατάξει τη φρουρά να τους βγάλει αμέσως όλους έξω.

Ο άντρας της την κοίταζε κάνοντας κάποιες κινήσεις με το πρόσωπό του, ήθελε να την παρηγορήσει.

Μετά το Βασιλικό Επίτροπο το λόγο έλαβε ο συνήγορος υπεράσπισης.

Ο δικηγόρος του Γιάννη Κ έκανε μια καλή αγόρευση, που διήρκεσε καμιά ώρα περίπου.

Αναφέρθηκε αναλυτικά στο γεγονός ότι ο πελάτης του δεν είχε καμιά αρμοδιότητα και δικαιοδοσία στο αντάρτικο τον καιρό που έγιναν οι φόνοι για του οποίους κατηγορείτε, για να αποφασίσει και να διαπράξει τέτοιες πράξεις.

Ούτε από το προανακριτικό υλικό, αλλά ούτε και από την ακροαματική διαδικασία προκύπτει όποιο αποδεικτικό τεκμήριο εις βάρος του πελάτη του. Υποστήριξε ότι ο πελάτης του δεν διέπραξε τους φόνους που έγιναν στην περιοχή του το 1943 και το 1944, ούτε ως φυσικός, ούτε και ως ηθικός αυτουργός.

Εκτός αυτού, είπε ακόμα, όπως έχει επισημάνει και στην ένστασή του, για τέτοια αδικήματα αρμόδια είναι τα Ορκωτά Δικαστήρια και ότι τα αδικήματα αυτά έχουν αμνηστευθεί.

Σχετικά με τις άλλες κατηγορίες, έκανε έκκληση στο Δικαστήριο να δείξει μεγάλη επιείκεια και να καταλογιστεί υπέρ του ότι με αυταπάρνηση ο πελάτης του αγωνίστηκε για την απελευθέρωση της Πατρίδας από το φασισμό.

Ο πελάτης του είναι ένας απλός άνθρωπος και ούτε εμφύλιο πόλεμο διέγειρε ούτε και μπορούσε να διεγείρει, αλλά ούτε και καθοριστικός παράγοντας του αντάρτικου ήταν ούτε και μπορούσε να είναι, απλώς φοβήθηκε για τη ζωή του και για αυτό

ακολούθησε μια πορεία που τελικά τον οδήγησε στο να εγκαταλείψει το σπίτι στο χωριό του και να έχει αυτή την εξέλιξη, δεν εγκατέλειψε οικειοθελώς την κατοικία του.

Ο πελάτης του είναι αθώος και πρότεινε την απαλλαγή του από όλες τις κατηγορίες.

Όταν τελείωσε και ο συνήγορος την αγόρευσή του, ο Πρόεδρος ρώτησε τον κατηγορούμενο αν έχει να προσθέσει κάτι ακόμα για την υπεράσπισή του.

Ο Γιάννης Κ απάντησε ότι δεν έχει να προσθέσει τίποτα άλλο.

Τότε ο Πρόεδρος κήρυξε περαιωμένη τη συζήτηση και ανακοίνωσε ότι το Δικαστήριο θα αποσυρθεί για να συσκεφθεί και να αποφασίσει.

Πριν φύγει ο δικηγόρος από την αίθουσα για να αξιοποιήσει το κενό που δημιουργήθηκε με την απόσυρση του Δικαστηρίου, πήγε πρώτα στον Γιάννη Κ. και του είπε ότι με το Βασιλικό Επίτροπο τα πράγματα πήγαν πολύ καλύτερα από ότι περίμενε, ιδιαίτερα όσον αφορά την κατηγορία για τις ανθρωποκτονίες και μακάρι να αποφανθεί και το Δικαστήριο στο θέμα αυτό ανάλογα. Μετά πήγε στους δικούς του για λίγο να τους εξηγήσει και να τους στηρίξει, να τους δώσει κουράγιο και έφυγε μέχρι να τελειώσει το διάλυμα.

Όταν το Δικαστήριο τελείωσε με τη σύσκεψή του

επανήλθε πάλι σε δημόσια συνεδρίαση.

Οι πάντες ήταν στις θέσεις τους.

Επικρατούσε απόλυτη ησυχία και φύλλο να έπεφτε κάτω θα ακουγότανε.

Ο Πρόεδρος ξεκίνησε δημοσίως την αναγγελία των αποφάσεων του Δικαστηρίου:

**« ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΥΛΟΥ**

Το Έκτακτον Στρατοδικείον

Συγκείμενον εκ των Δικαστών ΚΠ,

Στρατιωτικού Δικαστικού Συμβούλου Α' τάξεως
Προέδρου.

ΠΑ Ταγματάρχου.

ΑΜ Λοχαγού.

ΚΣ Λοχαγού.

ΑΘ Λοχαγού

Παρόντων του Βασ. Επιτρόπου ΚΝ Στρατιωτικού
Δικαστικού Σύμβουλου Δ' τάξεως και του

Γραμματέως ΜΔ Έφ. Υπολοχαγού Στρατιωτικής
Δικαιοσύνης.

Συνεδριάσαν δημοσία εν τω καταστήματι των
συνεδριάσεων αυτού εν σήμερα την
16^η και 17^η του μηνός Ιανουαρίου του χιλιοστού
εννεακοσιοστού πεντηκοστού (1950) έτους ίνα
δικάση τον Γιάννη Κ.

του Γεωργίου Κ. ετών 39 γεννηθέντα εις
και κατοικούντα εν του δήμου ____ της
επαρχίας

γεωργόν

Έλληνα

και χρ. ορθόδοξον

νομίμως και εμπροθέσμως κλητευθέντα, ως
εμφαίνεται εκ των από 10 Ιανουαρίου 1950
αποδεικτικού εκδόσεως δικογράφων, παρόντα και
παραστάντα μετά του συνηγόρου του τον
δικηγόρον ΜΔ ».

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος αναφέρθηκε συνοπτικά
στην διεξαχθείσα ακροαματική διαδικασία μέχρι τη
στιγμή που αποσύρθηκε το Δικαστήριο για να πάρει
τις αποφάσεις του και συνέχισε λέγοντας:

« Το Δικαστήριο αποσυρθέν εις το δωμάτιον των
διασκέψεών του, εν απουσία του Βασιλικού

Επιτρόπου και του Γραμματέως των θυρών
κεκλεισμένων κατά Νόμον διεσκέφθη επί των υπό
του Προέδρου τεθέντων ζητημάτων ως εξής:

Ο Γιάννης Κ. του Γεωργίου Κ. ετών 39 γεννηθείς
ενκαι κατοικών ομοίως του δήμου _____ της
επαρχίας γεωργός Έλλην
και χριστιανός ορθόδοξος

Κατηγορούμενος

Ως υπαίτιος του ότι: Τον Απρίλιον του 1945
εγκαταλείψας την εν κατοικίαν του ενετάχθη
οικειοθελώς εις τας δρώσας αναρχοκομμουνιστικάς
συμμορίας, επί σκοπώ βία προσβολής των Αρχών
και των Οργάνων της Δημοσίας Ασφαλείας,
συμπαλαβών μεθ' αυτού

και έτερα 15 άτομα οίτινα ενέταξε εις τας
συμμορίας, συλλήφθη υπό τμημάτων του Εθνικού
Στρατού την 28ην Αυγούστου 1949 κατόπιν
τραυματισμού του. Είναι ένοχος.

II. Κατά Δεκέμβριον 1948, ηγούμενος διλοχίας
συμμοριτών επετέθη βία και ενόπλως κατά των
Αρχών και των Οργάνων Δημοσίας Δυνάμεως εν

Μπόζ-Νταγκ Σερρών. Είναι ένοχος.

III. Κατά Φεβρουάριον 1943 και μεθ' υστέρως, εκ προμελέτης απεφάσισεν και εσκεμμένως εξετέλεσεν ανθρωποκτονίαν, τουτ' έστιν εφόνευσεν τους 1) ΚΠ, 2) ΧΙ, 3) τέσσερα μέλη της οικογενείας ΔΔ ήτοι πατέρα ΔΔ, μητέρα και δύο αδελφούς. Είναι ένοχος.

IV. Είναι αποδεδειγμένον ότι ο κατηγορούμενος κατά την εκτέλεσην των ως άνω πράξεων ήτοι της παράβ. του άρθρου 2 παρ. 1 και 3 του Γ' Ψηφίσματος, εν συνδυασμώ προς το άρθρον 125 του Κ.Π.Ν. (εσχάτη προδοσία) ετύγχανεν αρχηγός και οδηγός.

V. Τας ανωτέρω ανθρωποκτονίας εξετέλεσεν ο κατηγορούμενος ως φυσικός αυτουργός και δέον όπως απορριφθή η περί αναρμοδιότητος ένστασις της υπερασπίσεως «.

Σχετικά με τα ζητήματα των σημείων III. και V. το Δικαστήριο απέρριψε, με τέσσερις έναντι μίας ψήφου, την υποβληθείσα ένσταση της

υπεράσπισης, ότι το Έκτακτο Στρατοδικείο δεν έχει την αρμοδιότητα για την εκδίκαση των ανθρωποκτονιών που διαπράχθηκαν κατά το έτος 1943 και 1944 και μετά και ότι τα αδικήματα αυτά έχουν, ούτος ή άλλως, αμνηστευθεί.

Συνεχίζοντας ο Πρόεδρος την αναγγελία των αποφάσεων είπε ότι το Δικαστήριο « κηρύσει τον μνησθέντα κατηγορούμενον ένοχον παραβ. άρθρου 2 παρ. 1, 3 του Γ΄ Ψηφίσματος εν συνδυασμώ προς το άρθρ. 125 παρ. 2 Κ.Π.Ν. και 5 του Νόμου Δ.Ξ.Θ. 287, 288, Κ.Π.Ν. (συμμετοχή εις ομάδας επί σκοπώ όπως διεγήρη εμφύλιον πόλεμον, ένοπλη προσβολή των Αρχών, ως οδηγός και αρχηγός, εσχάτη προδοσία, φόνους κατά ΚΠ, ΔΔ, Δη Δ συζ. ΔΔ, ΒΔ και ΧΔ).

Απορρίπτει δια ψήφων τεσσάρων κατά μίας την ένστασιν της υπερασπίσεως περί αναρμοδιότητος και του μειοψηφήσαντος διατυπώσαντος την γνώμην απαλλαγής ΑΠ.

Ιδόν δε τα άρθρα 2 παρ.1, 3, του Γ΄ Ψηφίσμ. 125 παρ.2 Κ.Π.Ν. και 5 Νόμου Δ.Ξ.Θ. 287 και 288 Κ.Π.Ν.

Και συλλεγείσων εκ νέου των ψήφων προς

επιμέτρησιν της ποινής

Καταδικάζει τον κηρυχθέντα ένοχον δια την πρώτην πράξιν της συμμετοχής εις στάσιν και της εσχάτης προδοσίας παμψηφεί δις εις την ποινήν του θανάτου

Δια την δευτέραν πράξιν της ένοπλης προσβολής των Αρχών παμψηφεί δις εις την ποινήν του θανάτου

και 3) δια τας πράξεις των φόνων ΚΠ, ΔΔ, Δη Δ σύζ. ΔΔ, ΒΔ και ΧΔ δια ψήφους τεσσάρων κατά μίας πεντάκις (5) εις την ποινήν του θανάτου.

Και εις τα της δίκης έξοδα και τέλη σημάτων εισπρακτέα και δια προσωπικής του κρατήσεως.

Τω Βασιλ. Επιτρόπω ανατίθησι την εκτέλεσιν της παρούσης.

Εκρίθη, απεφασίσθη και εδημοσιεύθη άνευ διακοπής απαγγελθείσα εις δημοσίαν συνεδρίασιν η παρούσα απόφασις αυθωρεί υπογραφείσα υπό του Προέδρου και του Γραμματέως.

Ο Πρόεδρος
Υπογραφή

Ο Γραμματεύς
Υπογραφή

Μετά το σοκ που δέχτηκε η Παρασκευή Κ, από την πρόταση του Βασιλικού Επιτρόπου, έβαλε τα δυνατά της να κρατηθεί, γιατί έπρεπε να αντέξει και να συμπαρασταθεί τον άντρα της.

Όμως ακούγοντας τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, αισθάνθηκε ότι διαλύεται, ότι την κομματιάζουν. Σαν να γέμισαν έναν κουβά νερού, με κατηγορώ, κατηγορώ..., ένοχος, ένοχος..., εις θάνατο, εις θάνατο..., και τον άδειασαν επάνω της και όλο το είναι της τώρα πια είναι πόνος, μόνο πόνος.

Τα μάτια της τρέχανε ασταμάτητα, της ερχόταν να ουρλιάζει και να φωνάζει μόνο γιατί... γιατί...

Ο πατέρας της, και αυτός γεμάτος δάκρυα, την κρατούσε σφιχτά και προσπαθούσε να τη βοηθήσει.

Μέσα στη θάλασσα του οδυρμού της κατάφερε, κάποια στιγμή, να βρει ένα κλωνάρι κουράγιου και να σταθεί όρθια και πάλι. Να σταθεί δίπλα του.

Ο Γιάννης Κ είχε ξεκαθαρίσει και πάλι μέσα του, είχε συμφιλιωθεί με το μοιραίο.

Ακούγοντας όμως τον Πρόεδρο του Έκτακτου Στρατοδικείου, ένοιωθε ένα σύγκρυο, αισθανόταν όλη την ώρα να τον διαπερνά ένα ρίγος.

Τους έβλεπε και του ερχόταν αναγούλα ή μήπως ήταν φόβος μπροστά στο αναπόφευκτο! Σκέφτηκε ότι και το ένα και το άλλο θα είναι μάλλον!

« Τι κατάρα που με βρήκε πια, είπε μέσα του, πόσες φορές δεν πάλεψα με το φόβο του θανάτου και κάθε φορά έλεγα ότι τώρα τον νίκησα μια για πάντα και αυτός κάθε φορά ξεφυτρώνει μπροστά μου, σαν να μου λέει εδώ είμαι πάλι. Μια δεκαετία ολόκληρη, από το σαράντα, μου φαίνεται ότι παλεύω με το φόβο του θανάτου, με τον ίδιο το θάνατο, μέσα στους κάμπους, μέσα στα βουνά, μέσα στις φυλακές και όσο και αν τον νικώ, ανίκητος μένει αυτός ».

Κατάφερε να ελέγξει τα συναισθήματά του και να ηρεμήσει.

Κοίταζε τη γυναίκα του με ένα μελαγχολικό χαμόγελο και ήθελε να την παρηγορήσει και αναρωτιόταν, άραγε ποιος ποιόν παρηγορεί εδώ!

Την περισσότερη ώρα όμως παρατηρούσε τα μέλη του Έκτακτου Στρατοδικείου και τον Πρόεδρο του, που με αμείλικτο ύφος, με στόμφο και οργισμένη φωνή, σαν ζωντανός καταπέλτης, έριχνε τις φονικές του ριπές για να εξοντώσει τον αντίπαλό του.

Αυτοί όλοι τους μαζί, Αξιωματούχοι, Στρατηγοί, Πολιτικοί μαζί με το Βασιλιά τους, δεν τολμούσαν να μπουν στη χώρα μετά τον πόλεμο, γιατί από τους πιο σοφούς και ικανούς τους μέχρι τους πιο αχρείους τους, αποτελούσαν ένα ξεφτισμένο συνονθύλευμα, το οποίο εκπροσωπούσε ένα χρεοκοπημένο και σάπιο καθεστώς και κανείς δεν τους λογάριαζε.

Ποτέ δεν θα μπορούσαν μόνοι τους να νικήσουν το Κίνημα και το Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας.

Τώρα, υπό την προστασία των φίλων τους, διεξάγουν μέγα ευγενικό αγώνα με τους νέους Παρθενώνες τους, τα ξερονήσια, τις φυλακές και τα Έκτακτα Στρατοδικεία.

Τιμωρούν το λαό γιατί σήκωσε το κεφάλι του και προσπαθούν να εξαφανίσουν την Αριστερά μια για πάντα.

Παράλληλα τους δίνεται η ευκαιρία τώρα και σε προσωπικό επίπεδο να εκδικηθούν και να ξεπλύνουν την ντροπή τους, που δεν ήταν ικανοί να νικήσουν στο μέτωπο του πολέμου μόνοι τους το Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας.

Τώρα, με τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες αλυσοδεμένους, με το λαό διωκόμενο, μπορούν επιτέλους με θάρρος περισσό, να μετρηθούν, ίσος προς ίσο πια, να κατατροπώνουν τους αντιπάλους

τους, να δείχνουν υπερήφανα ότι είναι οι απόλυτοι νικητές

Το ακροατήριο παρακολουθούσε με μεγάλη προσοχή τον Πρόεδρο.

Όταν αυτός ανάγγειλε ότι το Δικαστήριο έκρινε ένοχο τον κατηγορούμενο, ξέσπασε στα χειροκροτήματα και στις επευφημίες.

Ο Πρόεδρος χτύπησε με το χάρακα στο τραπέζι και είπε με αυστηρό ύφος, ότι θα δώσει εντολή στη φρουρά να τους βγάλει όλους έξω, αν δεν κάνουν ησυχία και συνέχισε την αναγγελία των αποφάσεων του Δικαστηρίου.

Με την ανακοίνωση της πρώτης καταδίκης του κατηγορούμενου εις θάνατο, άρχισαν πάλι τα χειροκροτήματα και οι επευφημίες και ο Πρόεδρος και πάλι προειδοποίησε για ησυχία και συνέχισε την αναγγελία των αποφάσεων.

Στην επόμενη αναγγελία θανατικής καταδίκης υπήρξε ελάχιστη αντίδραση από το ακροατήριο.

Ακούγοντας τον Πρόεδρο να συνεχίζει με την καταμέτρηση των θανατικών ποινών, πέρα από εξαιρέσεις, ο κόσμος πια δεν αντιδρούσε καθόλου, καθόταν στα καθίσματά του σαν αποσβολωμένος, λες και είδε ξαφνικά κάποιο στοιχείο και κατατρομοκρατήθηκε.

Μόλις τελείωσε η ακροαματική διαδικασία έφυγαν

όλοι σιωπηλά, οι περισσότεροι σκυμμένοι και παγωμένοι, χωρίς να βγάλουν λέξη.

Ο δικηγόρος του Γιάννη Κ έμεινε κατάπληκτος παρακολουθώντας τον Πρόεδρο να αναγγέλλει τις αποφάσεις του Δικαστηρίου. Δεν μπορούσε καθόλου, ούτε με βάση το απάνθρωπο νομικό πλαίσιο του καθεστώτος, να παρακολουθήσει το σκεπτικό του Δικαστηρίου. Ήταν τόσο μεγάλη η αυθαιρεσία και η αμετροέπεια που δεν έβρισκε λόγια να χαρακτηρίσει το σκεπτικό που τους οδήγησε σ' αυτές τις αποφάσεις.

Δεν γίνεται, κάτω από οποιοδήποτε νομικό καθεστώς, να καταδικάζεις έναν απλό στρατιώτη ή έστω έναν κατώτερο αξιωματικό ούτε μια φορά εις θάνατο και πολύ περισσότερο δύο φορές για εσχάτη προδοσία και δύο φορές για αντίσταση κατά των Αρχών και της Δημόσιας Ασφάλειας και Τάξης.

Ακόμα και πέντε φορές εις θάνατο για ανθρωποκτονίες χωρίς απολύτως κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να τεκμηριώνει την ενοχή του κατηγορούμενου ως φυσικού και ηθικού αυτουργού ή έστω το ένα ή το άλλο.

Ακόμα και ο Βασιλικός Επίτροπος πείσθηκε ότι και κατά την ακροαματική διαδικασία δεν πρόκυψε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι ο κατηγορούμενος είχε οποιαδήποτε συμμετοχή ως

φυσικός αυτουργός στους φόνους για τους οποίους κατηγορείται, έστω και αν έκρινε ότι είχε ευθύνη ως ηθικός αυτουργός, μόνο και μόνο επειδή ήταν στέλεχος του ΚΚΕ εκείνο τον καιρό στην περιοχή του.

Έκτος αυτού, βέβαια, όπως υποστήριξε ο ίδιος ο δικηγόρος στην αγόρευσή του, τα αδικήματα αυτά έχουν αμνηστευθεί ήδη.

Το ίδιο ισχυρίστηκε και ο Βασιλικός Επίτροπος στην ανάπτυξη της αγόρευσής του κατά την ακροαματική διαδικασία.

Έσπαγε το κεφάλι του για να εξηγήσει τον παραλογισμό του Δικαστηρίου και κυρίως του Προέδρου.

Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Πρόεδρος σκέφτηκε, ότι έχει μπροστά του ένα ανθρωπάκι, έναν χωριάτη, που έγινε κομμουνιστοσυμμορίτης, ο οποίος λέει, έκανε μια σειρά εγκλήματα και με το κουτοπόνηρο πείσμα του νομίζει ότι θα τους ξεγελάσει όλους. Το έπαιξε και ηγέτης και μες στο σκοτάδι της αγραμματοσύνης του νόμιζε ότι μπορεί να δώσει το 'φως' του και σε άλλους πολίτες, για να δουν τον παράδεισο επί γης που τους υπόσχεται και να ξεσηκωθούν και να εγκληματήσουν και αυτοί ενάντια στην Πατρίδα, ενάντια στην Πολιτεία.

Αυτός όμως εκπροσωπεί την Πολιτεία, εκπροσωπεί το Κράτος και θα προστατέψει την Πατρίδα.

Για να το πετύχει αυτό, δεν διστάζει να παραβιάσει και αυτό ακόμα το, σχεδόν φασιστικό, νομικό πλαίσιο που έχει στη διάθεσή του και ακόμη χωρίς να παίρνει καθόλου υπόψη του την αρχή της αναλογικότητας της τιμωρίας!

Ίσως, πολύ περισσότερο, υποθέτει ο δικηγόρος, να είναι το κύριο κίνητρο του το γεγονός ότι ο Γιάννης Κ είναι ο τελευταίος κομμουνιστής, από ότι φαίνεται, που φέρνουν σε αυτό εδώ το Έκτακτο Στρατοδικείο, από τα φοβερά μέτωπα του εμφυλίου πολέμου και δεν θέλει με τίποτα να τον αφήσει να του ξεφύγει. Θα κλείσει το κεφάλαιο αυτό με μια αξιοθαύμαστη επιτυχία, θα στρέψει όλη την ευφυΐα του και όλη την εξουσία του επάνω στην υπόθεση αυτή και θα τον εξοντώσει, το συμμορίτη του. Γράμμου θα τον στείλει στο εκτελεστικό απόσπασμα.

Παρά τις τρομερές αποφάσεις του Έκτακτου Στρατοδικείου, ο δικηγόρος βρήκε λόγια να παρηγορήσει, τόσο τον Γιάννη Κ, όσο και τους δικούς του και τους έκλεισε όλους μαζί συνάντηση, για το απόγευμα, στις φυλακές.

Η είδηση για την καταδίκη του Γιάννη Κ διαδόθηκε την ίδια μέρα σαν φωτιά στο χωριό και στην

περιοχή καταγωγής του.

Τα παιδιά του, μικρά και μεγάλα, μαζεύτηκαν στο πατρικό του για να βρουν αποκούμπι στη γιαγιά τους και στους άλλους συγγενείς. Η μάννα της γυναίκας του έτρεξε και αυτή για να συμπαρασταθεί τα εγγόνια της. Γέμισε το σπίτι με γυναίκες και παιδιά συγγενών και φίλων. Όλοι είχαν τρομοκρατηθεί, τους κυρίευσε ο φόβος, αγκαλιαζόταν και κλαίγανε και ο ένας προσπαθούσε να στηρίξει τον άλλον. Τα τρία αδέρφια του ήταν εκεί και παρά την αγωνία τους, κάνανε τα πάντα για να καθησυχάσουν τα παιδιά και τις γυναίκες. Ούτε στο χωριό του, ούτε στα γύρω χωριά, ούτε στην πρωτεύουσα της Επαρχίας δεν ήθελε να πιστέψει ο κόσμος, ότι τον Γιάννη Κ τον καταδίκασανε εις θάνατο.

Πίστευαν ότι είναι αθώος και άδικα καταδικάστηκε αν πράγματι έγινε αυτό.

Ο κόσμος γνώριζε τον Γιάννη Κ, ο οποίος ήταν ολόκληρη ζωή αφοσιωμένος στον αγώνα και επίσης, ο κόσμος, γνώριζε λίγο πολύ τα γεγονότα και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγιναν εκείνες οι εκτελέσεις στην περιοχή.

Σίγουρα, λέγανε, άλλες σκοπιμότητες κρύβονται πίσω από αυτές τις κατηγορίες και τις αποφάσεις του δικαστηρίου.

Αίτηση στο Συμβούλιο Χαρίτων

Το απόγευμα ο δικηγόρος πήγε, ακριβώς στην ώρα του, στη συνάντηση που είχε με τον Γιάννη Κ και τους δικούς του στις φυλακές.

Αυτοί καθόταν και οι τρεις στο χώρο του επισκεπτηρίου και μιλούσαν, δηλαδή προσπαθούσε ο ένας να παρηγορήσει τον άλλον.

Η γυναίκα του σιγόκλαιγε, ο πατέρας της με δάκρυα στα μάτια είχε το χέρι του επάνω στους ώμους της και ο Γιάννης Κ με το ζόρι κρατούσε τα υγρά μάτια του από το να αρχίσουν να τρέχουν σαν χείμαρρος και προσπαθούσε να είναι όσο πιο ψύχραιμος και παρηγορητικός γίνεται.

Μόλις είδαν το δικηγόρο χάρηκαν και στράφηκαν προς αυτόν, ο οποίος τους χαιρέτησε και κάθισε κοντά τους. Παρά την κούραση και το άγχος που αισθανότανε, έκανε μεγάλη προσπάθεια για να αλλάξει αυτή τη βαριά ατμόσφαιρα στην οποία τους βρήκε.

Τους έλεγε ότι τα πράγματα ήταν πολύ δύσκολα, υπήρχε μεγάλη επιμονή να στείλουν το Γιάννη Κ. στο απόσπασμα, ακόμα και με απουσία τεκμηρίων, βασιζόμενοι σε σαθρά επιχειρήματα. Πράγμα που ήταν ηλίου φαεινότερο, δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να το καταλάβει, το βλέπει και ο πιο απλός άνθρωπος.

Σημασία έχει, λέει, ότι τελικά τα πήγαν καλά, κάνανε ότι καλλίτερο μπορούσαν, τίποτα άλλο δεν μπορούσε και δεν υπήρχε να γίνει.

Τους ενημέρωσε αναλυτικά για την κατάσταση που προέκυψε για αυτούς με το τέλος της Δίκης και της καταδίκης του και τους είπε, ότι σχετικά με τις ανθρωποκτονίες, λέει, και αυτό είναι που μετράει για αυτούς, έχουν πέντε καταδικαστικές αποφάσεις για ποινή θανάτου 4 προς 1, άρα σημαίνει ότι δεν θα εκτελεστούν τελικά όλες οι αποφάσεις του Έκτακτου Στρατοδικείου. Οπότε έχουν την ευκαιρία να προσφύγουν στο Συμβούλιο Χαρίτων για Χάρη ή τουλάχιστον για άρση και μετατροπή των θανατικών ποινών του Έκτακτου Στρατοδικείου.

Επειδή, όπως ακριβώς τους εξήγησε και άλλη φορά, διαφαινόταν από τις αρχές του χρόνου ότι θα έχουμε μια τέτοια εξέλιξη σχετικά με τις πολιτικές εκτελέσεις, για αυτό έστειλαν εσπευσμένα το Γιάννη Κ την τελευταία στιγμή στο Έκτακτο Στρατοδικείο. Για να προλάβουν την καταδίκη και την εκτέλεσή του όπως όπως, πριν τους προλάβουν τα γεγονότα.

Είναι τυχεροί, τους είπε ο Δικηγόρος γελώντας ικανοποιημένος και απευθυνόμενος στον Γιάννη Κ συνέχισε να λέει, ότι την τελευταία στιγμή οι

διαμαρτυρίες και οι αγώνες του κόσμου τον έσωσαν από τα νύχια του Χάροντα!

Την άλλη μέρα, πρωί πρωί, ο δικηγόρος πήγε και ενημέρωσε το Βασιλικό Επίτροπο ότι ο πελάτης του Γιάννης Κ θέλει να κάνει προσφυγή στο Συμβούλιο Χαρίτων.

Μετά, βασικά, έτρεξε από υπηρεσία σε υπηρεσία, μάζεψε όλα τα δικαιολογητικά και τα παράβολα, έκανε τηλεφωνήματα, έστειλε τηλεγραφήματα και μέχρι το μεσημέρι είχε έτοιμο το φάκελο αίτησης του Γιάννη Κ.

Με το φάκελο ετοιμοπαράδοτο στα χέρια του, ο δικηγόρος πρόλαβε και πήγε, πριν το μεσημέρι, στο Δικαστικό Μέγαρο και κατέθεσε επίσημα την αίτηση προσφυγής του πελάτη του προς το Συμβούλιο Χαρίτων η οποία και έγινε αποδεκτή. Αφού έγινε αποδεκτή η αίτηση, αποφασίστηκε αμέσως, την επόμενη μέρα το πρωί να γίνει η μεταγωγή του Γιάννη Κ στις Φυλακές Αβέρωφ της Αθήνας έως ότου αποφανθεί το Συμβούλιο Χαρίτων.

Μέχρι την τελευταία στιγμή της μεταφοράς του η γυναίκα του ήταν κοντά του.

Και οι δυο τους ένιωσαν μια απεριόριστη χαρά, που γλύτωσαν το εκτελεστικό απόσπασμα.

Μέσα σε εκείνον τον Εφιάλτη του Έκτακτου

Στρατοδικείου η Παρασκευή Κ είχε φοβηθεί ότι δεν θα γλυτώσουν με τίποτα.

Ο αποχαιρετισμός τους ήταν απερίγραπτα επώδυνος.

Όταν τον πήραν από κοντά της, για να τον μεταβιβάσουν στο όχημα μεταφοράς, ο Γιάννης Κ χαμογελούσε στη γυναίκα του, ενώ μέσα του αισθανόταν ότι τον ξεριζώνουν, όπως ξεριζώνει ο κυκλώνας το δέντρο και το πετάει μακριά.

Η Παρασκευή Κ δεν ήθελε να πιστέψει ότι τον παίρνουν μακριά της και τα δάκρυά της έτρεχαν σαν ποτάμι.

Θλίψη και πίκρα γέμισε απ' άκρη σ' άκρη μέσα της και δεν μπορούσε να σκεφτεί πως θα συνέλθει.

Πίστευε ότι δε θα αντέξει άλλο, τόσο πόνο και τόση στενοχώρια, νόμιζε ότι θα εκραγεί.

Αισθανόταν ότι καίγεται η ψυχή της.

Τους έμεινε μόνο η αγωνία για το μέλλον τους και, η θέληση να συνεχίσουν τον αγώνα με την ελπίδα να αλλάξουν την τύχη τους.

**Η ανακήρυξη της Κομμούνας του Παρισιού
Στις 18 του Μάρτη 1871**

Πρωτομαγιά Σικάγο 1886

Οκτωβριανή Επανάσταση 1917

Πρωτομαγιάς Συνέχεια

**Ο επαναστάτης,
ο κομμουνιστής,
ο αγωνιστής,
κάθε άνθρωπος
που αντιτίθεται ολοκληρωτικά στον
Καπιταλισμό,
είναι ο Τελευταίος Προμηθέας,
που φέρνει το φως του Σοσιαλισμού
για να διώξει το σκοτάδι του Καπιταλισμού.
Ο Τελευταίος Προμηθέας,
τώρα πια,
πρέπει να προλάβει να καταστρέψει
το Τελευταίο Εκμεταλλευτικό Σύστημα,
τον Καπιταλισμό,
πριν αυτό προλάβει να καταστρέψει την
Ανθρωπότητα
και τον Πλανήτη
και να το αντικαταστήσει με το Σοσιαλισμό.**

Αθάνατη Διεθνής Αλληλεγγύη

**Συνδιάσκεψη της Παγκόσμιας Ένωσης
Γυναικών το 1949 στο Βίτσι**